

2014

2014-05-20

**Utvärdering av Sveriges
televisions valkompasser 2014**
Per Oleskog Tryggvason
Henrik Oscarsson

Rapport 2014:01
Valforskningsprogrammet
Statsvetenskapliga institutionen
Göteborgs universitet

Utvärdering av Sveriges televisions valkompassfrågor 2014

LORE
Laboratory of
Opinion Research

Valforsknings-
programmet

PER OLESKOG TRYGGVASON
HENRIK OSCARSSON

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Innehållsförteckning

- 1. Uppdraget**
- 2. Datamaterialet**
- 3. Partisynpati och sakfrågeåsikter i SOM-undersökningen 2012**
- 4. Röstningsintention och sakfrågeåsikter i Medborgarpanelen 2013**
- 5. Sammanfattning**

Appendix A

1. Uppdraget

Sveriges Television har givit Valforskningsprogrammet och Opinionslaboratoriet (LORe) vid Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet i uppdrag att genomföra ett oberoende test av de enkätfrågor som är planerade att ingå i SVTs valkompasser under supervalåret 2014. Ansvariga för testen har varit Henrik Ekengren Oscarsson, Johan Martinsson och Per Oleskog Tryggvason.

Kompasserna till Europaparlamentsvalet i maj 2014 och till riksdagsvalet i september 2014 består av ett batteri sakfrågeförslag i påståendeformat som utformats av SVT under ledning av Christer Isaksson och Tommy Möller. Ett liknande partitest eller valkompass användes i samband med valet 2010.

Syftet med utvärderingen är att **analysera vilka sakfrågeåsikter som bäst diskriminerar mellan väljare med olika röstningsintention i 2014 års Europaparlamentsval och Riksdagsval.**

Målsättningen med utvärderingen är att ställa samman grundläggande information som kan tjäna som ett viktigt beslutsunderlag för att kunna välja ut vilka sakfrågor som behöver finnas med i ett slutgiltigt partitest. Resultaten i den här rapporten representerar en källa till kunskap om hur olika grupper av partisympatisörer skiljer sig åt åsiktsmässigt. Denna information är central men samtidigt inte den enda relevanta vid konstruktion av valkompasser.

Vi använder två olika datamaterial i vår analys av samvariationen mellan partisympati och sakfrågeåsikter.

1) För det första genomför vi analyser av data från SOM-institutets nationella undersökning 2012. Det handlar i det här fallet om analyser av redan insamlade data om medborgarnas partisympatier och sakfrågeåsikter.

2) I den andra delen av resultatredovisningen genomförs motsvarande analys av röstningsintention och sakfrågeåsikter på ett datamaterial som samlats in med hjälp av LORe – Göteborgs universitets opinionslaboratorium – via den så kallade *Medborgarpanelen* specifikt för detta utvärderingsprojekt. I *Medborgarpanelen* är det SVTs sakfrågebatterier som besvarats av ett stort antal respondenter under november och december 2013.

2. Datamaterialet

Datainsamlingen för SVTs valkompass genomfördes av LORe (Laboratory of Opinion Research) vid Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet (www.lore.gu.se). LORe har en befintlig upparbetad panel av ca 16 000 respondenter i en så kallad Medborgarpanel. Ungefär 25 procent av panelen är rekryterad med utgångspunkt från slumpmässiga befolkningsurval medan resterande delen är självrekryterade panelister varav många har varit deltagare under lång tid. Medlemmarna av Medborgarpanelen besvarar enkäter 2-3 gånger per år. Ett stort antal forskningsprojekt och samverkansprojekt vid Göteborgs universitet är beroende av dessa datainsamlingar. Många av dessa

projekt använder M-panelen för att genomföra experiment. Den panelvåg där SVTs utvärderingsfrågor ingick var den åttonde i ordningen (MP8).

Tre olika delstudier genomfördes för utvärdera SVTs valkompassfrågor (se tabell 1). Med den första enkäten (A) utvärderades de 49 sakfrågor som är tänkt att ingå i valkompassen inför riksdagsvalet. Den andra enkäten (B) var en test av de 14 frågor som utvecklats för valkompassen inför Europaparlamentsvalet. Den tredje enkäten var en helt öppen enkät där personer som inte är med i Medborgarpanelen bjöds in att besvara ett mindre delurval av sakfrågorna. Nedan följer en detaljerad beskrivning av de tre delundersökningarna.

Riksdagsvalkompassen (A)

Förslaget till riksdagsvalkompass inbegriper 49 olika politiska påståenden som respondenterna i Medborgarpanelen fick ta ställning till genom att svara "mycket bra förslag", "ganska bra förslag", "ganska dåligt förslag", "mycket dåligt förslag" eller "Ingen uppfattning" (se tabell 1). Ett slumpmässigt rekryterat (n=1 000) och ett självrekryterat (n=1 000) urval panelister fick möjlighet att besvara samtliga 49 sakfrågepåståenden i en och samma enkät (enkät A). Av de 2 000 i urvalet besvarade 1 158 personer samtliga 49 sakfrågor.

I enkäten (A) ingick förutom testfrågorna också frågor om röstningsintention i ett tänkt riksdagsval "om det vore riksdagsval idag". För fullständiga frågeformuleringar och enkätlayout hänvisas till appendix A.

EUP-valskompassen (B)

På motsvarande sätt fick ett slumpmässigt rekryterat (n=1 000) och ett självrekryterat (n=1 000) respondenter besvara de sakfrågor som ingick i SVTs batteri av EU-relaterade sakfrågor. Av de 2 000 i urvalet besvarade 1 198 personer samtliga 13 EU-sakfrågor.¹

I enkäten (B) ingick förutom testfrågorna också frågor om röstningsintention i ett tänkt Europaparlamentsval "om det vore EUP-val idag". För fullständiga frågeformuleringar och enkätlayout hänvisas till appendix A.

¹ Ytterligare två EU-relaterade sakfrågor ingick i den senare analysen, "Sverige ska övergå till euron" samt "Sverige ska lämna EU". Dessa två frågor ingick dock i enkät-A tillsammans med de inrikespolitiska sakfrågorna.

Tabell 1 Sammanställning av de tre enkäter som användes för utvärderingen av SVTs valkompassfrågor i Medborgarpanelen november-december 2013.

	Enkät A	Enkät B	Enkät C
	Riksdagsvalkompassen (49 frågor)	EUP-valkompassen (13 frågor)	Öppen enkät distribuerad via länk från hemsidor/sociala medier
Fältperiod	2013-11-14 – 2013-12-05	2013-11-14 – 2013-12-05	2013-11-17 – 2013-12-05
Sluppmässigt rekryterade	JA (urvalsstorlek 1 000)	JA (urvalsstorlek 1 000)	Nej
Självrekryterade	JA (urvalsstorlek 1 000)	JA (urvalsstorlek 1 000)	JA Antal testdeltagare = 488
Design av test	49 item (randomiserad ordning i grupper om 6 items (8 sidor), samt randomisering av itemordning inom de 8 grupperna)	13 item (randomiserad ordning av två grupper/sidor, samt itemordning inom de två grupperna)	49 item RD-kompass (8 sidor) + 13 item EU-kompass (2 sidor) (randomiserad ordning av sidor samt inom sidor) (varje respondent ser 3 av de 10 sidorna, dvs ca 18 av 64 items)
Antal svarande	1 158	1 198	488
Antal svarande som uppgett röstningsintention	989(754)*	1 118(762)*	431(325)*

*=Talen inom parentes är antalet som har uppgett ett av riksdagspartierna i enkät A och C, eller partierna i med mandat i Europaparlamentet + Sverigedemokraterna i enkät B.

Öppen enkät (C)

Som ett komplement till de två enkäterna med sannolikhetsurval i medborgarpanelens åttonde våg (MP 8) genomfördes också en öppen enkät, så kallad rekryteringsenkät där vem som helst fick möjlighet att vara med och svara och ge kommentarer till en mindre uppsättning slumpmässigt utvalda frågor av de totalt 61 frågor som SVT tagit fram (se tabell 1).

Vi hade två syften med att använda oss av en öppen rekryteringsenkät. 1) För det första gav det en möjlighet att komplettera sannolikhetsurvalet och få större volym på antalet svarande. Ett sådant förfarande ger oss också en möjlighet att få ytterligare feedback på de olika frågorna genom öppna kommentarsfält i slutet av enkäten. Utvärderingsmöjligheten i slutet av enkäten gör det möjligt att identifiera frågor som på ett eller annat sätt skapat problem eller väckt reaktioner hos respondenterna. Fritextsvar således ett effektivt sätt att hitta ”dåliga frågor” som under sin nuvarande formulering bör exkluderas från de kommande valkompasserna 2). För det andra gav den öppna enkäten en möjlighet att genomföra nyrekryteringen till Medborgarpanelen självrekryterade del. Poolen av deltagare behöver ständigt fyllas på eftersom Medborgarpanelen fungerar som viktig infrastruktur för flera forskningsprojekt vid Statsvetenskapliga institutionen,

Göteborgs universitet under supervalåret 2014. Den 5:e december hade 488 deltagare rekryterats till medborgarpanelen via den öppna enkäten.

Designen av den öppna enkäten var upplagd på följande sätt. De 49 frågorna som berörde riksdagsvalet delades upp på 8 sidor, 7 sidor med 6 frågor och 1 sida med 7 frågor. De 12 europaparlamentsvalsfrågorna (14 från början men 2 överlappande och inkluderades istället i riksdagsbatteriet) delades upp på två sidor med 6 frågor vardera. Av de totalt 10 sidorna fick respondenterna svara på tre slumpmässigt utvalda sidor, dvs. 18 eller 19 frågor vardera. För att undvika att frågornas ordningsföljd på respektive sida på ett eller annat sätt skulle påverka svaren randomiserades också den interna ordningsföljden av itemen. I slutet av enkäten gavs respondenterna en möjlighet att genom fritextsvar kommentera om de hade några synpunkter på de specifika frågorna eller på testet i stort. Avslutningsvis erbjöds de också att gå med i Medborgarpanelen vid Göteborgs universitet.

Den öppna enkäten resulterade i 488 svar. Av deltagarna valde 325 personer att besvara frågor om röstningsintention i riksdagsvalet.

3. Partisynpati och sakfrågeåsikter i SOM-undersökningen 2012

Vår resultatrapportering inleds med en analys av svenska folkets sakfrågeåsikter som bygger på data hämtade från nationella riksrepresentativa undersökningar. Syftet med analysen är att undersöka i vilken utsträckning olika sakfrågeåsikter diskriminerar mellan sympatisörer till partierna i den svenska riksdagen. Vår analys ger en uppfattning om vilka sakfrågeåsikter som bäst skiljer olika grupper av partisynpatiserare och kan användas som en viktig kalibrering av de resultat som framkommer i vår analys vår test av SVTs sakfrågor.

Det tillgängliga bakgrundsmaterialet är mycket rikt. Den här typen av sakfrågor finns sedan mycket lång tid tillbaka med i Valundersökningar (1956-) och SOM-undersökningar (1986-) och ligger till grund för omfattande analyser av opinionsbildning och väljarbeteende inom svensk demokratiforskning (Oscarsson & Holmberg 2013; Weibull, Oscarsson & Bergström 2013). Vi har här valt att använda den senast tillgängliga SOM-undersökningen från 2012 för vår inledande analys.

I den nationella SOM-undersökningen 2012 användes totalt 50 frågor om hur respondenterna ställde sig till olika politiska förslag som på ett eller annat sätt förekommit i samhällsdebatten. Svarsalternativen som presenteras respondenterna är fem: "Mycket bra förslag", "Ganska bra förslag", "Varken bra eller dåligt förslag", "Ganska dåligt förslag" och "Mycket dåligt förslag". I vissa, ofta mindre uppmärksammade eller vad som kan ses som känsliga förslag har det också funnits möjlighet att ange att man inte har någon uppfattning i frågan (IU). Sakfrågorna i SOM-undersökningen är inte exakt desamma som i SVTs valkompass, men det finns många överlappande teman.²

² Den nationella SOM-undersökningen 2012 gick ut till 12 000 slumpmässigt utvalda bosatta i Sverige i åldersgrupperna 16-85 år (Vernersdotter 2013). Undersökningen var uppdelad på fyra editioner med 3 000 respondenter i vardera. I och med denna uppdelning så varierar antalet svarande på de 50 frågorna något (vissa är med i en av editionerna, andra i samtliga). Den fråga som hade lägst antal svarande besvarades av 1 118 personer, den fråga som har högst antal svarande besvarades av 6 018 personer.

Analysen går ut på att undersöka vilka av dessa frågor som är bäst på att särskilja, det vill säga diskriminera, mellan de olika grupperna av partisympatisörer mest. För detta ändamål har vi genomfört ett mycket stort antal envägs variansanalyser. En variansanalys jämför hur stor del av den *totala variationen* i sakfrågeåsikterna som utgörs av unik variation mellan olika grupper av partisympatisörer. Variansanalysen kan informera oss om huruvida det råder liten *inomgruppsvarians* (partisympatisörer är starkt eniga i en viss sakfråga) och/eller stor *mellangruppsvarians* (grupperna av partisympatisörer står åsiktsmässigt långt ifrån varandra). Liknande variansanalyser har använts i många tidigare studier av åsiktsröstning bland svenska väljare (Holmberg 2000; Holmberg & Oscarsson 2004).

Variansanalysen resulterar i ett enkelt korrelationsmått, kallat eta, som beräknas genom att dividera mellangruppsvariansen med den totala variansen i sakfrågeåsikter och sedan kvadrera resultatet. Eta-koefficienten visar styrkan i samvariationen mellan en sakfrågeåsikt (beroende variabel på intervallskalenivå) med en oberoende variabel, i det här fallet partival (på nominalskalenivå). Eta kan variera mellan 0 (inga åsiktskillnader alls mellan grupperna av partisympatisörer) och 1.0 (all variation i åsikterna beror på vilken grupp av partisympatisörer man tillhör). Ju starkare eta-mått desto mer diskriminerar den aktuella sakfrågeåsikten mellan grupper av partisympatisörer. När man konstruerar partitest är det oftast de mest utslagsgivande sakfrågeåsikterna som eftersträvas.

Vi vet från lång erfarenhet att en del sakfrågeförslag fungerar utmärkt för att särskilja alla åtta grupper av partisympatisörer från varandra. Det handlar då oftast om sakfrågor som är knutna till den ideologiska vänster-högerdimensionen (Oscarsson & Holmberg 2013). Men, och här kommer den stora nyheten rent analysmässigt, dessa sakfrågor är inte nödvändigtvis lika bra på att särskilja grannpartiers sympatisörer från varandra. Det kan nämligen vara helt andra sakfrågor än vänster-högerfrågor som bäst skiljer en Miljöpartist från en Vänsterpartist eller en Centerpartist från en Kristdemokrat. Det räcker alltså inte att genomföra *en* uppsättning variansanalyser. Små partier och grannpartier behöver gå "matcher" mot varandra för att se vilka sakfrågor som statistiskt skiljer deras sympatisörer åt. Erfarenhetsmässigt behöver sådana icke-vh-sakfrågor användas i partitest för att effektivt särskilja grannpartier och småpartier.

I den här rapporten rapporteras för första gången analyser av lokala konstellationer av partier i det svenska partisystemet. Vi har genomfört systematiska eta-analyser för såväl samtliga åtta riksdagspartier (se kolumn "Samtliga partier i tabell A1a) som för en rad olika subset av partisympatisörer (exempelvis vilka frågor som skiljer Socialdemokraternas sympatisörer från Moderaternas, se kolumn "S vs M", tabell A1a). Alla dessa jämförelser finns listade i tabell 2 nedan. I texten omtalar vi de sakfrågor som visat sig vara bäst – i statistisk mening – för att skilja grupper av partisympatisörer åt.

På det här sättet kan vi undersöka i vilka sakfrågor det finns störst skillnader mellan partisympatisörer som befinner sig nära varandra längs vänster-högerdimensionen men inte nödvändigtvis nära varandra när det gäller inställning i andra frågor. Analyserna skänker ett beslutsunderlag för vilka typer av sakfrågor som bäst skiljer småpartiers sympatisörer och grannpartiers sympatisörer från varandra åsiktsmässigt.

Tabell 2: Jämförelsegrupper för eta-analyser på Riks-SOM 2012 och Medborgarpanelen 8 (2013).

Tabell i appendix	Grupp1	vs	Grupp 2
<i>Tabell A1a & A2a</i>	Samtliga partier	vs.	Samtliga partier
	ALLIANSEN	vs.	S/V/MP
	S	vs.	M
	S	vs.	FP
	S	vs.	C
	S	vs.	FP
	S	vs.	ALLIANSEN
	MP	vs.	ALLIANSEN
<i>Tabell A1b & A2b</i>	S	vs.	V/MP
	V	vs.	S/MP
	MP	vs.	S/V
	MP	vs.	V
	MP	vs.	S
	S	vs.	V
<i>Tabell A1c & A2c</i>	M	vs.	FP/C/KD
	FP	vs.	M/C/KD
	C	vs.	M/KD/FP
	KD	vs.	M/C/FP
	KD	vs.	FP
	KD	vs.	C
	FP	vs.	C
<i>Tabell A1d & A2d</i>	SD	vs.	ALLA
	SD	vs.	S
	SD	vs.	S/V/MP
	SD	vs.	ALLIANSEN
	SD	vs.	FP
	SD	vs.	C
	SD	vs.	KD
	SD	vs.	FP/C/KD

Kommentar: Eta-analyserna genomfördes med undantag för kategorin "Samtliga partier", på dikotoma subset. Exempelvis så är den jämförelsegrupp som står näst högst upp i tabellen, "Alliansen vs S/V/MP" kodad så att samtliga som uppgivit partisympati/röstningsintention för någon av M, FP, C eller KD kodas i en grupp och jämförs mot de som angivit något av S, MP eller V, som i sin tur också kodas i en grupp. Sverigedemokraterna som inte nämns i den specifika "matchningen" lämnas i det fallet utanför analysen.

Med den här strategin kan vi se vilka frågor som är mest effektiva att använda då vi ska avgöra för en person som står och väljer mellan att rösta på Alliansen eller de Rödgröna (Minska inkomstskillnaderna i samhället eta=.44) Vi kan också se vilka frågor som bör vara mest avgörande för en person som väger mellan Centerpartiet och Folkpartiet (Öka det ekonomiska stödet till glesbygden eta=.37).

I följande avsnitt kommer vi att kort kommentera de frågor och kluster av frågor som är de mest avgörande för att särskilja olika grupper av partisympatisörer från varandra. Alla detaljer om vilka frågor där det finns stor/liten skillnad mellan de olika partierna kan utläsas i sin helhet i tabell A.1a.– A.1d För att öka läsbarheten i det stora tabellmaterialet har de förslag som visar på störst skillnader inom respektive jämförelsegrupp färglagts med grönt och de tio som uppvisar den minsta skillnaden har färglagts med rött.

Viktigt att poängtera är att eta-värdena bara visar i vilken utsträckning de grupper som jämförs skiljer sig åt. Men de säger ingenting om *hur* de skiljer sig åt, det vill säga om någon grupp ställer sig mer eller mindre positiva till olika förslag. Vill man veta detta behöver man i tillägg känna till partisympatisörernas genomsnittliga positioner längs de olika åsiktsdimensionerna. Vi har för detta ändamål sammanställt våra medeltalsanalyser i figurform i vårt appendix för att läsaren skall kunna botanisera själv. De spatiala återgivningarna av partisympatisörernas placeringar längs de olika sakfrågedimensionerna ger en god överblick över spridning och diskriminans och en känsla för hur olika sakfrågor skiljer partisympatisörer åt.

Samtliga partier

De frågor där det finns störst skillnader mellan de olika väljargrupperna (sett till samtliga partier) kan i det stora flertalet av fall betecknas som vänster-högerfrågor. De fem frågor som har högst eta-värden faller alla in under den så kallade vänster-högerdimensionen. Listan toppas av "Minska inkomstskillnaderna i samhället" (.45), "Avskaffa skatteavdraget för hushållsnära tjänster" (.44) "Sänka skatterna" (.44), "Bedriva mer av sjukvården i privat regi" (.43) och "Höja arbetslöshetsersättningen (a-kassan)" (.42). Med på tio-i-topp finns också två, om än mycket snarlika frågor som berör invandring, "Ta emot mer flyktingar" (.41) och "Ta emot färre flyktingar" (.40). Frågan om huruvida Sverige bör avveckla kärnkraften (eta=.38) är den enda sakfråga som inte direkt berör vänster/höger eller invandring/mångkultur som tar sig in på topp-tiolistan. Resultaten liknar de som återkommer i analyser av åsiktsröstning bland svenska väljare (se t ex Oscarsson & Holmberg 2013).

I botten av tabellen A1a återfinns de sakfrågor där det existerar ytterst marginella skillnader mellan de olika partisympatisörerna. Huvudskälet är att sakfrågorna inte är partipolitiskt politiserande i särskilt hög grad. Här återfinns (inte så överraskande) diverse förslag på förändringar av det demokratiska systemet "Alltid överlåta viktiga beslut till experter" (eta=.15), "Sänka fyraprocentsspärren till riksdagen" (.14), "Sänka rösträtten till 16 år i alla val" (.13). Av de frågor som är av mer "sakpolitisk" karaktär återfinns bland annat förslag att "Finansiera SVT via skatt istället för nuvarande mottagare" (.01) "stärka djurens rätt" (.13) "Avkriminalisera fildelning på internet" (.14) och strax ovanför botten-tio, "Sverige bör införa euro som valuta" (.16), "Förbjuda alla former av pornografi" (.17) och "Tillåta aktiv dödshjälp" (.17).

Alliansen vs S, V & MP

I den här analysen har de som angivit att deras favoritparti är något av de fyra borgerliga partierna jämförts mot de som angivit att de sympatiserar med något av de tre rödgröna oppositionspartierna. Här redovisas alltså vilka frågor som diskriminerar om man föredrar Alliansen framför de Rödgröna och vise versa.

Det är kanske inte så förvånande att analysen i kolumn "Alliansen vs S, V & MP" i stora drag liknar föregående analys där samtliga partier ingick. Detta eftersom eta-analysen till stor del påverkas av de två numerärt större grupperna av sympatisörer till Socialdemokraterna respektive Moderaterna (jfr Oscarsson & Holmberg 2013). Det är i mångt och mycket samma topplista, där "Minska inkomstskillnaderna" (eta=.44) fortfarande är etta, med andra vh-frågor som "Bedriva mer sjukvård i privat regi" och "Höja arbetslöshetsersättningen" (båda .42) tätt efter. Den stora skillnaden jämfört med analysen av samtliga partier ser vi i frågor som berör invandring och multikultur. Förslagen om att ta emot fler respektive färre flyktingar som tidigare återfanns högt upp på listan har nu bland de lägsta eta-värdena (eta=.15 och .17). Det samma gäller förslaget om att "För-

bjuda ansiktstäckande slöja på allmän plats” som i föregående analys (kolumn ”samtliga partier”) hade ett eta =.35 har nu låga .14. De frågor som istället visar sig åtskiljande är klassiska vänster/högerfrågor som införandet av sex timmars arbetsdag, lagstiftning om deltidsanställning och verksamhetsformen för äldreomsorgen (offentligt vs privat).

S vs M

Av naturliga skäl så är analysen mellan S och M mycket snarlik analysen av ”Alliansen vs S, V & MP”. Det vi dock kan se här är hur klassiska Socialdemokratiska sakfrågor klättrar i sambandsligan, bland annat genom att den starkaste indikatorn här är ”Höja arbetslöshetsersättningen (a-kassan)” med ett eta-värde på .49. Överlag så är topp-tio den samma som föregående analys, om än med vissa omkastningar i den interna rangordningen.

S vs FP

Vilka sakfrågor är viktiga för att skilja S-sympatisörer från FP-sympatisörer? De frågor som uppvisar högst eta-värde mellan grupperna är också framförallt klassiska vänster/högerfrågor, om än inte alla i samma utsträckning som jämfört med moderaterna. Avskaffandet av RUT och förslaget att minska inkomstskillnaderna i samhället är de två förslag med högst eta (.32), tätt följt av att ”förhindra företag med vinstsyfte att bedriva sjukhus” (.31). Ytterligare frågor som delar de två partigrupperna är lagstiftning om rätt till heltid för deltidsanställda, höjning av a-kassan och införandet av sex timmars arbetsdag som alla har eta-värden större än .27. Av de frågor som visat på hög diskriminering mellan samtliga partier och mellan ”S och M” står det klart att det finns mycket små skillnader i integrationsfrågor (flyktingmottagning och heltäckande slöja på allmän plats), avvecklandet av kärnkraften och kanske något förvånande nog frågan som rör ”sänka skatterna”.

S vs C

Överlag så är det betydligt mindre skillnader mellan S och C jämfört med de två föregående analyserna av S vs FP och S vs M. De frågor som diskriminerar mest mellan de två väljargrupperna är en höjning av a-kassan (eta=.29) och lagstiftande om rätt till heltid för deltidsanställda (.26). En av frågorna som Centerpartiet har profilerat sig med de senare åren ”Införa lägre ingångslöner för unga” tar sig också in på topp tio (eta=.20). Av de frågor som i tidigare analyser (mellan samtliga och S och M) så är det mycket små skillnader i integrationsfrågorna, kärnkraften (likt mellan S och FP) men också när det kommer till att ”Minska inkomstskillnaderna i samhället”.

S vs KD

När det kommer till de frågor som bäst diskriminerar mellan socialdemokratiska och kristdemokratiska sympatisörer kan vi konstatera att det är en fråga som står i särklass, nämligen ”Begränsa rätten till fri abort” (eta=.27). Ytterligare en fråga som inte kommit upp i tidigare analyser är ”Tillåta aktiv dödshjälp” (eta=.21). Utöver detta är det framförallt samma uppsättning vänster/högerfrågor som funnits med högt på topplistorna i jämförelserna mellan S-sympatisörer med de andra borgerliga partierna (minska inkomstskillnaderna i samhället, avskaffandet av RUT, bedriva mer av sjukvården i privat regi, låta privata företag ta hand om äldreomsorgen, införandet av sextimmars arbetsdag har alla eta-värden mellan .20-.23). Likt skillnaden mellan folkpartister och s-sympatisörer är det ytterst marginella skillnader i integritetsfrågorna, det samma gäller (om än inte i riktigt samma grad) förslaget om att ”sänka skatterna” (eta=.13).

S vs Alliansen

Listan över de frågor som i störst utsträckning särskiljer S från Alliansen är i stort sett identisk med tidigare jämförelser av S vs M.

MP vs Alliansen

Av de tio mest diskriminerande frågorna då vi såg till samtliga partier återfinns sju stycken då vi ska försöka särskilja miljöpartister och alliansväljare. Av de tre frågor som inte återfinns på topp tio, är två av föga förvånande miljörelaterade. "Höja koldioxid-skatten på bensin" (eta=.39) och satsa på ett miljövänligare samhälle (.30). Den tredje ger utslag på grund av miljöpartisters positiva inställning till frågor som rör mångkultur, "Förbjuda ansiktstäckande slöja på allmän plats" (.30). Av de frågor som i tidigare analyser visat sig vara särskiljande (topp tio i kolumnen "samtliga partier") är skillnaderna mellan miljöpartister och alliansväljare minst i frågorna om "Avskaffandet av hushållsnära tjänster" (.22), "Höja a-kassan" (.22) och "Förhindra företag med vinstsyfte att bedriva sjukhus" (.24).

S vs V & MP

Vi går nu vidare till inomblockjämförelser, det vill säga jämförelser mellan grupper av partisympatisörer som hör hemma i samma block (V/S/MP eller C/FP/KD/M). Ser vi på skillnaderna mellan Socialdemokraternas sympatisörer i förhållande till Vänsterpartiet och Miljöpartiets sympatisörer är det som väntat helt andra åsiktsyttringar som utgör de avgörande skillnaderna. Bland de fem frågor som visade sig mest diskriminerande sett till samtliga partier återfinns ingen i topp tio över mest särskiljande frågor mellan "S vs V & MP". Störst skillnad finns i frågor som rör invandring/mångkultur och miljö, här toppar "Höja koldioxidskatten på bensin" (.31) "Ta emot fler flyktingar (.31) är tillsammans med "Sverige bör på lång sikt avveckla kärnkraften (.31)" och "Förbjuda slöja på allmän plats" (.28). Mönstret går igen då vi ser till övriga höga eta-värden, här finns frågor som "Minska det svenska biståndet till utvecklingsländer (.26), "Ta emot färre flyktingar (.24) och "Satsa mer på ett miljövänligt samhälle". I frågor som rör omfördelning och den sociala välfärden (som varit de mest dominerande i tidigare analyser) finns det dock ytterst marginella skillnader, vilket givetvis beror på att vi nu jämför partier som står relativt nära varandra på den ideologiska vänster-högerdimensionen.

V vs S & MP

Vänsterpartisympatisörer skiljer sig från de andra rödgröna partiernas sympatisörer främst när det gäller åsikter om hushållsnära tjänster (eta=.31), sänkta skatter (.26) och republik (.25). En stor del av sakfrågorna diskriminerar mycket dåligt mellan V och S/MP, som exempelvis frågor om aborträtt, alkoholskatter och ökat stöd till glesbygden.

MP vs S & V

Höjd koldioxidskatter och inställning till satsningar på ett miljövänligt samhälle toppar inte oväntat listan av sakfrågor som bäst skiljer ut MP-sympatisörer från S/V-sympatisörer (eta=.30 respektive .26). Även toleransfrågor om ansiktstäckande slöja (.25) och flyktingmottagning (.19) fungerar väl, liksom frågor om bistånd (.19), arbetslöshetsersättning (.20) och kärnkraft (eta=.20). Frågor om skatter, friskolor och offentliga sektorns storlek fungerar avsevärt sämre för att hitta fram till V-sympatisörer.

MP vs V

De två små rödgröna partiernas sympatisörer skiljer sig främst åt när det gäller inställning till att avskaffa skatteavdraget för hushållsnära tjänster (eta=.52). På tio-i-topplistan förekommer fler frågor om skatter, privatiseringar och friskolor, vilket är ett resultat av

att V-sympatisörer generellt står längre till vänster än vad MP-sympatisörer gör. Intressant nog återfinns inga av miljöfrågorna (kärnkraft, miljövänligt samhälle, koldioxidskatt, sänkta hastigheter på vägarna) på listan, vilket visar att MP- och V-sympatisörer är åsiktsmässigt lika gröna.

MP vs S

Gröna frågor och toleransfrågor blir omedelbart mer centrala när vi jämför MP-sympatisörerna med den stora gruppen Socialdemokratiska sympatisörer. På topplistan varvas gröna sakfrågeåsikter om höjd koldioxidskatt ($\eta = .35$) och satsningar på miljövänligt samhälle ($\eta = .29$) med toleransfrågor om flyktingmottagning ($\eta = .25$), ansiktstäckande slöja (.29) och utlandsbistånd (.24). Vänster-högerfrågor om den offentliga sektorns storlek, skatter eller arbetsrätt lyser med sin frånvaro här.

S vs V

När Vänsterpartiets sympatisörer jämförs med Socialdemokraternas är det sakfrågeåsikter som rör skatter som är viktigast, såsom RUT-avdrag (.31) och sänkta skatter (.28). Men även flyktingmottagning ($\eta = .29$), frågan om republik (.28) och kärnkraft (.26) är värdefulla om man vill spåra skillnader mellan grupperna. Enigheten mellan de båda arbetarrörelsepartierna är betydande i frågor som rör lagstiftning om rätt till heltid ($\eta = .03$) eller höjd arbetslöshetsersättning (.03). Undantaget är frågan om att mjuka upp arbetsrätten där det finns större skillnader (.18).

M vs FP, C & KD

Mellanpartijämförelserna inom det borgerliga blocket inleds med att jämföra Moderaternas sympatisörer med sympatisörerna till de mindre allianspartierna C, FP och KD. Frågor som att sänka skatterna ($\eta = .24$) och sänka skatterna på alkohol (.21) toppar listan tillsammans med kärnkraft (.24). Frågor om republik, vargjakt och vinstutdelning inom skattefinansierad vård, skola och omsorg är parkerade i botten av listan med mycket låga η -värden.

FP vs M, C & KD

Nästa inomborgliga jämförelse är mellan Folkpartiet och de tre övriga Allianspartierna. På grund av Moderaterbas stora andel av M+C+KD är denna jämförelse i mångt och mycket en jämförelse mellan M och FP. Överlag finns det mycket små skillnader mellan de två jämförelsegrupperna. Den fråga där det är klart starkas skillnad är "Sänka skatterna" (.22) vilket är ett resultat av att folkpartister inte är lika ivriga skattesänkingsförespråkare som de tre övriga borgerliga partierna, framförallt i förhållande till moderata sympatisörer. I övrigt ligger topp-tio på η -värden mellan .15–.09, vilket visar på den på den åsiktshomogenitet som finns mellan folkpartister och övriga borgerliga sympatisörer.

C vs M, FP & KD

Jämför vi Centerpartiet med övriga Allianspartier så blir Moderaternas dominans nästan lika stor som i föregående analys. Likt ovanstående analys av folkpartister så finns det överlag få frågor som särskiljer centerpartister som grupp. Den fråga som hamnar högst upp på listan är föga förvånande "Öka det ekonomiska stödet till glesbygden" (.21). I övrigt är det snålt om frågor som ger ordentliga utslag, närmast kommer "Minska inkomstskillnaderna i samhället" (.17) (centerpartister är mer positiva än övriga borgerliga partier), "Sverige bör på sikt avveckla kärnkraften" (.16) och förslaget att "Förhindra företag med vinstsyften att bedriva sjukhus" (.16).

KD vs M, C & FP

Abortfrågan hamnar högt på listan över vilka sakfrågor som skiljer KD-sympatisörer från övriga borgerliga sympatisörer (eta=.30), följt av "Höja skatten på alkohol (.20), "Tillåta försäljning av starköl, vin och sprit i livsmedelsbutiker" (.19) och "Ta emot fler flyktingar i Sverige" (.18).

KD vs FP

Frågan om att begränsa rätten till fri abort blir än mer särskiljande om vi jämför KD- och FP-sympatisörer med varandra (eta=.47). Skillnaderna mellan liberaler och konservativa värden gör sig också påmind när det kommer till frågan om att införa republik (.36) (också den snarlika formuleringen med "Att införa republik med vald president" tar sig in på top tio"). Skillnaden mellan kristdemokrater och folkpartister i frågor som rör alkohol syns bland annat i att vi uppnår eta .30 både när det gäller frågan om höjd skatt på alkohol och försäljning i livsmedelsbutiker. Folkpartisters positiva syn på EU och EMU får också konsekvens att förslaget om att införande av Euron kommer upp på topp tio (.28). Även frågan om aktiv dödshjälp tar sig för första gången upp på en tio-i-topplistan, också den (.28).

KD vs C

Skillnaden mellan kristdemokrater och centerpartister är inte lika påtaglig som den mellan folkpartister och kristdemokrater, men det finns ändå en handfull frågor som har eta-värden över .20. Den fråga som är klart mest diskriminerande mellan de två grupperna är likt ovan frågan om begränsning av fri abort (.43). Annars är det kristdemokraters restriktiva syn i alkoholfrågor (.28 och .17), positiva syn på flyktingmottagning och bistånd till utvecklingsländer (.23 och .21) samt centerpartisters positiva inställning till att "Införa lägre ingångslöner för unga" (.21) som bäst är de frågor som särskiljer mellan de två partierna.

FP vs C

Frågan om ökat ekonomiskt stöd till glesbygden (eta=.37), vargfrågan (.28) utmärker sig i jämförelserna mellan C- och FP-sympatisörer, vilket tydliggör att det finns en centrum-periferiskiljelinje som gör sig påmind. Andra frågor som också diskriminerar väl mellan dessa båda grupper av partisympatisörer är frågorna om att förhindra företag med vinstsyfte att driva sjukhus (eta=.27) och republikfrågan (.26).

SD-jämförelser

Den sista uppsättningen av jämförelser inbegriper alla Sverigedemokraternas sympatisörer. Resultaten visar tydligt hur Sverigedemokraterna oavsett jämförelsepunkt särskiljer sig när det gäller frågor som rör invandring och immigration. Frågorna om flyktingmottagning (.30-.58), bärande av slöja (.25-.58) och bistånd (.24-.47) visar genomgående högre eta-värden, samtidigt som det är relativt blygsamma eta-värden för frågor som gäller skatter (.02-.27), inkomstskillnader (.03-.23) eller storleken på offentlig sektor (.02-.22). Flykting- och invandringsdimensionen spelar gång på gång en betydligt större roll än traditionella vänster-högerfrågor när det gäller att skilja ut SD-sympatisörer från övriga partiers sympatisörer.

SD vs M

Också när det kommer till skillnaderna mellan sverigedemokraternas och moderaternas sympatisörer så är det frågor om invandring och mångkultur som står i centrum. Av de fem frågor som bäst diskriminerar mellan de två grupperna återfinns fyra, ta emot färre/ fler flyktingar (.40 och .37), förbud av ansiktstäckande slöja (.34) samt minska

biståndet till utvecklingsländer (.28). Detta trots att moderata sympatisörer är de som står sverigedemokraterna närmast i tre av dessa fyra frågor (se appendix figur A1a-A1c). Andra frågor som diskriminerar relativt bra är frågor kopplade till arbetsrätt skatte/fördelning och verksamhetsformsfrågor. Förslaget om att avskaffa RUT (.28,) förhindra företag med vinstsyfte att driva sjukhus (.23), avgiften till a-kassan ska vara lika (.23) höja ersättningen till a-kassan (.21), bedriva mer av sjukvården i privat regi (.20) och att låta privata företag svara för äldreomsorg (.20).

4. Röstningsintention och sakfrågeåsikter i Medborgarpanelen 2013

I Opinionslaboratoriets Medborgarpanel undersökningsvåg 8 erbjöds totalt 4 000 panelister att besvara SVTs förslag på sakfrågor till valkompasserna inför EUP- och riksdagsvalet 2014 (jfr tabell 1). Hälften av dessa panelister hämtades från ett slumpmässigt rekryterat delurval och hälften hämtades från opinionslaboratoriets grupp av självrekryterade panelister. De båda grupperna skiljer sig åt på flera sätt, bland annat när det gäller röstningsintention där den självrekryterade gruppen respondenter har en klart lägre andel Socialdemokrater än gruppen som rekryterats till panelen med hjälp av sannolikhetsurval. I appendixets tabell A.3a-A.3c redovisas detaljerna om hur grupperna av panelister skiljer sig åt när det gäller röstningsintention i riksdagsval och Europaparlamentsval.

Trots vissa skillnader i sammansättningen av självrekryterade och slumpmässigt rekryterade panelister har vi valt att genomföra alla analyser för SVT med den sammanslagna gruppen av panelister från Medborgarpanelen. Orsaken är att analysresultaten vad gäller sambandsmått (eta) och medeltal för grupperna av partisympatisörer inte har bedömts skilja sig åt på ett så avgörande sätt att de påverkar huvudslutsatserna av våra tester. Vår analys handlar främst om *variationer* i åsikter och om *skillnader* mellan grupper av partisympatisörer, alltså om korrelat som inte är särskilt känsliga för nivåskattningar av röstningsintention. Vi har därför valt att redovisa resultaten för självrekryterade och slumpmässigt rekryterade Medborgarpanelister sammanslaget, eftersom det utgör ett större datamaterial.

I tabell 3 redovisas grundläggande univariata resultat från testen av 49 valkompassfrågor för riksdagsvalkompassen genomförd inom ramen för Medborgarpanelen under november och december 2013. Resultaten är inte representativa för den svenska befolkningen men ger en bild av hur en engagerad grupp politiskt intresserade medborgare besvarar frågorna. De viktigaste testresultaten att ta fasta på handlar om andelen som svarat "ingen åsikt" och om spridningen på de olika frågorna som använts. De ger en indikation på vilka frågor som fungerat bra eller dåligt. Hög förekomst av "ingen åsikt" kan bero på att sakfrågorna inte är tillräckligt kända eller formulerade på ett sätt som gör det svårt för respondenterna att svara på frågan. Det kan också indikera att många av panelisterna – som ändå tillhör en grupp av befolkningen som har ett starkt politiskt intresse – inte har haft anledning att forma åsikter i sakfrågan. Under alla omständigheter kan man överväga att fjärma sådana sakfrågor där många saknar en uppfattning från valkompassen, såvida inte sakfrågan utmärker sig som ett bra verktyg för att skilja vissa grupper av partisympatisörer från varandra.

Flera av sakfrågorna har en hög andel "ingen åsikt"-svar, som t ex frågorna om att avskaffa premiepensionssystemet (29 procent), att det ska skjutas fler vargar i Sverige (22

procent) och att avskaffa vårdnadsbidraget (18 procent). Även frågan om asylsökande vid svenska ambassader (16 procent), företagens ansvar för sjuklönen (14 procent) och om NATO-medlemskap (14 procent) har en relativt hög andel "ingen åsikt" (se tabell 3).

I Medborgarpanelen är det förslagen om att begränsa friskolornas möjligheter att plocka ut vinst (balansmått +73), att inte ge extra statligt stöd till riksinternatskolor (+66) och att bestraffa våldsbrott hårdare (+66) som är de tre mest populära förslagen. De minst populära förslagen är övergå till euro (balansmått -54), privatisera universitet och högskolor (-54) och lämna EU (-44). I inget av dessa fall är de positiva eller negativa utslagen så pass extrema att kompassmakarna kommer att sakna respondenter som uttrycker en motsatt åsikt. Den numerärt minsta gruppen här är andelen som tycker det är mycket dåligt förslag att bestraffa våldsbrott hårdare (3 procent).

Tjugo av de 49 kompassfrågorna erhåller ett balansmått större än +10, medan 13 av frågorna erhåller balansmått lägre än -10. Det betyder att det finns en liten obalans (20-13) till fördel för antalet förslag som tas emot övervägande positivt bland panelisterna. Vi bedömer att denna obalans inte utgör något större problem för möjligheterna att skapa en väl fungerande valkompass.

Vi har också undersökt hur stor andel av respondenterna som uttrycker de mest intensiva åsikterna (mycket bra förslag + mycket dåligt förslag) för de olika sakfrågeförslagen. De förslag som genererar starkast åsiktsyttringar bland panelisterna och där graden av polarisering således är som störst är frågorna om att låta friskolor gå med vinst (60 procent intensiva åsikter), övergå till euro (59), avskaffa monarkin (57), återinföra förmögenhetsskatten (54) och privatisera universitet och högskolor (54). Till de "lamaste" frågorna som väcker lägst intensitet i åsikter är frågan om att göra det lättare att hyra ut en lägenhet i andra hand (28 procent intensiva åsikter), hålla fler folkomröstningar (28 procent) och avskaffa premiepensionen (29 procent).

Tabell 3 Panelisterna i medborgarpanelen tycker om SVTs kompassfrågor till riksdagsvalet (procent, balansmätt)

Förslag	Mycket bra förslag	Ganska bra förslag	Ganska dåligt förslag	Mycket dåligt förslag	Ingen åsikt	Summa	(n)	Balans	Andel åsikts-intensiva
Den kommunala skolan ska förstatligas	39	31	11	6	13	100	1 112	+53	45
Sverige ska satsa på höghastighetståg	40	39	11	4	6	100	1 113	+64	44
Det ska skjutas fler vargar i Sverige	11	13	21	33	22	100	1 112	-30	44
Kärnkraften ska byggas ut	20	27	19	28	6	100	1 107	±0	48
Kommunerna ska själva bestämma om de ska ta emot flyktingar	18	19	32	27	4	100	1 111	-22	45
Föräldrar ska dela föräldraförsäkringen lika	20	30	24	17	9	100	1 112	+9	37
Skatten för höginkomsttagare ska höjas	28	30	22	15	5	100	1 112	+21	43
Sverige ska bli medlem i NATO	13	24	20	29	14	100	1 110	-12	42
Våldsbrott ska bestraffas hårdare	47	34	12	3	4	100	1 113	+66	50
Pension och lön ska beskattas lika	34	22	21	13	10	100	1 113	+22	47
RUT-avdraget ska behållas	41	29	12	12	6	100	1 113	+46	53
Färre asylsökande ska få stanna i Sverige	19	16	28	28	9	100	1 113	-21	47
Monarkin ska avskaffas	24	15	17	33	11	100	1 112	-11	57
Skatten på arbete ska sänkas	18	31	32	14	5	100	1 112	+3	32
Vinster i välfärden ska förbjudas	36	24	20	15	5	100	1 111	+25	51
Enbart invandrare som kan försörja sig ska kunna ta hit sina anhöriga	26	24	23	21	6	100	1 115	+6	47
Sveriges vapenexport ska upphöra	23	18	25	25	9	100	1 113	-9	48
Eleverna ska få betyg från årskurs 3	18	26	21	29	6	100	1 113	-6	47
Sverige ska övergå till euro	7	13	22	52	6	100	1 113	-54	59
Det ska hållas fler folkomröstningar	15	33	30	13	9	100	1 113	+5	28
Privata vårdföretag som drivs med skattemedel ska kunna ge vinst till ägarna	6	22	23	46	3	100	1 113	-41	52
Antalet friskolor ska begränsas	32	36	19	8	5	100	1 112	+41	40
Det ska vara lättare att hyra ut en lägenhet i andra hand	23	47	15	5	10	100	1 112	+50	28
Det ska vara mer konkurrens och valfrihet i offentlig verksamhet	17	35	25	17	6	100	1 112	+10	34
Alla gymnasieprogram ska leda till högskolebehörighet	20	26	29	17	8	100	1 113	±0	37
Statliga bolag ska inte säljas	33	29	21	10	7	100	1 113	+31	43
Den militära värnplikten ska återinföras	17	28	25	20	10	100	1 112	±0	37
Företagens ansvar för sjuklönen ska minskas från två till en vecka	20	33	21	12	14	100	1 113	+20	32
Premiepensionen ska avskaffas	14	22	20	15	29	100	1 109	+1	29
Att bekämpa klimathotet ska överordnas alla andra politiska frågor	18	31	29	18	4	100	1 111	+2	36
Skillnaderna mellan rika och fattiga i Sverige ska minska	45	32	12	4	7	100	1 114	+61	49
Den som lämnar ekonomiska bidrag till politiska partier ska inte kunna vara anonyma	40	26	14	11	9	100	1 113	+41	51
RUT-avdraget för läxhjälp ska avskaffas	27	20	23	21	9	100	1 114	+3	48
Kvinnor ska kunna kvoterar in i bolagsstyrelser	14	24	30	25	7	100	1 114	-17	39
Staten ska kunna spana på internet och telefontrafik	9	26	28	32	5	100	1 111	-25	41
Det ska vara fri entré till statliga museer	43	34	14	4	5	100	1 114	+59	47
Vårdnadsbidraget för småbarnsföräldrar ska avskaffas	13	12	28	29	18	100	1 112	-32	42
Gårdsförsäljning av vin ska tillåtas	33	39	12	10	6	100	1 115	+50	43
Sverige ska minska köttkonsumtionen	20	33	23	16	8	100	1 115	+14	36
Bensinskatten ska höjas	12	21	26	38	3	100	1 110	-31	50
En förmögenhetsskatt ska återinföras	15	21	21	39	4	100	1 115	-24	54
Biståndet ska inte gå till odemokratiska länder	33	35	22	4	6	100	1 115	+42	37
Det ska vara möjligt att söka asyl till Sverige på svenska ambassader utomlands	20	37	10	17	16	100	1 114	+30	37
Universitet och högskolor ska kunna privatiseras	5	15	25	49	6	100	1 112	-54	54
Upphovsrättsskyddat material från internet ska fritt få laddas ner för eget bruk	12	20	33	25	10	100	1 111	-26	37
Privata riksinternatskolor som t.ex. Lundsberg ska inte få extra statligt stöd	52	28	10	4	6	100	1 115	+66	56
Friskolornas möjlighet att plocka ut vinst ska begränsas	56	29	8	4	3	100	1 113	+73	60
Sverige ska lämna EU	12	13	27	42	6	100	1 112	-44	54
Betyg i ordning och uppförande ska införas i skolan	27	32	17	20	4	100	1 114	+22	47

Kommentar: Resultaten är hämtade från Medborgarpanelen (MP8). I tabellen är resultaten hämtade från en sammanslagen grupp av slumpmässigt och självrekryterade panelister. Balansmätt beräknas genom att subtrahera andelen "ganska dåligt" + "mycket dåligt" från andelen "ganska bra" + "mycket bra". Balansmättet kan därmed variera mellan -100 och +100. Negativa balansmätt indikerar övervikt för andelen som tycker dåligt om förslaget medan positiva balansmätt indikerar övervikt för andelen som tycker bra om förslaget.

I tabell 4 har vi genomfört samma analyser för de sakfrågor som är tänkta till SVTs särskilda valkompass för EU-parlamentsvalet. Resultaten visar som väntat att det är fler av frågorna som når höga andelar ”ingen åsikt”. Frågorna om Turkiets medlemskap, regionalpolitiska insatser och skatt på finansiella transaktioner toppar med 17 procent ”ingen åsikt”-svar. Omvänt är frågorna om kärnkraft och euro lättast att ha en åsikt om av de EU-frågor som presenterats (6 respektive 4 procent ”ingen åsikt”).

De mest populära förslagen bland panelisterna är att göra det enklare för studenter och forskare från icke-EU länder att komma till EU (balansmätt +69) och att det bör finnas ett gemensamt asylsystem för hela EU (+63). Frågan om EU-skatt är det i särklass minst populära (balansmätt -76) förslaget men även förslagen om att införa euro och att EU bör utvecklas till ett Europas förenta stater är impopulära bland panelisterna (båda -58).

Tabell 4 Panelisterna i medborgarpanelen tycker om SVTs kompassfrågor till EU-parlamentsvalet (procent, balansmätt)

Förslag	Mycket bra förslag	Ganska bra förslag	Ganska dåligt förslag	Mycket dåligt förslag	Ingen åsikt	Summa	(n)	Balans	Andel åsikts-intensiva
EU: EU ska öka arbetskraftsinvandringen	6	32	26	21	15	100	1 140	-9	27
EU: EU ska ha rätt att ta ut skatt direkt från medborgarna	2	6	20	64	8	100	1 139	-76	66
EU: EU ska verka för att kärnkraften avvecklas	25	22	22	25	6	100	1 141	+0	50
EU: En skatt ska införas på alla finansiella transaktioner inom EU	13	23	20	27	17	100	1 140	-11	40
EU: Det ska bli enklare för studenter och forskare från länder utanför EU att komma hit för att forska och studera	34	47	8	4	7	100	1 141	+69	38
EU: EU:s regionalpolitiska insatser ska koncentreras till ekonomiskt svagare länder	6	41	26	10	17	100	1 140	+11	16
EU: Det behövs ett europeiskt FBI	15	36	17	18	14	100	1 135	+16	33
EU: EU:s jordbruksstöd ska avvecklas	25	34	19	8	14	100	1 134	+32	33
EU: EU bör utvecklas mot ett Europas förenta stater	4	13	25	50	8	100	1 136	-58	54
EU: Sverige bör oftare säga nej till EU-direktiv	25	36	19	4	16	100	1 135	+38	29
EU: Det ska finnas ett gemensamt asylsystem för hela EU	36	42	9	6	7	100	1 137	+63	42
EU: Turkiet ska bli medlem i EU	5	22	23	33	17	100	1 136	-29	38
EU: Sverige ska övergå till euro	6	13	22	55	4	100	1 137	-58	61

Kommentar: Resultaten är hämtade från Medborgarpanelen (MP8). I tabellen är resultaten hämtade från en sammanslagen grupp av slumpmässigt och självrekryterade panelister. Balansmätt beräknas genom att subtrahera andelen ”ganska dåligt” + ”mycket dåligt” från andelen ”ganska bra” + ”mycket bra”. Balansmättet kan därmed variera mellan -100 och +100. Negativa balansmätt indikerar övervikt för andelen som tycker dåligt om förslaget medan positiva balansmätt indikerar övervikt för andelen som tycker bra om förslaget.

Regionalpolitik, arbetskraftsinvandring och EU-direktiv genererar inte särskilt hög andel respondenter med intensiva åsikter (16, 27 respektive 29 procent). Högst andel åsiktsintensiva återfinns för frågor som rör EU-skatt (66 procent), euron (61) och Europas förenta stater (54), det vill säga de frågor som också är mycket impopulära.

4.1 Analys av riksdagsfrågorna i Medborgarpanelen

Eta-analysen på de frågor som hämtats ur Medborgarpanelen 8 har analyserats på samma sätt som ovanstående analys på SOM-2012. Vi använder oss fortfarande av samma oberoende variabel, dvs röstningsintention i riksdagsvalet³, där samtliga 8

³ SOM-frågan är snarlik, här frågas det om favoritparti (”Vilket parti tycker du bäst om?”). I MP8 frågar vi explicit efter röstningsintention i riksdagsvalet 2014. Se appendix för detaljer om frågeformuleringar.

riksdagspartier ingår som svarsalternativ. Respondenterna hade också möjlighet att uppge ett annat parti genom fritextsar. Dessa har dock exkluderats från analysen på grund av de allt för få n-talen. Det samma gäller respondenter som inte uppgett någon säker röstningsintention, alternativt uppgett att de inte kommer att rösta. En faktor som skiljer de båda analyserna är att frågorna i MP8 hade fyra svarsalternativ (1) Mycket bra förslag (2) Ganska bra förslag (3) Ganska dåligt förslag (4) Mycket dåligt förslag samt ett "Ingen uppfattning" alternativ (IU). Samtliga som har uppgett IU på en fråga exkluderas från analysen, vilket leder till att de kvarvarande respondenterna blir mer polariserade jämfört med SOM-materialet. Detta leder till högre eta-koefficienter, vilka inte kan nivåskattas i förhållande till SOM-analyserna. Nivån i eta-analyserna kan alltså endast jämföras inom respektive datamaterial. Precis som i SOM-analysen så har de tio frågor som har högst eta-värden per jämförelsegrupp färglagts med grön färg, och de tio frågor som uppvisar lägst eta-värden färglagts med röd färg. Nedanstående analyser är likt motsvarande avsnitt om SOM-materialet ovan korta axplock av vilka frågor som är viktigast för att särskilja olika väljargrupper. Resultaten kan ses i sin helhet i appendix, tabell A2a-A2d. För att se partis spatiala positioner på respektive fråga se figur A2a-A2c i appendix.

Samtliga partier

Av de frågor där det finns störst skillnader sett till samtliga väljargrupper återfinns sex frågor som faller rakt in på vänster-högerdimensionen – den i svensk politik så strukturerande politiska skiljelinje mellan arbete och kapital. Topp tre ser ut som följer: "En förmögenhetsskatt ska återinföras" (.68), "Skatten för höginkomsttagare ska höjas" (.66), "Rutavdraget ska behållas" (.66). Andra vänster-högerfrågor som återfinns högt i tabellen är "Skatten på arbete ska sänkas" (.62), "Skillnaden mellan rika och fattiga ska minska" (.62) och "Statliga bolag ska inte säljas" (.61). Av de andra frågor som tar sig in på topp-tio handlar en om migrationspolitik "Färre asylsökande ska få stanna i Sverige" (.63), två om kärnkraft med eta-värden på .63 och .62 samt frågan om Sveriges vapenexport (.61). Precis utanför topp-tio är det dock mer blandade frågor, allt ifrån frågorna om vinster/valfrihet i välfärden, förslaget att bensinskatten ska höjas, frågor som berör invandring, avdrag för läxhjälp har eta-värden mellan .54-60.

Alliansen vs S/V/MP

När det kommer till vilka frågor som särskiljer de båda blocken mest tappas flera frågor som inte är direkt kopplade till vänster/höger konflikten i kraft. "Färre asylsökande ska få stanna i Sverige", "Kärnkraften ska byggas ut", "EU ska verka för att kärnkraften avvecklas" och "Sveriges vapenexport ska upphöra" försvinner alla från topp-tio. De ersätts av två frågor om valfrihet/vinster i välfärden (.61 & .58) samt frågan om "Sverige ska bli medlem i Nato" (.61). Ett skäl till att dessa frågor lämnar listan är att de många sympatisörerna till de stora partierna, Socialdemokraterna och Moderaterna, tenderar att stå relativt sett närmare varandra i icke-vänster-högerfrågor.

M vs S

När det kommer till frågorna som bäst särskiljer moderata sympatisörer från socialdemokrater så återfinns exakt samma frågor på topp-tio som i föregående analys av skillnaderna mellan blocken. Rangordningen på frågorna är dock något annorlunda. Det råder inte någon tvekan om att klassiska vänster-högerfrågor, särskilt de som handlar

om skatter, som är viktiga för att skilja moderata från socialdemokratiska sympatisörer. Det är också den typen av skattefrågor som visat sig vara de tyngst vägande sakfråge-åsikterna i analyser av vad som föranlett de politiskt mycket betydelsefulla direktbytena mellan S och M 2002-2006 och 2006-2010 (Oscarsson & Holmberg 2008, 2013).

S vs FP

Topp-tio är också här mycket snarlik med de två föregående analyserna, men här är den fråga som har högst eta-värde "Statliga bolag ska inte säljas" (.66). Det finns också en ny fråga på topp tio, nämligen "Alla gymnasieprogram ska leda till högskolebehörighet" (.52). Det är enda gången som denna fråga når upp på någondera "matchnings" topp-tio. Skolfrågorna är en het fråga som fungerar särskiljande för FP- och S-sympatisörer.

S vs C

Något överraskande finns det klara skillnader i vilka frågor som skiljer centerpartister och socialdemokrater om vi jämför med de två senaste analyserna. Varken "En förmögenhetsskatt ska återinföras", "Skatten för höginkomsttagare ska höjas" eller "RUT-avdraget ska behållas" återfinns här bland de tio mest diskriminerande frågorna. I topp finner vi istället frågan om "Universitet och högskolor ska kunna privatiseras" (eta=.48). Just verksamhetsformen verkar vara något som är en vattendelare mellan socialdemokrater och centerpartister: Bortsett från huruvida universitet ska kunna privatiseras återfinns ytterligare fem frågor som berör verksamhetsformen i den offentliga välfärden, såsom "Det ska vara mer konkurrens och valfrihet i offentlig verksamhet" (eta=.43), "Friskolornas möjlighet att plocka ut vinst ska begränsas" (.42), "Vinster i välfärden ska förbjudas" (.41), "Privata vårdföretag som drivs med skattemedel ska kunna ge vinst till ägarna" (.39) och "Antalet friskolor ska begränsas" (.36).

S vs KD

Den fråga som bäst särskiljer bäst mellan socialdemokrater och kristdemokrater i medborgarpanelen är huruvida privata riksinternatskolor ska kunna få extra statligt stöd eller inte (.63). Därefter är det frågor som rör skatter, vinster i välfärden och försäljning av statliga bolag som återfinns i topp. Ytterligare en observation är att det verkar finnas ytterst marginella skillnader i de två partigruppernas åsikter i många av MP8:s EU-frågor. Tio av dessa frågor har typiskt eta-värden på .13 eller lägre.

S vs Alliansen

Analysen mellan socialdemokratiska och allianssympatisörer genererar samma sakfrågor som tidigare analys mellan S och M, samt mellan S/V/MP vs Alliansen. Här är dock eta-värdena generellt något lägre även om rangordningen av frågor är mycket snarlik.

MP vs Alliansen

De frågor som hamnar i topp då vi ska särskilja alliansväljare och miljöpartister är frågor som har koppling till miljö i allmänhet och kärnkraft i synnerhet (bensinskatt, kärnkraft på nationell och EU-nivå eta= .62-.60). Men här återfinns också skattefrågor (förmögenhetsskatt, sänkt skatt på arbete, skatten för höginkomsttagare ska höjas eta=.57-52). Det står klart att det finns två klara skiljelinjer som särskiljer allianssympatisörer och miljöpartister nämligen miljö och höger vänster.

MP vs C

Bland de frågor som bäst skiljer Alliansens gröna röst och miljöpartiet återfinns kanske något anmärkningsvärt frågor som rör klimat och natur. Det blir dock mindre

överraskande då vi beaktar att skiljelinjen mellan stad och land i mångt och mycket delar dessa två väljargrupper. Den fråga som har högst eta-värde är att "Sverige ska minska köttkonsumtionen" (.71), följt av "Bensinskatten ska höjas" (.62). Andra miljörelaterade frågor som återfinns nära toppen är "Att bekämpa klimathotet ska överordnas alla andra politiska frågor" (.48), "Det ska skjutas fler vargar" (.48) och de två kärnkraftsfrågorna som finns just utanför topp-tio (.39). I övrigt återfinns klassiska vänster-högerfrågor så som "Skatt på arbete ska sänkas (.52), "Mer konkurrens och valfrihet i offentlig verksamhet" (.52). Frågan om betyg från årskurs 3 (.49) och Sveriges vapenexport (.48).

MP vs FP

Bland de frågor som befinner sig i topp när vi ska skilja sympatisörer av miljöpartiet och folkpartiet från varandra återfinns flera av folkpartiets profilfrågor. Högst upp de två kärnkraftsfrågorna (.69), på plats fyra och fem betyg från åk3 och huruvida Sverige bör bli medlem i NATO (.59). Däremellan på plats tre återfinns frågan om Sveriges vapenexport (.63). I övrigt är det framförallt frågor som rör miljö och skatter och utförsäljningar som återfinns i topp-tio.

MP vs M

Frågorna som skiljer MP och M är på nio av tio punkter de samma som bäst diskriminerade mellan MP och Allianspartierna som helhet. Generellt är dock eta-värdena högre i denna jämförelse.

MP vs V

När det kommer till att utröna vilka frågor som är bäst för att särskilja mellan miljöpartister och vänsterpartister så är det klassiska omfördelnings och verksamhetsformsfrågor som visar sig vara de allra viktigaste. Den frågan där det finns störst skillnader är "RUT-avdraget ska behållas" (eta=.48), följt av "En förmögenhetsskatt ska återinföras" (.42). Andra frågor som ligger högt upp är "Privata vårdföretag som drivs med skattemedel ska kunna ge vinst till ägarna" (.39), RUT-avdrag för läxhjälp (.38). Vänsterpartiets skeptiska hållning till EU och Nato är också något som gör att dessa frågor återfinns på topp-tio. Gröna frågor och frågor som rör migration och integration lyser dock med sin frånvaro, det verkar finnas mycket små skillnader mellan partisympatisörerna i det här avseendet, skillnaderna återfinns framförallt i frågor om omfördelning och verksamhetsform i den offentliga servicen.

MP vs S

Om V och MP är homogena när det kommer till gröna värden och frågor som rör migration, men skiljer sig åt i frågor som rör omdistribution och verksamhetsformer i offentlig service så är det nästintill en spegelbild mot då vi jämför socialdemokrater och miljöpartister. Partiernas sympatisörer ställer sig mycket nära varandra när det kommer till frågor om skatter och vinstuttag ur offentlig verksamhet. Men det finns däremot avsevärda skillnader i frågor som rör miljö och migration. Frågan som är den överlägset tydligaste vattendelaren är förslaget om att "Bensinskatten ska höjas" (eta=.60), långt där efter kommer andra miljöfrågor som "Sverige ska minska köttkonsumtionen" (.47), "Kärnkraften ska byggas ut" (.41), "Det ska skjutas fler vargar" (.39), "Att bekämpa klimathotet ska överordnas alla andra politiska frågor" (.39), "Sverige ska upphöra med sin vapenexport (.37), "Det behövs ett europeiskt FBI" (.36) och Färre asylsökande ska få stanna i Sverige (.35).

V vs S

I jämförelsen mellan socialdemokrater och vänsterpartister kan vi konstatera att det finns vissa skillnader när det kommer till skattefrågor exempelvis så tar sig "RUT-avdraget ska behållas", "En förmögenhetsskatt ska återinföras" alla in på topp-tio (eta=.41-.35). Men det finns också skillnader i frågor som rör miljö, migration och internationella samarbeten/handel, såsom "Bensinskatten ska höjas" (.42), "Sveriges vapenexport ska upphöra" (.40), "Sverige ska bli medlem i NATO" (.39), "Sverige ska lämna EU" (.38) och "Enbart invandrare som kan försörja sig ska kunna ta hit sina anhöriga" (.36).

M vs FP

Av de frågor som bäst särskiljer folkpartister och moderater återfinns fyra stycken som direkt eller indirekt relaterar till invandring/flyktingar/mångfald. Den fråga som bäst särskiljer mellan sympatisörer av folkpartiet och moderaterna är en av EUP frågorna, nämligen huruvida Turkiet ska bli medlem i EU, där folkpartister är avsevärt mer positiva (.34). Strax därefter kommer "Färre asylsökande ska få stanna i Sverige" (.32), enbart invandrare som kan försörja sig ska kunna ta hit sina anhöriga (.30) och "Kommuner ska själva kunna bestämma om de ska ta emot flyktingar. (28). Också EUP-frågan om ökad arbetskraftsinvandring till EU tar sig in på topp tio (.23) Det finns alltså systematiska skillnader mellan de två väljargrupperna när det kommer till invandring och integration, där moderater överlag är mer kritiska och folkpartister mer positiva. Det verkar också finnas systematiska skillnader i synen på skatter/omfördelning. Detta märks då tre skatterelaterade frågor återfinns bland de tio mest särskiljande frågorna. "Skatten på arbete ska sänkas" (.26), "Skillnaden mellan rika och fattiga i Sverige ska minska" (.24) och skatten för höginkomsttagare ska höjas (.23).

M vs C

Karaktären på frågorna som skiljer moderater och centerpartister åt är sanarlik de frågor som nämnts i ovanstående analys av M vs FP. Ett exempel på detta är att sju av frågorna som har de högsta eta-värdena också fanns med i M vs FP. Skillnaden mellan M och C i MP8 är dock överlag mindre samt att centers gamla kärnkraftsskepsis (i alla fall i förhållande till M-sympatisörer) lyser igenom. Det är faktisk så att de två frågor som bäst särskiljer grupperna är just "Kärnkraften ska byggas ut" (.25) och "EU ska verka för att kärnkraften avvecklas" (.24).

M vs KD

Om den generella slutsatsen av jämförelsen mellan M och C och M och FP var att det var samma sorts frågor som särskiljer de små två liberala allianspartierna från Moderaterna så är det i jämförelsen mellan M och KD helt andra frågor som dominerar. Skillnaderna mellan grupperna är precis som i fallet M vs C inte allt för stora, men högst upp återfinns förslaget om att tillåta "Gårdsförsäljning av vin" (.27), därefter kommer "Privata riksinternatskolor som t.ex. Lundsberg ska inte få extra statligt stöd" (.23) och "Kärnkraften ska byggas ut" (.22). Överlag så finns det ingen uppenbar dimension/grupp av frågor som skiljer de båda partierna. Övriga frågor som återfinns högt upp är så diversifierade som ex. "Det ska finnas ett gemensamt asylsystem för hela EU" (.20), "Det ska skjutas fler vargar (.20), "Vårdnadsbidraget för småbarnsföräldrar ska avskaffas" (.19). "EU:s regionalpolitiska insatser ska koncentreras till ekonomiskt svagare länder" (.18) m fl.

KD vs FP

Ser vi till vilka frågor som bäst särskiljer mellan kristdemokrater och folkpartister så märker vi att det är en total avsaknad av frågor som rör beskattning och privata intressen i den offentliga servicen. Den fråga där det är störst skillnad är kanske något överraskande "Privata riksinternatskolor som Lundsberg ska inte få extra statligt stöd" (eta=.47), där kristdemokrater generellt tycker att detta är ett mycket dåligt politiskt förslag. Mindre överraskande är kanske den fråga som får näst störst utslag "Vårdnadsbidraget för småbarnsföräldrar ska avskaffas" (.38). Det står här klart att en av kristdemokraternas hjärtefråga inte går hem hos den folkpartistiska väljarkåren. På topp-tio återfinns också två frågor om invandring (båda .28) och två frågor om EU/EMU (.28 och .32). Andra förslag som kommer högt upp på listan är "Monarkin ska avskaffas" (.36), Den som lämnar ekonomiska bidrag till politiska partier ska inte kunna vara anonym (.32)

KD vs C

Bland de frågor som särskiljer kristdemokrater och centerpartister allra bäst kan vi urskilja något som skulle kunna karakteriseras som landsbygdsfrågor. Bortsett från den överlägsna ettan, "Privata riksinternatskolor som t.ex. Lundsberg ska inte få extra statligt stöd" (eta=.50) så är efterföljande topp-tre: "Det ska skjutas fler vargar i Sverige" (.37), "Gårdsförsäljning av vin ska tillåtas" (.36) och "Sverige ska minska köttkonsumtionen" (.35) alla frågor som direkt eller indirekt berör förutsättningarna för livet på landsbygden. I övrigt så återkommer frågor som också separerade kristdemokrater från folkpartister, så som "EU ska öka arbetskraftsinvandringen" (.31) och "Den som lämnar ekonomiska bidrag till politiska partier ska inte kunna vara anonym" (.34).

FP vs C

Överlag så finns det väldigt få frågor bland sakfrågorna i SVTs partitest som på ett bra sätt särskiljer folkpartister och centerpartister. I så måtto utgör detta en särskilt stor utmaning för kompassmakarna. De två frågor som har högst eta-värde är centerpartistes skepsis gentemot en minskad köttkonsumtion (eta=.33) och förslaget att "Företagens ansvar för sjuklönen ska minskas från två till en vecka" (.33) där fp-sympatisörer ställer sig betydligt mer skeptiska jämfört med centerpartister. Två kärnkraftsfrågor återfinns också på topp-tio, vilka båda har eta-värden på .25 och .28. I övrigt är det endast förslaget in att "Alla gymnasieprogram ska leda till högskolebehörighet" som har ett eta som överstiger just .25.

SD vs Samtliga

När vi jämför sverigedemokraternas sympatisörer med övriga partier så är det föga förvånande frågor som är relaterade till invandring och integration som ligger i topp. "Färre asylsökande ska få stanna i Sverige", "Det ska vara möjligt att söka asyl till Sverige på svenska ambassader utomlands", "EU ska öka arbetskraftsinvandringen", "Kommunerna ska själva bestämma om de ska ta emot flyktingar", "Enbart invandrare som kan försörja sig ska kunna ta hit sina anhängare" har alla eta-värden mellan .40–.51. Andra frågor som också är relaterade till globalisering/nationellt självbestämmande återfinns också på bland de mest diskriminerande frågorna, däribland "Det ska bli enklare för studenter och forskare från länder utanför EU att komma och forska och studera" och "Turkiet ska bli medlem i EU".

SD vs S

Även om skillnaderna mellan socialdemokrater och sverigedemokrater är som störst när det kommer till frågor som berör invandring och integration så finns det gott om andra frågor som diskriminerar mellan de två väljargrupperna. Att det finns skillnader i omfördelningsfrågor står klart då "Skatten på arbete ska sänkas" ($\eta^2=.58$) och "Skillnaderna mellan rika och fattiga i Sverige ska minska" ($\eta^2=.57$) återfinns högt upp. Två andra frågor som tar sig in på topp tio är "Sveriges vapenexport ska upphöra" ($\eta^2=.50$) och "Kvinnor ska kunna kvoterats in i bolagsstyrelser" ($\eta^2=.50$).

SD vs S/V/MP

Frågorna som bäst skiljer mellan SD-sympatisörerna och de rödgröna sympatisörerna är i princip de samma som skiljer socialdemokrater och sverigedemokrater (dock än mer då V och MP:s sympatisörer ofta står än längre bort från SD-sympatisörernas positioner jämfört med socialdemokrater).

SD vs Alliansen

Också när det gäller jämförelsen mellan alliansväljare och sverigedemokrater så är det invandringsfrågorna som står i särklass (om än inte i samma nivå som i SD vs S och SD vs S/V/MP). Det står dock klart att det inte finns några större systematiska skillnader när det kommer till frågor som rör skatter och omfördelning. Frågor som "Skillnaderna mellan rika och fattiga i Sverige ska minska" ($\eta^2=.01$) och "Skatten på arbete ska sänkas" ($\eta^2=.03$) hamnar till och med bland de frågor där skillnaden mellan grupperna är som minst. Det som istället särskiljer SD från Allianspartierna är deras inställning i politiska förslag som rör Sveriges relation till EU. Sverige ska lämna EU ($\eta^2=.51$), "Det ska bli enklare för studenter och forskare från länder utanför EU att komma och forska och studera" ($\eta^2=.48$), "Sverige bör oftare säga nej till EU-direktiv" ($\eta^2=.42$) och "Turkiet ska bli medlem i EU" ($\eta^2=.37$).

SD vs M

Överlag så är det samma frågor som bäst särskiljer moderater och sverigedemokrater som det var mellan anhängare av alliansen och sverigedemokrater. Den enda tillkomsten på topp-tio är "Statliga bolag ska inte säljas" ($\eta^2=.32$), i övrigt är frågorna de samma. Även om skillnaderna mellan moderater och sverigedemokrater i frågor som rör invandring överlag är mindre än exempelvis allianskollegorna C och FP.

SD vs FP

Ser vi till de frågor som bäst skiljer Sverigedemokrater och Folkpartister åt så är topp-tio identisk (om än ej rangordningsmässigt) med jämförelsen mellan SD och Alliansen. Skillnaden överlag är dock att den här analysen genererar högre η^2 -värden, vilket som bekant indikerar större skillnader mellan de två jämförelsegrupperna.

SD vs C

Likt tidigare jämförelser så är det invandringsfrågorna som är de mest särskiljande. Överlag är likheterna med jämförelsen "SD vs Alliansen" mycket stora. De två skillnaderna på topp-tio beror på centerpartisympatisörernas mer moderata hållning när det kommer till utbyggnaden av kärnkraften ($\eta^2=.38$) och SD-sympatisörernas hårdare hållning när det kommer till brott och straff ($\eta^2=.43$).

SD vs KD

Likt tidigare analyser återfinns stora likheter med jämförelsen mellan SD och Alliansen.

Några nya frågor sticker dock ut. Precis som i jämförelsen mellan C och SD återfinns "Våldsbrott ska bestraffas hårdare" (eta=.38) på topp tio-listan. Detsamma gör förslaget där kristdemokraterna hela tiden skiljt ut sig, nämligen att "Privata riksinternatskolor som t.ex. Lundsberg ska inte få extra statligt stöd" (.38) samt förslaget att "EU:s regionalpolitiska insatser ska koncentreras till ekonomiskt svagare länder" (.39)

4.2 Analys av Europafrågorna i Medborgarpanelen

När det gäller analysen av Enkät 2, dvs vilka europafrågor som bäst särskiljer olika väljargrupper i Europaparlamentsvalet genomförs en liknande analys som vid analysen av SOM-frågorna och MP8/Riksdagsvals frågorna. Skillnaden här är att vi också inkluderar Piratpartiet i analysen i och med att de har mandat i Europaparlamentet från valet 2009. Sverigedemokraterna inkluderas också på grund av dess starka opinionsstöd, även om de saknar representation från 2009. På grund av att EUP-frågorna är betydligt färre till antalet (14 stycken), så har den tidigare färgläggningen av topp/botten tio ersatts av en glidande färgskala där de högsta eta-värdena i respektive "matchning" har grönt och de lägsta har röd färg. Samtliga sammanfattande redogörelser nedan är baserade på eta-analyserna i tabell A3a-A3e samt partiernas medeltal på respektive fråga i den spatiala figuren A2c.

Samtliga partier

Ser vi till eta analysen av samtliga partier så finns det en fråga som är den klart mest diskriminerande nämligen, "EU ska verka för att kärnkraften avvecklas" (.64), därefter kommer tre frågor som har eta över .50 (.53–50). Förslaget att Sverige ska lämna EU, att en skatt på finansiella transaktioner ska införas samt att EU ska öka arbetskraftsinvandringen.

Alliansen vs S/V/MP

De frågor som bäst skiljer på gruppen som sympatiserar med alliansen och de som uppger att de tänker rösta på något av de rödgröna partierna är precis som i föregående analys "EU ska verka för att kärnkraften avvecklas" (.63) samt "En skatt ska införas på alla finansiella transaktioner inom EU" (.51). I topp (även om eta-värdena är betydligt lägre) finns också "Sverige bör övergå till euro (.40) och "Det behövs ett europeiskt FBI" (.39). Frågor där som inte alls särskiljer de två grupperna åt är bland annat förslaget att det ska bli lättare för studenter och forskare utanför EU att komma hit och forska (.09), huruvida Turkiet ska bli medlemsstat (.04) samt om "EU ska ha rätt att ta ut skatt direkt av medborgarna (.03).

M vs S

Likt ovanstående analyser är det i den här jämförelsegruppen förslagen om kränkning och en finansiell transaktionsskatt som ger högst värden (.57–45). Långt efter kommer här också förslaget om att euron ska införas i Sverige (.30), samt att det behövs ett europeiskt FBI (.27).

S vs FP

De europafrågor som bäst särskiljer de som uppger att de kommer rösta på folkpartiet respektive socialdemokraterna är likt föregående analys av "M vs S" frågan om EU:s roll för kärnkraftsavveckling (.47), införandet av en skatt på finansiella transaktioner (.42) och "Sverige ska övergå till euron" (.40). Två frågor som också har relativt god

särskiljningskraft är frågan om Sverige ska lämna EU (.34) och huruvida Sverige oftare bör säga nej till EU-direktiv (.30).

S vs C

I jämförelse med "S vs FP" så är sakfrågeskillnaderna mellan socialdemokrater och centerpartister relativt blygsamma. Den fråga som kommer högst upp är frågan huruvida det ska införas en skatt på finansiella transaktioner (.28), knappt därefter kommer "EU bör utvecklas mot ett Europas förenta stater" (.26) och "Sverige bör övergå till euron" (.25). Anmärkningsvärt är att hela 8 av de 14 frågorna har eta-värden som är lika med eller lägre än .09. Det finns alltså stora likheter mellan de två jämförelsegrupperna i en majoritet av europafrågorna.

S vs KD

Likt ovanstående jämförelse mellan S och C så är skillnaderna i sakfrågor kopplat till EU-frågor mellan socialdemokrater och kristdemokrater ganska marginell. Två stycken frågor har eta-värden som är högre än .25 och det är "Eu ska verka för att kärnkraften avvecklas" (.26) och "En skatt ska införas på finansiella transaktioner" (.25).

MP vs C

Ser vi till vilja frågor som diskriminerar mellan MP och C så sticker fem frågor ut samtidigt som övriga nio alla har eta värden på .13 eller lägre. Den fråga som har högst eta-värde är "EU ska verka för att kärnkraften avvecklas" (.36) där miljöpartister är klart mer positiva till förslaget jämfört med de forna kärnkraftsmotståndarna i centerpartiet. Övriga frågor har alla utom en dykt upp i tidigare analyser och har eta mellan .34-.30 och är i tur och ordning, "EU bör utvecklas mot ett Europas förenta stater", EU:s regionalpolitiska insatser ska koncentreras till ekonomiskt svaga länder" (ny), "En skatt ska införas på alla finansiella transaktioner inom EU" samt "Sverige ska övergå till euron".

MP vs FP

Skillnaderna mellan det EU-positiva Folkpartiet och de tidigare EU-kritiska Miljöpartiet är i förhållande till övriga "jämförelse sett" relativt stora. Sex stycken frågor har eta-värden över .30, där frågan om kränkraft toppar med .66. Därefter kommer förslaget om en finansiell skatt på transaktioner (.46), huruvida Sverige ska övergå till euron (.44) och "Sverige ska lämna EU" (.40).

5. Sammanfattning

På uppdrag av SVT har valforskningsprogrammet genomfört en utvärdering av Sveriges televisions förslag på frågor till valkompasser i samband med valen till Europaparlamentet och Riksdagen 2014. Ett tidigare insamlat datamaterial från SOM-undersökningen 2012 samt ett för ändamålet särskilt insamlade data från Medborgarpanelen har använts för att genomföra en unik kartläggning av i vilken utsträckning partiernas sympatisörer skiljer sig åt i inställning till politiska sakfrågor. Innovationen i kartläggningen handlar om att inte enbart undersöka sakfrågors diskriminerande kraft på samtliga grupper av partisympatisörer, utan att också genomföra systematiska studier av vilka sakfrågor som är mest särskiljande för olika konstellationer av partier. Bakgrunden är att det ofta är svårast att hitta bra särskiljande

sakfrågor för grannar i partisystemet och för små partier inom de båda blocken. Eftersom huvuddelen av de som byter parti mellan valen rör sig mellan partier som ligger nära varandra längs den ideologiska vänster-högerskalan, ofta inom de båda blocken, är det särskilt viktigt att en valkompass innehåller sakfrågor som kan skilja exempelvis V-, MP- och S-sympatisörer eller C-, KD-, M- och FP-sympatisörer åt.

I ovanstående analyser av olika partikonstellationer har vi redogjort för de mest iögonfallande iakttagelserna när det kommer till vilka sakfrågor som bäst särskiljer två (eller i vissa fall koalitioner av) partiers sympatisörer. I denna avslutande del kommer vi istället att översiktligt redogöra om det finns vissa typer av eller kategorier av frågor (exempelvis frågor som rör skatter, verksamhetsformer, invandring, miljö, arbetsrätt, utrikesfrågor eller övriga) som dominerar respektive appendixtabell (exempelvis mellan blocken, inom blocken etc). Vi målar alltså här med än bredare pensel men får möjlighet att granska om det finns en systematik i typen av frågor som är inflytelserika inom olika jämförelsesegment (läs tabell).

SOM-2012: Samtliga partier och mellan blocken

I tabell A1a har vi samlat de mest intressanta "set-jämförelserna" mellan de två politiska blocken. De frågor som är bäst på att diskriminera mellan väljargrupper i tabell A1a är framförallt frågor som berör olika former av beskattning, verksamhetsformer för offentlig service och arbetsrätt/arbetsmarknad. Överlag står det klart att skiljelinjen mellan vänster och höger alltjämt är strukturerande när det kommer till svensk partipolitik. Denna grupp av frågor är framförallt viktigt då vi tar in skillnaderna mellan partier från det rödgröna blocket och jämför med moderata och folkpartistiska sympatisörer (eller koalitioner där de ingår), skillnaderna är generellt något mindre när det kommer till de rödgröna och centerpartister och kristdemokrater (framförallt när det kommer till kristdemokrater, både i skattefrågor och i verksamhetsfrågor). Det torde vara uppenbart från analyserna att en valkompass bör innehålla en god del särskiljande vänster-högerfrågor för att fungera väl.

Invandrings och integrationsfrågor finns endast med då vi inkluderar Sverigedemokraterna i analysen eller då vi jämför Alliansen som helhet i förhållande till Miljöpartiet. I övrigt står det klart att åsiktshomogeniteten hos de sju äldre riksdagspartiernas sympatisörer är hög. Det samma gäller överlag miljörelaterade frågor, med undantag för analysen av samtliga partier och jämförelsen mellan Alliansen och MP.

SOM-2012: Inom de rödgröna

Det blir klart svårare att särskilja grupper av partisympatisörer som befinner sig i samma region av vänster-högerdimensionen. När det kommer till de sju analyserna inom det rödgröna blocket (tabell A1b) är det omedelbart betydligt fattigare med systematiska/teman på frågor som effektivt särskiljer partierna åt. Det vi kan se är att socialdemokrater överlag särskiljer sig från både miljöpartister och vänsterpartister när det kommer till frågor som berör miljö och invandring/integration. Socialdemokratiska

sympatisörer är inte lika gröna i miljöfrågor och inte lika toleranta i frågor som rör invandring och integration.

I övrigt är det en ganska brokig skara frågor som vanligtvis lyser med sin frånvaro i den dagsaktuella politiska debatten (ex minska det svenska biståndet, förbjuda skolavslutning i kyrkan, sänka hastigheten på vägarna, minska antalet vargar, införandet av republik etc.). I övrigt kan vi konstatera att V-sympatisörer särskiljer sig från S och MP i frågor som berör skatter och verksamhetsformer i offentlig service. I dessa frågor är dock S och MP iögonenfallande lika. Ingen fråga som rör skatt eller verksamhetsform har högre eta än .12 då vi jämför MP mot S.

SOM-2012: Inom Alliansen

Om det var ont om systematiska teman som särskilde blad de rödgröna så är det ännu svårare inom det borgerliga blocket. De borgerliga väljarna är kort sagt mer åsiktshomogena än de rödgröna partisympatisörerna på de sakfrågor som ingick i 2012 års SOM-undersökning. De moderata sympatisörerna sticker till viss del ut när det kommer till vissa frågor som berör skatter/inkomstfördelning (mer höger) och invandring (mindre toleranta). Därutöver har de små borgerliga partierna sina profilfrågor där KD-sympatisörerna sticker ut mest (och i flest frågor) genom sin restriktiva hållning i abortfrågan, (och till viss del i frågan om dödshjälp), skepsisen mot försäljning av vin och sprit, och stödet för monarkin. Centerpartiets sympatisörer sticker i vissa jämförelser ut med en mer liberal hållning i arbetsrättsliga frågor och i frågan om ökat ekonomiskt stöd till glesbygden (mer positiv). Sakfrågor som rör dessa ideologiska dimensioner bör vara representerade i en valkompass.

SOM-2012: SD

Om det var svårt att hitta gemensamma teman över vilken typ av frågor som bäst diskriminerade i analyserna av de borgerliga partierna är det betydligt lättare när det kommer till analysen av SD:s väljare. Högst upp i samtliga analyser kommer de två frågorna om flyktingmottagning, förbud av heltäckande slöja på allmän plats samt minska det svenska biståndet till utvecklingsländer. I övrigt finns det också stora skillnader mellan sverigedemokrater och rödgröna sympatisörer när det kommer till vissa miljöfrågor och skatter/fördelningspolitik. Även om det finns ett antal frågor som inte är kopplade till invandring som skiljer de borgerliga partierna och SD:s väljare så finns det ingen helt klar systematik. Frågorna tenderar spänner från arbetsrättsliga, skatter och verksamhetsservice i offentlig service.

Medborgarpanelen: Samtliga partier och mellan blocken

Då frågorna som ingick i MP8 är speciellt utformade för att spegla skillnader i den dagsaktuella politiska debatten finns det en något större tematisk bredd jämfört med SOM-materialet. I MP8 materialet är det fruktbart att till tidigare kategorier (skatter, verksamhetsformer, invandring, miljö, arbetsrätt, utrikesfrågor eller övriga) lägga frågor som rör skola (exkluderat verksamhetsform) och jämställdhet. (Även om vissa teman är

överlappande så som verksamhetsform och skolfrågor, samt vissa av EUP-frågorna då dessa både har att göra med utrikespolitik samtidigt som de kan placeras in i någon av övriga angivna kategorier).

De frågor som befinner sig högst upp när vi ser till samtliga partier och de blocköverskridande jämförelserna är likt analysen av SOM-materialet framförallt frågor som är kopplade till skatter och omfördelning. Frågor som är kopplade till verksamhetsform inom den offentliga sektorn finns också med högt upp i topp, men det är tydligt att frågor som direkt relaterar till beskattning är bättre på att diskriminera mellan de olika väljargrupperna. Också frågor relaterade till miljö och utrikespolitik finns med högt upp i flera av jämförelsesetten men ingendera står sig mot skattefrågorna. Återigen finns frågor om invandring och integration med högt upp när vi jämför samtliga partier, men i de analyser där Sverigedemokraterna exkluderats är de bland de frågor där eta-värdarna är som lägst.

Medborgarpanelen: Inom det rödgröna blocket

Likt SOM-analysen så är det betydligt svårare att hitta gemensam teman för vilka sorters frågor som bäst särskiljer inom det rödgröna blocket. Ingen av de (topp tio) frågor som bäst särskiljer MP från V återfinns då vi ser vilka frågor som bäst skiljer MP från S. Och endast fyra av frågorna som bäst skiljer MP från S återfinns i jämförelsen mellan S och V. Mönstret över vilka sorts frågor som skiljer de tre partierna går igen från SOM-analysen. Det som bäst skiljer S och MP åt är frågor om miljö och invandring/integration. Det som skiljer V och MP åt är frågor som berör skatter och verksamhetsformer för offentlig service. Skillnaderna mellan S och V är dock något annorlunda jämfört med SOM-analysen. Här är det framförallt frågor som rör utrikespolitik, miljö skola och till viss del invandring.

Medborgarpanelen: Inom Alliansen

Precis som i analysen av de rödgröna är det svårt att hitta teman av frågor som går igen när vi ska särskilja de borgerliga partierna åt. Ett mönster som också till viss del syntes i SOM-analysen är i alla fall att frågor som rör invandring och till viss del skatter är effektiva då vi ska särskilja moderater från folkpartister och centerpartister, dock inte kristdemokrater. När det kommer till kristdemokraterna är det en brokig skara frågor, däribland de privata riksinternatens finansiering, vargjakt, vårdnadsbidraget, monarkin och europafrågor som är de mest effektiva vattendelarna. Inte heller när det kommer till centerpartister och folkpartister så finns det några klara mönster. Frågan om kränkraft är en möjlig gemensam nämnare (M mest positiva, därefter FP, C och KD).

Medborgarpanelen: SD

Det är väldigt tydligt vilka frågor som är bäst för att särskilja mellan sverigedemokrater och övriga partisympatisörer. I topp återfinns nästan uteslutande frågor som rör invandring och integration. Men det finns också klara skillnader i de flesta jämförelsegrupperna när det kommer till utrikespolitiska frågor, så som Turkiets

potentiella medlemska i EU, ekonomiskt stöd till svagare EU-länder och även det svenska EU-medlemskapets varande.

Avslutningsvis kan konstateras att den stora avsaknaden av sakfrågeåsikter i frågor som rör den Europeiska unionen bland respondenterna i Medborgarpanelen kraftigt minskar möjligheterna att särskilja grupper av partisympatisörer på basis av variationer i åsikter. Åsiktsförekomsten är generellt sett avsevärt lägre när det gäller batteriet av EU-frågor än batteriet av frågor som täcker svensk inrikespolitik. Detta främst när det gäller den svaga diskriminerande kraft som EU-sakfrågorna har i våra variansanalyser. Avsaknaden av starkt partipolitiskt politiserade sakfrågor som rör EU innebär en stor utmaning när det gäller att konstruera en valkompass för att vägleda väljare att rösta på specifika partier.

Referenser

- Holmberg, Sören (2000). *Välja parti*. Stockholm, Norstedts juridik.
- Holmberg, Sören & Henrik Oscarsson (2004). *Väljare. Svenskt väljarbeteende under 50 år*. Stockholm, Norstedts Juridik.
- Oscarsson, Henrik & Sören Holmberg (2013). *Nya svenska väljare*. Stockholm, Norstedts Juridik.
- Weibull, Lennart, Henrik Oscarsson & Annika Bergström, Red. (2013). *Vägsköl. SOM-rapport 55*. Göteborgs universitet, SOM-institutet.
- Vernersdotter, Frida (2013). Den nationella SOM-undersökningen 2012. I Weibull, Lennart, Henrik Oscarsson & Annika Bergström, Red. (2013). *Vägsköl. SOM-rapport 55*. Göteborgs universitet, SOM-institutet.

Utvärdering av Sveriges televisions valkompasser 2014

Appendix

LORE
Laboratory of
Opinion Research

Valforsknings-
programmet

PER OLESKOG TRYGGVASSON
HENRIK OSCARSSON

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Tabell och figurförteckning

Tabell A1a: Eta analyser SOM-2012 (Mellan blocken)	3
Tabell A1b Eta analyser SOM-2012 (Inom det rödgröna blocket)	5
Tabell A1c Eta analyser SOM-2012 (Inom borgliga blocket)	7
Tabell A1d Eta analyser SOM-2012 (I förhållande till SD)	9
Tabell A2a Eta analyser Medborgarpanelen 8 (Mellan blocken):	11
Tabell A2b Eta analyser Medborgarpanelen 8 (Inom rödgröna blocket):	14
Tabell A2c Eta analyser Medborgarpanelen 8 (Inom borgliga blocket)	17
Tabell A2d Eta analyser Medborgarpanelen 8 (I förhållande till SD)	20
Tabell A3a Eta analyser Medborgarpanelen 8 – EUP (Mellan blocken):	22
Tabell A3b: Eta analyser Medborgarpanelen 8 – EUP (inom rödgröna blocket)	24
Tabell A3c: Eta analyser Medborgarpanelen 8 – EUP (Inom borgliga blocket)	25
Tabell A3.d: Eta analyser Medborgarpanelen 8 – EUP (I förhållande till SD)	26
Tabell A3.e: Eta analyser Medborgarpanelen 8 – EUP (I förhållande till PP)	27
Tabell A4a: Partisympati SOM-2012	28
Tabell A4b: Partisympati riksdagsval MP8	28
Tabell A4c: Partisympati EUP MP8	28
Tabell A4d: Partisympati bland de som besvarat ”Enkät A” respektive ”Enkät B”	29
Figur A1a: Spatial analys av SOM-2012	30
Figur A1b: Spatial analys av SOM-2012	31
Figur A1c: Spatial analys av SOM-2012	32
Figur A2a: Spatial analys av MP8 2013 (Riksdagsval)	33
Figur A2b: Spatial analys av MP8 2013 (Riksdagsval)	34
Figur A2c: Spatial analys av MP8 2013 (Europaparlamentsval)	35
Visuell version av enkäterna i MP8 samt den öppna rekryteringsenkäten	36

Tabell A1a. Tabellen visar vilka sakfrågor som diskriminerar mest mellan respektive väljargrupp i den nationella SOM-undersökningen 2012. Jämförelsegrupperna är här samtliga partier, mellan blocken och mellan partier över blockgränsen. Frågorna är sorterade efter de högsta eta-korrelationerna i kategorin "Samtliga partier". De tio högsta eta-värdena för respektive kategori är grönmärkade och de tio lägsta värdena är rödmärkade (eta-koefficienter). För att se respektive partis spatiala position och medelvärde för respektive fråga se figur A1a-A1c i det här appendixet.

Politiska förslag i den nationella SOM-undersökningen 2012	Samtliga partier	Alliansen vs S, V & MP	S vs M	S vs FP	S vs C	S vs KD	S vs Alliansen	MP vs Alliansen
Minska inkomstskillnaderna i samhället	0,45	0,44	0,46	0,32	0,14	0,23	0,41	0,30
Avskaffa skatteavdraget för hushållsnära tjänster	0,44	0,40	0,39	0,32	0,19	0,21	0,38	0,22
Sänka skatterna	0,44	0,38	0,40	0,07	0,15	0,13	0,33	0,31
Bedriva mer av sjukvården i privat regi	0,43	0,42	0,45	0,22	0,21	0,20	0,41	0,29
Höja arbetslöshetsersättningen (a-kassan)	0,42	0,42	0,49	0,28	0,29	0,19	0,45	0,22
Ta emot fler flyktingar i Sverige	0,41	0,15	0,11	0,04	0,02	0,16	0,04	0,26
Minska den offentliga sektorn	0,41	0,40	0,40	0,23	0,19	0,17	0,37	0,33
Ta emot färre flyktingar i Sverige	0,40	0,17	0,13	0,05	0,01	0,04	0,08	0,28
Förhindra företag med vinstsyfte att driva sjukhus	0,39	0,38	0,42	0,31	0,09	0,17	0,36	0,24
Sverige bör på lång sikt avveckla kärnkraften	0,38	0,27	0,26	0,07	0,06	0,06	0,17	0,34
Låta privata företag svara för äldreomsorgen	0,36	0,36	0,37	0,22	0,12	0,21	0,34	0,25
Förbjuda ansiktstäckande slöja på allmän plats	0,35	0,14	0,05	0,04	0,06	0,05	0,04	0,30
Lagstifta om rätt till heltid för deltidsanställda?	0,34	0,34	0,38	0,29	0,26	0,20	0,37	0,17
Införa sex timmars arbetsdag	0,33	0,34	0,33	0,27	0,20	0,11	0,32	0,25
Minska det svenska biståndet till utvecklingsländerna	0,33	0,12	0,07	0,06	0,01	0,11	0,02	0,24
Höja koldioxidskatten på bensin	0,33	0,21	0,13	0,00	0,04	0,02	0,09	0,39
Höja kommunal- och landstingsskatten hellre än att minska servicen	0,31	0,30	0,30	0,21	0,09	0,14	0,28	0,24
Satsa mer på friskolor	0,30	0,29	0,27	0,15	0,15	0,16	0,26	0,21
Införa republik med vald president	0,28	0,21	0,12	0,09	0,15	0,19	0,15	0,17
Satsa mer på ett miljövänligt samhälle	0,27	0,15	0,09	0,01	0,00	0,03	0,06	0,30
Införa hårdare reglering av bemanningsföretag	0,27	0,26	0,29	0,13	0,10	0,13	0,26	0,14
Införa republik i Sverige	0,27	0,22	0,17	0,01	0,16	0,20	0,17	0,22
Avveckla det statliga presstödet	0,25	0,20	0,21	0,02	0,04	0,08	0,16	0,22
Höja skatten på alkohol	0,25	0,17	0,23	0,08	0,03	0,12	0,15	0,17
Införa lägre ingångslöner för ungdomar	0,24	0,24	0,23	0,17	0,20	0,10	0,24	0,19
Begränsa rätten till fri abort	0,24	0,00	0,10	0,04	0,00	0,27	0,04	0,11
Sänka hastigheterna på vägarna?	0,24	0,15	0,13	0,01	0,03	0,02	0,08	0,21
Sänka skatten på alkohol	0,24	0,14	0,17	0,02	0,01	0,10	0,10	0,19
Tillåta försäljning av starköl, vin och sprit i livsmedelsbutiker	0,23	0,13	0,14	0,03	0,00	0,15	0,09	0,20
Avgiften till alla a-kassor ska vara lika	0,23	0,21	0,24	0,20	0,12	0,12	0,23	0,11
Förbjuda skolavslutningar i kyrkan	0,23	0,12	0,03	0,03	0,06	0,06	0,04	0,25

Vinstutdelning ska inte tillåtas inom skattefinansierad vård, skola och omsorg	0,22	0,21	0,19	0,19	0,10	0,04	0,19	0,17
Öka antalet vargar i Sverige	0,21	0,10	0,01	0,07	0,13	0,06	0,02	0,22
Mjuka upp arbetsrätten	0,21	0,17	0,14	0,07	0,07	0,06	0,14	0,12
Öka det ekonomiska stödet till glesbygden	0,21	0,14	0,21	0,16	0,12	0,00	0,16	0,07
Satsa på ett samhälle med ökad jämställdhet mellan kvinnor och män	0,18	0,15	0,12	0,03	0,05	0,11	0,11	0,16
Tillåta aktiv dödshjälp	0,17	0,04	0,03	0,05	0,15	0,21	0,08	0,01
Förbjuda alla former av pornografi	0,17	0,11	0,17	0,09	0,04	0,06	0,13	0,05
Sverige bör införa euro som valuta	0,16	0,12	0,10	0,13	0,00	0,06	0,09	0,11
Genomföra fler kommunala folkomröstningar	0,16	0,10	0,08	0,06	0,03	0,00	0,07	0,10
Alltid överlåta beslut i viktiga frågor till experter	0,15	0,05	0,05	0,08	0,10	0,00	0,01	0,09
Sänka fyraprocentsspärren till riksdagen	0,15	0,03	0,01	0,01	0,06	0,15	0,03	0,02
Avkriminalisera all fildelning på internet	0,14	0,07	0,06	0,03	0,11	0,06	0,06	0,04
Sänka rösträttsåldern till 16 år i alla val	0,13	0,07	0,05	0,02	0,02	0,01	0,04	0,15
Stärka djurens rätt	0,11	0,11	0,09	0,08	0,08	0,07	0,10	0,09
Införa en gräns för hur många mandatperioder en riksdagsledamot ska få sitta i Riksdagen	0,11	0,09	0,08	0,06	0,11	0,05	0,09	0,07
Införa möjligheter att rösta via internet i allmänna val	0,11	0,07	0,12	0,03	0,00	0,02	0,09	0,01
Genomföra val till riksdag och kommun vid olika tidpunkter	0,09	0,06	0,04	0,02	0,04	0,04	0,04	0,10
Införa en gräns för antalet politiska uppdrag en folkvald politiker kan ha samtidigt	0,08	0,05	0,03	0,01	0,05	0,01	0,03	0,07
Finansiera Sveriges Television via skatt istället för via nuvarande mottagaravgift	0,07	0,01	0,01	0,01	0,01	0,02	0,01	0,05

Kommentar: De flesta frågorna har fem stycken svarsalternativ (1) "Mycket bra förslag", (2) "Ganska bra förslag" (3) "Varken bra eller dåligt förslag", (4) "Ganska dåligt förslag" och (5) "Mycket dåligt förslag". I vissa av fallen finns också ett alternativ att svara "ingen uppfattning" (IU), i dessa fall har IU-alternativen exkluderats från analysen. Vid eta-beräkningarna har respektive analys gjorts på de partier som nämns i den översta raden. Dvs. i "Samtliga partier" ingår samtliga 8 riksdagspartier i eta-beräkningarna, i "S, V & MP vs Alliansen" jämförs de rödgröna partierna mot de fyra borgliga partierna och Sverigedemokraterna lämnas utanför analysen osv. Eta är ett statistiskt mått för att mäta samband på nominalskalenivå och kan variera mellan .00 = inget samband 1.00 = perfekt samband. För att tydliggöra vilka sakfrågor där det är störst skillnad mellan de olika väljargrupperna har de tio frågorna med högst eta- koefficient grönmarkerats och de tio frågorna med lägst eta-koefficient rödmarkerats.

Tabell A1b. Tabellen visar vilka sakfrågor som diskriminerar mest mellan respektive väljargrupp i den nationella SOM-undersökningen 2012.

Jämförelsekategorierna är här inom det rödgröna blocket. Frågorna är sorterade efter de högsta eta-korrelationerna i kategorin "Samtliga partier". De tio högsta eta-värdena för respektive kategori är grönmarkerade och de tio lägsta värdena är rödmarkerade (eta-koefficienter). För att se respektive partis spatiala position och medelvärde för respektive fråga se figur A1a-A1c i det här appendixet.

Politiska förslag i den nationella SOM-undersökningen 2012	S vs V & MP	V vs S & MP	MP vs S & V	MP vs V	MP vs S	S vs V
Minska inkomstskillnaderna i samhället	0,08	0,15	0,04	0,24	0,01	0,17
Avskaffa skatteavdraget för hushållsnära tjänster	0,09	0,31	0,16	0,52	0,11	0,31
Sänka skatterna	0,16	0,26	0,03	0,36	0,02	0,28
Bedriva mer av sjukvården i privat regi	0,04	0,17	0,08	0,32	0,05	0,18
Höja arbetslöshetsersättningen (a-kassan)	0,15	0,05	0,20	0,24	0,20	0,03
Ta emot fler flyktingar i Sverige	0,31	0,21	0,18	0,09	0,25	0,29
Minska den offentliga sektorn	0,12	0,17	0,01	0,23	0,04	0,19
Ta emot färre flyktingar i Sverige	0,26	0,14	0,19	0,02	0,23	0,20
Förhindra företag med vinstsyfte att driva sjukhus	0,00	0,09	0,07	0,18	0,06	0,09
Sverige bör på lång sikt avveckla kärnkraften	0,31	0,19	0,20	0,04	0,26	0,26
Låta privata företag svara för äldreomsorgen	0,04	0,17	0,06	0,30	0,04	0,18
Förbjuda ansiktstäckande slöja på allmän plats	0,28	0,10	0,25	0,09	0,29	0,17
Lagstifta om rätt till heltid för deltidsanställda?	0,11	0,05	0,16	0,20	0,16	0,03
Införa sex timmars arbetsdag	0,06	0,12	0,02	0,19	0,00	0,13
Minska det svenska biståndet till utvecklingsländerna	0,26	0,15	0,19	0,03	0,24	0,21
Höja koldioxidskatten på bensin	0,32	0,09	0,30	0,17	0,35	0,18
Höja kommunal- och landstingsskatten hellre än att minska servicen	0,06	0,11	0,01	0,18	0,01	0,12
Satsa mer på friskolor	0,10	0,17	0,02	0,26	0,01	0,18
Införa republik med vald president	0,18	0,25	0,01	0,31	0,05	0,28
Satsa mer på ett miljövänligt samhälle	0,25	0,04	0,26	0,22	0,29	0,10
Införa hårdare reglering av bemanningsföretag	0,01	0,13	0,10	0,28	0,09	0,14
Införa republik i Sverige	0,16	0,16	0,06	0,16	0,09	0,20
Avveckla det statliga presstödet	0,13	0,09	0,09	0,06	0,11	0,12
Höja skatten på alkohol	0,06	0,03	0,04	0,00	0,05	0,04
Införa lägre ingångslöner för ungdomar	0,02	0,07	0,02	0,13	0,01	0,08
Begränsa rätten till fri abort	0,14	0,01	0,14	0,14	0,16	0,05
Sänka hastigheterna på vägarna?	0,20	0,13	0,12	0,04	0,17	0,17
Sänka skatten på alkohol	0,13	0,06	0,10	0,01	0,12	0,09
Tillåta försäljning av starköl, vin och sprit i livsmedelsbutiker	0,12	0,02	0,13	0,10	0,14	0,05
Avgiften till alla a-kassor ska vara lika	0,10	0,04	0,08	0,02	0,10	0,06
Förbjuda skolavslutningar i kyrkan	0,23	0,10	0,18	0,02	0,22	0,16

Vinstutdelning ska inte tillåtas inom skattefinansierad vård, skola och omsorg	0,07	0,11	0,00	0,18	0,02	0,13
Öka antalet vargar i Sverige	0,25	0,11	0,20	0,00	0,23	0,17
Mjuka upp arbetsrätten	0,07	0,18	0,03	0,32	0,01	0,19
Öka det ekonomiska stödet till glesbygden	0,04	0,00	0,05	0,06	0,06	0,01
Satsa på ett samhälle med ökad jämställdhet mellan kvinnor och män	0,12	0,10	0,07	0,08	0,09	0,12
Tillåta aktiv dödshjälp	0,09	0,05	0,06	0,01	0,08	0,08
Förbjuda alla former av pornografi	0,08	0,04	0,06	0,01	0,07	0,05
Sverige bör införa euro som valuta	0,07	0,05	0,04	0,04	0,05	0,06
Genomföra fler kommunala folkomröstningar	0,08	0,10	0,02	0,13	0,04	0,12
Alltid överlåta beslut i viktiga frågor till experter	0,13	0,13	0,06	0,14	0,09	0,16
Sänka fyraprocentsspärren till riksdagen	0,01	0,02	0,01	0,04	0,00	0,02
Avkriminalisera all fildelning på internet	0,04	0,08	0,02	0,11	0,00	0,09
Sänka rösträttsåldern till 16 år i alla val	0,11	0,01	0,11	0,07	0,12	0,03
Stärka djurens rätt	0,03	0,03	0,01	0,03	0,02	0,04
Införa en gräns för hur många mandatperioder en riksdagsledamot ska få sitta i Riksdagen	0,02	0,06	0,01	0,09	0,00	0,06
Införa möjligheter att rösta via internet i allmänna val	0,05	0,02	0,07	0,08	0,07	0,01
Genomföra val till riksdag och kommun vid olika tidpunkter	0,08	0,03	0,07	0,02	0,08	0,04
Införa en gräns för antalet politiska uppdrag en folkvald politiker kan ha samtidigt	0,06	0,03	0,04	0,02	0,05	0,05
Finansiera Sveriges Television via skatt istället för via nuvarande mottagaravgift	0,06	0,02	0,05	0,03	0,06	0,03

Kommentar: Se tabellkommentar i tabell A1a

Tabell A1c. Tabellen visar vilka sakfrågor som diskriminerar mest mellan respektive väljargrupp i den nationella SOM-undersökningen 2012.

Jämförelsekategorierna är här inom Alliansen. Frågorna är sorterade efter de högsta eta-korrelationerna i kategorin "samtliga partier". De tio högsta etavärdena för respektive kategori är grönmärkade och de tio lägsta värdena är rödmärkade (eta-koefficienter). För att se respektive partis spatiala position och medelvärde för respektive fråga se figur A1a-A1c i det här appendixet.

Politiska förslag i den nationella SOM-undersökningen 2012	M vs FP, C & KD	FP vs M, C & KD	C vs M, KD & FP	KD vs M, C & FP	KD vs FP	KD vs C	FP vs C
Minska inkomstskillnaderna i samhället	0,18	0,05	0,17	0,06	0,05	0,17	0,23
Avskaffa skatteavdraget för hushållsnära tjänster	0,02	0,05	0,07	0,02	0,11	0,07	0,17
Sänka skatterna	0,24	0,22	0,07	0,06	0,16	0,00	0,17
Bedriva mer av sjukvården i privat regi	0,16	0,11	0,07	0,06	0,04	0,01	0,04
Höja arbetslöshetsersättningen (a-kassan)	0,14	0,10	0,01	0,10	0,06	0,17	0,10
Ta emot fler flyktingar i Sverige	0,19	0,08	0,05	0,18	0,20	0,23	0,02
Minska den offentliga sektorn	0,10	0,06	0,05	0,05	0,01	0,01	0,00
Ta emot färre flyktingar i Sverige	0,17	0,12	0,04	0,09	0,01	0,09	0,08
Förhindra företag med vinstsyfte att driva sjukhus	0,15	0,00	0,16	0,08	0,13	0,13	0,27
Sverige bör på lång sikt avveckla kärnkraften	0,24	0,07	0,16	0,15	0,18	0,02	0,17
Låta privata företag svara för äldreomsorgen	0,08	0,05	0,09	0,00	0,06	0,17	0,10
Förbjuda ansiktstäckande slöja på allmän plats	0,02	0,01	0,08	0,03	0,03	0,17	0,14
Lagstifta om rätt till heltid för deltidsanställda?	0,03	0,02	0,01	0,03	0,04	0,08	0,03
Införa sex timmars arbetsdag	0,03	0,02	0,00	0,08	0,16	0,15	0,03
Minska det svenska biståndet till utvecklingsländerna	0,15	0,09	0,01	0,13	0,11	0,21	0,10
Höja koldioxidskatten på bensin	0,09	0,08	0,02	0,04	0,03	0,03	0,07
Höja kommunal- och landstingsskatten hellre än att minska servicen	0,06	0,00	0,08	0,03	0,04	0,09	0,12
Satsa mer på friskolor	0,04	0,05	0,02	0,02	0,09	0,07	0,03
Införa republik med vald president	0,09	0,02	0,06	0,11	0,22	0,11	0,12
Satsa mer på ett miljövänligt samhälle	0,07	0,06	0,03	0,01	0,06	0,04	0,02
Införa hårdare reglering av bemanningsföretag	0,10	0,08	0,05	0,02	0,05	0,05	0,01
Införa republik i Sverige	0,01	0,13	0,07	0,12	0,36	0,14	0,26
Avveckla det statliga presstödet	0,16	0,15	0,05	0,02	0,14	0,05	0,10
Höja skatten på alkohol	0,22	0,03	0,13	0,20	0,30	0,15	0,17
Införa lägre ingångslöner för ungdomar	0,02	0,00	0,07	0,03	0,06	0,21	0,12
Begränsa rätten till fri abort	0,17	0,01	0,02	0,30	0,47	0,43	0,05
Sänka hastigheterna på vägarna?	0,15	0,08	0,08	0,07	0,02	0,01	0,03
Sänka skatten på alkohol	0,21	0,11	0,07	0,15	0,15	0,17	0,01
Tillåta försäljning av starköl, vin och sprit i livsmedelsbutiker	0,17	0,04	0,06	0,19	0,30	0,28	0,05
Avgiften till alla a-kassor ska vara lika	0,00	0,03	0,02	0,02	0,07	0,00	0,07
Förbjuda skolavslutningar i kyrkan	0,04	0,00	0,04	0,04	0,07	0,01	0,08
Vinstutdelning ska inte tillåtas inom skattefinansierad vård, skola och omsorg	0,01	0,05	0,02	0,07	0,19	0,10	0,09

Öka antalet vargar i Sverige	0,02	0,09	0,11	0,05	0,18	0,11	0,28
Mjuka upp arbetsrätten	0,03	0,03	0,00	0,02	0,01	0,04	0,05
Öka det ekonomiska stödet till glesbygden	0,15	0,04	0,21	0,09	0,21	0,18	0,37
Satsa på ett samhälle med ökad jämställdhet mellan kvinnor och män	0,04	0,06	0,02	0,04	0,14	0,10	0,04
Tillåta aktiv dödshjälp	0,14	0,01	0,10	0,16	0,28	0,14	0,16
Förbjuda alla former av pornografi	0,10	0,02	0,04	0,12	0,19	0,17	0,05
Sverige bör införa euro som valuta	0,04	0,07	0,06	0,10	0,28	0,12	0,18
Genomföra fler kommunala folkomröstningar	0,02	0,01	0,02	0,04	0,07	0,04	0,04
Alltid överlåta beslut i viktiga frågor till experter	0,13	0,09	0,10	0,01	0,10	0,17	0,06
Sänka fyraprocentsspärren till riksdagen	0,07	0,04	0,04	0,14	0,27	0,16	0,11
Avkriminalisera all fildelning på internet	0,01	0,08	0,06	0,02	0,14	0,07	0,21
Sänka rösträttsåldern till 16 år i alla val	0,04	0,01	0,05	0,01	0,01	0,07	0,07
Stärka djurens rätt	0,03	0,01	0,02	0,01	0,01	0,00	0,02
Införa en gräns för hur många mandatperioder en riksdagsledamot ska få sitta i Riksdagen	0,03	0,00	0,05	0,00	0,00	0,08	0,09
Införa möjligheter att rösta via internet i allmänna val	0,08	0,04	0,05	0,04	0,02	0,02	0,04
Genomföra val till riksdag och kommun vid olika tidpunkter	0,01	0,05	0,02	0,02	0,08	0,01	0,09
Införa en gräns för antalet politiska uppdrag en folkvald politiker kan ha samtidigt	0,01	0,03	0,04	0,01	0,02	0,08	0,09
Finansiera Sveriges Television via skatt istället för via nuvarande mottagaravgift	0,02	0,02	0,01	0,03	0,03	0,06	0,04

Kommentar: Se tabellkommentar i tabell A1a

Tabell A1d. Tabellen visar vilka sakfrågor som diskriminerar mest mellan respektive väljargrupp i den nationella SOM-undersökningen 2012. Jämförelsegrupperna är här olika konstellationer i förhållande till Sverigedemokraterna. Frågorna är sorterade efter de högsta eta-korrelationerna i kategorin "Samtliga partier". De tio högsta eta-värdena för respektive kategori är grönmärkade och de tio lägsta värdena är rödmärkade (eta-koefficienter). För att se respektive partis spatiala position och medelvärde för respektive fråga se figur A1a-A1c i det här appendixet.

Politiska förslag i den nationella SOM-undersökningen 2012	SD vs Samtliga	SD vs S	SD vs S, MP & V	SD vs Alliansen	SD vs FP	SD vs C	SD vs KD	SD vs FP + C + KD	SD vs M
Minska inkomstskillnaderna i samhället	0,03	0,23	0,22	0,12	0,12	0,08	0,06	0,04	0,18
Avskaffa skatteavdraget för hushållsnära tjänster	0,06	0,04	0,05	0,25	0,37	0,22	0,27	0,31	0,28
Sänka skatterna	0,12	0,27	0,27	0,02	0,27	0,13	0,12	0,19	0,04
Bedriva mer av sjukvården i privat regi	0,02	0,18	0,17	0,14	0,06	0,09	0,09	0,08	0,20
Höja arbetslöshetsersättningen (a-kassan)	0,00	0,19	0,14	0,16	0,11	0,19	0,06	0,13	0,21
Ta emot fler flyktingar i Sverige	0,30	0,42	0,42	0,36	0,58	0,58	0,68	0,57	0,37
Minska den offentliga sektorn	0,06	0,21	0,22	0,08	0,03	0,03	0,02	0,03	0,11
Ta emot färre flyktingar i Sverige	0,32	0,46	0,44	0,38	0,66	0,63	0,67	0,61	0,40
Förhindra företag med vinstsyfte att driva sjukhus	0,03	0,12	0,11	0,17	0,25	0,01	0,11	0,13	0,23
Sverige bör på lång sikt avveckla kärnkraften	0,12	0,21	0,25	0,06	0,16	0,30	0,30	0,25	0,00
Låta privata företag svara för äldreomsorgen	0,02	0,09	0,09	0,16	0,17	0,07	0,22	0,16	0,20
Förbjuda ansiktstäckande slöja på allmän plats	0,25	0,36	0,36	0,30	0,46	0,58	0,42	0,44	0,34
Lagstifta om rätt till heltid för deltidsanställda?	0,01	0,18	0,13	0,12	0,14	0,17	0,10	0,14	0,14
Införa sex timmars arbetsdag	0,01	0,10	0,10	0,14	0,22	0,18	0,05	0,17	0,16
Minska det svenska biståndet till utvecklingsländerna	0,24	0,31	0,33	0,28	0,45	0,36	0,47	0,45	0,28
Höja koldioxidskatten på bensin	0,10	0,14	0,19	0,06	0,19	0,12	0,14	0,15	0,05
Höja kommunal- och landstingsskatten hellre än att minska servicen	0,10	0,25	0,23	0,02	0,04	0,16	0,08	0,08	0,01
Satsa mer på friskolor	0,05	0,16	0,17	0,04	0,01	0,02	0,08	0,02	0,05
Införa republik med vald president	0,02	0,00	0,05	0,11	0,13	0,22	0,29	0,21	0,10
Satsa mer på ett miljövänligt samhälle	0,14	0,20	0,23	0,14	0,26	0,22	0,18	0,23	0,14
Införa hårdare reglering av bemanningsföretag	0,01	0,07	0,06	0,11	0,07	0,07	0,11	0,08	0,15
Införa republik i Sverige	0,02	0,07	0,10	0,05	0,08	0,16	0,25	0,08	0,05
Avveckla det statliga presstödet	0,10	0,18	0,19	0,05	0,23	0,14	0,09	0,17	0,02
Höja skatten på alkohol	0,07	0,15	0,15	0,03	0,08	0,22	0,32	0,19	0,03

Införa lägre ingångslöner för ungdomar	0,00	0,08	0,07	0,09	0,13	0,22	0,07	0,14	0,10
Begränsa rätten till fri abort	0,10	0,10	0,12	0,12	0,18	0,12	0,27	0,05	0,19
Sänka hastigheterna på vägarna?	0,07	0,11	0,15	0,04	0,16	0,19	0,17	0,17	0,00
Sänka skatten på alkohol	0,11	0,17	0,18	0,09	0,23	0,21	0,32	0,25	0,05
Tillåta försäljning av starköl, vin och sprit i livsmedelsbutiker	0,11	0,18	0,18	0,10	0,18	0,22	0,40	0,26	0,07
Avgiften till alla a-kassor ska vara lika	0,10	0,05	0,06	0,20	0,33	0,24	0,24	0,28	0,23
Förbjuda skolavslutningar i kyrkan	0,07	0,09	0,12	0,05	0,09	0,01	0,00	0,04	0,07
Vinstutdelning ska inte tillåtas inom skattefinansierad vård, skola och omsorg	0,02	0,09	0,09	0,05	0,14	0,04	0,04	0,07	0,06
Öka antalet vargar i Sverige	0,00	0,03	0,03	0,04	0,05	0,21	0,12	0,07	0,04
Mjuka upp arbetsrätten	0,01	0,02	0,03	0,09	0,09	0,12	0,08	0,10	0,11
Öka det ekonomiska stödet till glesbygden	0,00	0,06	0,05	0,05	0,12	0,23	0,07	0,04	0,10
Satsa på ett samhälle med ökad jämställdhet mellan kvinnor och män	0,07	0,13	0,15	0,04	0,12	0,08	0,01	0,08	0,03
Tillåta aktiv dödshjälp	0,09	0,10	0,10	0,14	0,19	0,32	0,41	0,27	0,12
Förbjuda alla former av pornografi	0,06	0,14	0,11	0,03	0,07	0,11	0,24	0,12	0,01
Sverige bör införa euro som valuta	0,05	0,05	0,03	0,11	0,25	0,07	0,04	0,13	0,13
Förslag till förändringar i demokratin - Genomföra fler kommunala folkomröstningar	0,10	0,13	0,10	0,17	0,25	0,20	0,17	0,21	0,19
Alltid överlåta beslut i viktiga frågor till experter	0,03	0,04	0,06	0,03	0,15	0,18	0,04	0,13	0,00
Sänka fyraprocentspärren till riksdagen	0,10	0,15	0,13	0,12	0,20	0,09	0,05	0,10	0,15
Avkriminalisera all fildelning på internet	0,06	0,07	0,05	0,10	0,06	0,23	0,17	0,14	0,12
Sänka rösträttsåldern till 16 år i alla val	0,01	0,02	0,01	0,04	0,04	0,02	0,03	0,03	0,06
Stärka djurens rätt	0,03	0,01	0,00	0,08	0,12	0,13	0,12	0,12	0,08
Införa en gräns för hur många mandatperioder en riksdagsledamot ska få sitta i Riksdagen	0,01	0,02	0,02	0,04	0,05	0,13	0,05	0,07	0,04
Införa möjligheter att rösta via internet i allmänna val	0,02	0,01	0,00	0,05	0,03	0,01	0,01	0,01	0,08
Genomföra val till riksdag och kommun vid olika tidpunkter	0,01	0,02	0,04	0,01	0,05	0,04	0,03	0,00	0,01
Införa en gräns för antalet politiska uppdrag en folkvald politiker kan ha samtidigt	0,01	0,02	0,03	0,00	0,03	0,06	0,01	0,00	0,00
Finansiera Sveriges Television via skatt istället för via nuvarande mottagaravgift	0,00	0,02	0,00	0,01	0,03	0,00	0,06	0,03	0,01

Kommentar: Se tabellkommentar i tabell A1a

Tabell A2a: Tabellen visar vilka sakfrågor som diskriminerar mest mellan respektive väljargrupp i Medborgarpanelen 8 (2013). Oberoende variabel är röstintention i riksdagsvalet 2014. Jämförelsekategorierna är samtliga partier, mellan blocken och mellan partier över blockgränsen. Frågorna är sorterade efter de högsta eta-korrelationerna i kategorin "Samtliga partier". De tio högsta eta-värdena för respektive kategori är grönmärkade och de tio lägsta värdena är rödmärkade (eta-koefficienter). För att se respektive partis spatiala position och medelvärde för respektive fråga se figur A2a-A2b i det här appendixet.¹

Sakpolitisk fråga från Medborgarpanelen 8	Samtliga partier	Alliansen vs S, V & MP	M vs S	S vs FP	S vs C	S vs KD	S vs Alliansen	MP vs Alliansen	MP vs C	MP vs Fp	MP vs M
En förmögenhetsskatt ska återinföras	0,68	0,68	0,68	0,54	0,35	0,40	0,62	0,57	0,36	0,55	0,66
Skatten för höginkomsttagare ska höjas	0,66	0,67	0,69	0,59	0,36	0,47	0,60	0,52	0,33	0,54	0,63
RUT-avdraget ska behållas	0,66	0,62	0,59	0,54	0,30	0,41	0,58	0,51	0,30	0,52	0,55
Färre asylsökande ska få stanna i Sverige	0,63	0,32	0,25	0,09	0,04	0,03	0,12	0,38	0,28	0,28	0,53
Kärnkraften ska byggas ut	0,63	0,53	0,43	0,32	0,03	0,08	0,34	0,60	0,39	0,69	0,70
Skatten på arbete ska sänkas	0,62	0,60	0,62	0,42	0,41	0,33	0,54	0,54	0,52	0,49	0,65
EU: EU ska verka för att kärnkraften avvecklas	0,62	0,58	0,48	0,41	0,08	0,24	0,41	0,60	0,39	0,69	0,69
Skillnaderna mellan rika och fattiga i Sverige ska minska	0,62	0,63	0,66	0,53	0,39	0,52	0,55	0,48	0,34	0,46	0,59
Statliga bolag ska inte säljas	0,62	0,64	0,64	0,66	0,46	0,53	0,60	0,46	0,35	0,54	0,51
Sveriges vapenexport ska upphöra	0,61	0,52	0,38	0,30	0,18	0,14	0,32	0,55	0,48	0,63	0,64
RUT-avdraget för läxhjälp ska avskaffas	0,60	0,61	0,60	0,51	0,40	0,34	0,55	0,47	0,40	0,47	0,53
Sverige ska bli medlem i NATO	0,60	0,61	0,53	0,50	0,24	0,34	0,48	0,51	0,35	0,59	0,58
Det ska vara mer konkurrens och valfrihet i offentlig verksamhet	0,60	0,60	0,59	0,47	0,43	0,34	0,52	0,52	0,52	0,53	0,60
Kommunerna ska själva bestämma om de ska ta emot flyktingar	0,59	0,30	0,23	0,09	0,05	0,16	0,13	0,33	0,30	0,18	0,44
Bensinskatten ska höjas	0,58	0,43	0,24	0,02	0,17	0,09	0,16	0,62	0,62	0,58	0,71
Enbart invandrare som kan försörja sig ska kunna ta hit sina anhöriga	0,56	0,31	0,25	0,05	0,06	0,02	0,13	0,34	0,17	0,23	0,47
Det ska vara möjligt att söka asyl till Sverige på svenska ambassader utomlands	0,56	0,24	0,10	0,10	0,07	0,11	0,05	0,29	0,35	0,20	0,37
Vinster i välfärden ska förbjudas	0,56	0,58	0,58	0,52	0,41	0,43	0,52	0,42	0,38	0,46	0,50
Eleverna ska få betyg från årskurs 3	0,54	0,50	0,37	0,37	0,26	0,22	0,35	0,49	0,49	0,59	0,52

¹ Medelvärdena för EU-frågorna kan utläsas i figur A2c, där är uppdelningen dock gjord efter röstintention i Europaparlamentsvalet (jämfört med röstintention i riksdagsvalet, vilket är fallet i analyserna i tabell A2a-A2d) och är därmed inte helt jämförbara.

Sverige ska minska köttkonsumtionen	0,53	0,38	0,22	0,01	0,28	0,07	0,16	0,51	0,71	0,51	0,59
EU: En skatt ska införas på alla finansiella transaktioner inom EU	0,53	0,50	0,45	0,34	0,31	0,21	0,40	0,44	0,40	0,43	0,51
Privata vårdföretag som drivs med skattemedel ska kunna ge vinst till ägarna	0,52	0,54	0,48	0,47	0,39	0,40	0,45	0,38	0,39	0,43	0,42
Att bekämpa klimathotet ska överordnas alla andra politiska frågor	0,52	0,43	0,36	0,16	0,15	0,17	0,28	0,52	0,48	0,54	0,62
EU: EU ska öka arbetskraftsinvandringen	0,51	0,11	0,11	0,12	0,09	0,13	0,04	0,14	0,03	0,00	0,22
Betyg i ordning och uppförande ska införas i skolan	0,51	0,37	0,23	0,02	0,08	0,20	0,17	0,44	0,36	0,37	0,52
Kvinnor ska kunna kvoterar in i bolagsstyrelser	0,50	0,40	0,36	0,16	0,14	0,20	0,28	0,33	0,24	0,27	0,43
Antalet friskolor ska begränsas	0,48	0,49	0,52	0,42	0,36	0,37	0,45	0,31	0,27	0,28	0,38
Universitet och högskolor ska kunna privatiseras	0,48	0,48	0,51	0,37	0,48	0,24	0,41	0,34	0,47	0,32	0,44
Sverige ska lämna EU	0,48	0,30	0,19	0,27	0,05	0,00	0,18	0,19	0,08	0,33	0,22
EU: Det ska bli enklare för studenter och forskare från länder utanför EU att ko	0,47	0,09	0,07	0,16	0,02	0,03	0,00	0,10	0,07	0,08	0,18
Våldsbrott ska bestraffas hårdare	0,46	0,32	0,22	0,06	0,08	0,14	0,17	0,36	0,25	0,28	0,43
Friskolornas möjlighet att plocka ut vinst ska begränsas	0,46	0,48	0,51	0,42	0,42	0,46	0,43	0,34	0,37	0,35	0,42
Den som lämnar ekonomiska bidrag till politiska partier ska inte kunna vara anon	0,45	0,38	0,39	0,18	0,11	0,34	0,31	0,30	0,14	0,20	0,38
Monarkin ska avskaffas	0,44	0,42	0,40	0,12	0,24	0,39	0,32	0,37	0,34	0,21	0,47
Alla gymnasieprogram ska leda till högskolebehörighet	0,42	0,38	0,37	0,52	0,19	0,36	0,39	0,19	0,05	0,37	0,17
EU: EU:s regionalpolitiska insatser ska koncentreras till ekonomiskt svagare län	0,40	0,19	0,22	0,00	0,00	0,04	0,12	0,19	0,08	0,10	0,30
EU: Det behövs ett europeiskt FB	0,40	0,33	0,19	0,24	0,05	0,12	0,19	0,26	0,13	0,33	0,27
EU: Sverige bör oftare säga nej till EU-direktiv	0,40	0,23	0,17	0,34	0,05	0,03	0,18	0,06	0,04	0,23	0,04
Privata riksinternatskolor som t.ex. Lundsberg ska inte få extra statligt stöd	0,39	0,35	0,40	0,23	0,22	0,63	0,34	0,18	0,06	0,04	0,23
Det ska vara fri entré till statliga museer	0,38	0,33	0,32	0,17	0,12	0,08	0,24	0,21	0,12	0,17	0,29
Det ska skjutas fler vargar i Sverige	0,38	0,30	0,09	0,07	0,06	0,29	0,10	0,41	0,48	0,50	0,43
Gårdsförsäljning av vin ska tillåtas	0,37	0,31	0,36	0,13	0,22	0,02	0,26	0,19	0,22	0,07	0,30
EU: Turkiet ska bli medlem i EU	0,37	0,01	0,13	0,22	0,12	0,04	0,00	0,00	0,14	0,23	0,13
EU: Sverige ska övergå till euro	0,37	0,33	0,27	0,44	0,28	0,18	0,30	0,19	0,24	0,36	0,17
Sverige ska övergå till euro	0,36	0,31	0,20	0,33	0,09	0,05	0,20	0,24	0,18	0,43	0,26
Föräldrar ska dela föräldraförsäkringen lika	0,35	0,29	0,17	0,08	0,14	0,28	0,16	0,26	0,27	0,23	0,29
Det ska hållas fler folkomröstningar	0,34	0,04	0,07	0,11	0,06	0,16	0,03	0,00	0,05	0,16	0,03
Staten ska kunna spana på internet och telefontrafik	0,32	0,33	0,25	0,39	0,22	0,25	0,27	0,27	0,27	0,44	0,26
Vårdnadsbidraget för småbarnsföräldrar ska avskaffas	0,32	0,27	0,20	0,08	0,18	0,29	0,20	0,19	0,24	0,10	0,21

Premiepensionen ska avskaffas	0,31	0,31	0,33	0,24	0,24	0,18	0,29	0,17	0,20	0,14	0,22
Biståndet ska inte gå till odemokratiska länder	0,31	0,18	0,12	0,08	0,07	0,02	0,06	0,25	0,26	0,15	0,33
Det ska vara lättare att hyra ut en lägenhet i andra hand	0,30	0,30	0,27	0,29	0,30	0,12	0,27	0,21	0,32	0,26	0,21
EU: EU bör utvecklas mot ett Europas förenta stater	0,28	0,25	0,15	0,24	0,15	0,07	0,16	0,16	0,19	0,25	0,16
Den militära värnplikten ska återinföras	0,25	0,02	0,13	0,20	0,08	0,05	0,13	0,11	0,13	0,05	0,13
EU: Det ska finnas ett gemensamt asylsystem för hela EU	0,24	0,18	0,02	0,24	0,05	0,21	0,10	0,14	0,10	0,31	0,07
Företagens ansvar för sjuklönen ska minskas från två till en vecka	0,24	0,21	0,18	0,07	0,29	0,21	0,17	0,18	0,38	0,11	0,19
Upphovsrättsskyddat material från internet ska fritt få laddas ner för eget bruk	0,18	0,07	0,08	0,00	0,07	0,14	0,07	0,04	0,07	0,03	0,06
Den kommunala skolan ska förstärkas	0,18	0,02	0,04	0,18	0,06	0,08	0,07	0,01	0,14	0,12	0,04
EU: EU ska ha rätt att ta ut skatt direkt från medborgarna	0,17	0,05	0,04	0,07	0,06	0,11	0,01	0,08	0,01	0,01	0,12
Pension och lön ska beskattas lika	0,16	0,13	0,22	0,15	0,02	0,09	0,17	0,02	0,11	0,01	0,06
EU: EU:s jordbruksstöd ska avvecklas	0,13	0,04	0,06	0,22	0,01	0,05	0,09	0,03	0,06	0,17	0,00
Sverige ska satsa på höghastighetståg	0,11	0,07	0,01	0,00	0,01	0,12	0,02	0,10	0,09	0,10	0,11

Kommentar: Samtliga frågor har fyra stycken svarsalternativ: (1) "Mycket bra förslag", (2) "Ganska bra förslag", (3) "Ganska dåligt förslag" och (4) "Mycket dåligt förslag". Respondenterna hade också möjligheten att välja alternativet "Ingen uppfattning" (IU). Samtliga IU-angivelser har här exkluderats från analysen. Observera att detta leder till högre eta-värden jämfört med SOM-analyserna i tabell A1a-A1d (där de svarande också fick möjligheten att ange ett mittenalternativ i form utav "Varken bra eller dåligt förslag"). Eta-värdena bör därför inte nivåskattas i förhållande till SOM-analysen. Eta är ett statistiskt mått för att mäta samband på nominalskalenivå och kan variera mellan .00 = inget samband 1.00 = perfekt samband. Vid eta-beräkningarna har respektive analys gjorts på de partier som nämns i den översta raden i respektive kolumn. Dvs. i "Samtliga partier" ingår samtliga 8 riksdagspartier i eta-beräkningarna (alltså åtta olika grupper som jämförs med varandra), i "S, V & MP vs Alliansen" ingår samtliga riksdagspartier utom Sverigedemokraterna" (alltså två olika grupper som jämförs med varandra) osv. För att tydliggöra vilka sakfrågor där det är störst skillnad mellan de olika väljargrupperna har de tio frågorna med högst eta- koefficient grönmarkerats och de tio frågorna med lägst eta-koefficient rödmarkerats.

Tabell A2b: Tabellen visar vilka sakfrågor som diskriminerar mest mellan respektive väljargrupp i Medborgarpanelen 8 (2013). Oberoende variabel är röstintention i riksdagsvalet 2014. Jämförelsegrupperna är olika konstellationer inom den rödgröna oppositionen. Frågorna är sorterade efter de högsta eta-korrelationerna i kategorin *"Samtliga partier"*. De tio högsta eta-värdena för respektive kategori är grönmärkade och de tio lägsta värdena är rödmärkade (eta-koefficienter). För att se respektive partis spatiala position och medelvärde för respektive fråga se figur A2a-A2b i det här appendixet.²

Sakpolitisk fråga från Medborgarpanelen 8	S vs V & MP	V vs S & MP	Mp vs S & V	MP vs V	MP vs S	V vs S
En förmögenhetsskatt ska återinföras	0,15	0,15	0,18	0,42	0,05	0,35
Skatten för höginkomsttagare ska höjas	0,05	0,05	0,20	0,36	0,11	0,23
RUT-avdraget ska behållas	0,17	0,17	0,21	0,48	0,07	0,41
Färre asylsökande ska få stanna i Sverige	0,36	0,36	0,19	0,01	0,35	0,33
Kärnkraften ska byggas ut	0,38	0,38	0,25	0,10	0,41	0,32
Skatten på arbete ska sänkas	0,10	0,10	0,01	0,11	0,05	0,15
EU: EU ska verka för att kärnkraften avvecklas	0,36	0,36	0,14	0,08	0,32	0,37
Skillnaderna mellan rika och fattiga i Sverige ska minska	0,06	0,06	0,12	0,24	0,05	0,21
Statliga bolag ska inte säljas	0,01	0,01	0,26	0,40	0,19	0,24
Sveriges vapenexport ska upphöra	0,39	0,39	0,17	0,06	0,37	0,40
RUT-avdraget för läxhjälp ska avskaffas	0,08	0,08	0,19	0,38	0,10	0,27
Sverige ska bli medlem i NATO	0,24	0,24	0,08	0,36	0,08	0,39
Det ska vara mer konkurrens och valfrihet i offentlig verksamhet	0,17	0,17	0,08	0,27	0,04	0,29
Kommunerna ska själva bestämma om de ska ta emot flyktingar	0,30	0,30	0,13	0,07	0,26	0,31
Bensinskatten ska höjas	0,50	0,50	0,39	0,21	0,60	0,42
Enbart invandrare som kan försörja sig ska kunna ta hit sina anhöriga	0,32	0,32	0,10	0,12	0,26	0,36
Det ska vara möjligt att söka asyl till Sverige på svenska ambassader utomlands	0,32	0,32	0,14	0,06	0,30	0,33
Vinster i välfärden ska förbjudas	0,04	0,04	0,19	0,33	0,12	0,21
Eleverna ska få betyg från årskurs 3	0,29	0,29	0,07	0,15	0,22	0,34
Sverige ska minska köttkonsumtionen	0,39	0,39	0,30	0,17	0,47	0,30
EU: En skatt ska införas på alla finansiella transaktioner inom EU	0,20	0,20	0,05	0,22	0,09	0,30
Privata vårdföretag som drivs med skattemedel ska kunna ge vinst till ägarna	0,12	0,12	0,17	0,39	0,06	0,31

² Medelvärdena för EU-frågorna kan utläsas i figur A2c, där är uppdelningen dock gjord efter röstintention i Europaparlamentsvalet och därmed inte helt jämförbara.

Att bekämpa klimathotet ska överordnas alla andra politiska frågor	0,30	0,30	0,26	0,16	0,39	0,21
EU: EU ska öka arbetskraftsinvandringen	0,11	0,11	0,08	0,03	0,13	0,09
Betyg i ordning och uppförande ska införas i skolan	0,33	0,33	0,16	0,04	0,31	0,34
Kvinnor ska kunna kvoterar in i bolagsstyrelser	0,19	0,19	0,03	0,22	0,09	0,27
Antalet friskolor ska begränsas	0,01	0,01	0,22	0,34	0,16	0,19
Universitet och högskolor ska kunna privatiseras	0,05	0,05	0,13	0,23	0,07	0,17
Sverige ska lämna EU	0,21	0,21	0,12	0,38	0,03	0,38
Det ska bli enklare för studenter och forskare från länder utanför EU att ko	0,15	0,15	0,03	0,07	0,11	0,17
Våldsbrott ska bestraffas hårdare	0,25	0,25	0,08	0,07	0,22	0,28
Friskolornas möjlighet att plocka ut vinst ska begränsas	0,03	0,03	0,12	0,16	0,11	0,06
Den som lämnar ekonomiska bidrag till politiska partier ska inte kunna vara anon	0,05	0,05	0,04	0,11	0,00	0,10
Monarkin ska avskaffas	0,16	0,16	0,00	0,13	0,10	0,22
Alla gymnasieprogram ska leda till högskolebehörighet	0,08	0,08	0,22	0,27	0,22	0,05
EU:s regionalpolitiska insatser ska koncentreras till ekonomiskt svagare län	0,12	0,12	0,04	0,03	0,11	0,14
Det behövs ett europeiskt FBI	0,24	0,24	0,06	0,28	0,09	0,36
Sverige bör oftare säga nej till EU-direktiv	0,07	0,07	0,20	0,34	0,13	0,23
Privata riksinternatskolor som t.ex. Lundsberg ska inte få extra statligt stöd	0,07	0,07	0,22	0,25	0,20	0,08
Det ska vara fri entré till statliga museer	0,12	0,12	0,10	0,27	0,01	0,25
Det ska skjutas fler vargar i Sverige	0,33	0,33	0,24	0,14	0,39	0,26
Gårdsförsäljning av vin ska tillåtas	0,06	0,06	0,14	0,28	0,07	0,19
Turkiet ska bli medlem i EU	0,02	0,02	0,00	0,02	0,01	0,03
Sverige ska övergå till euro	0,02	0,02	0,15	0,24	0,11	0,13
Sverige ska övergå till euro	0,17	0,17	0,03	0,23	0,07	0,25
Föräldrar ska dela föräldraförsäkringen lika	0,21	0,21	0,02	0,15	0,14	0,27
Det ska hållas fler folkomröstningar	0,14	0,14	0,06	0,22	0,04	0,23
Staten ska kunna spana på internet och telefontrafik	0,07	0,07	0,01	0,07	0,03	0,10
Vårdnadsbidraget för småbarnsföräldrar ska avskaffas	0,13	0,13	0,07	0,22	0,01	0,23
Premiepensionen ska avskaffas	0,00	0,00	0,14	0,23	0,11	0,11
Biståndet ska inte gå till odemokratiska länder	0,20	0,20	0,14	0,04	0,22	0,18
Det ska vara lättare att hyra ut en lägenhet i andra hand	0,03	0,03	0,09	0,18	0,05	0,12

EU bör utvecklas mot ett Europas förenta stater	0,13	0,13	0,07	0,20	0,02	0,22
Den militära värnplikten ska återinföras	0,20	0,20	0,19	0,13	0,27	0,14
Det ska finnas ett gemensamt asylsystem för hela EU	0,12	0,12	0,03	0,14	0,05	0,19
Företagens ansvar för sjuklönen ska minskas från två till en vecka	0,04	0,04	0,00	0,05	0,02	0,06
Upphovsrättsskyddat material från internet ska fritt få laddas ner för eget bruk	0,00	0,00	0,03	0,04	0,02	0,02
Den kommunala skolan ska förstatligas	0,17	0,17	0,02	0,19	0,08	0,25
EU ska ha rätt att ta ut skatt direkt från medborgarna	0,05	0,05	0,06	0,05	0,08	0,03
Pension och lön ska beskattas lika	0,11	0,11	0,13	0,11	0,17	0,05
EU:s jordbruksstöd ska avvecklas	0,10	0,10	0,01	0,07	0,07	0,14
Sverige ska satsa på höghastighetståg	0,09	0,09	0,07	0,03	0,10	0,07

Kommentar: Se tabellkommentar till figur A2a

Tabell A2c: Tabellen visar vilka sakfrågor som diskriminerar mest mellan respektive väljargrupp i Medborgarpanelen 8 (2013). Oberoende variabel är röstintention i riksdagsvalet 2014. Jämförelsegrupperna är olika konstellationer inom Alliansen. Frågorna är sorterade efter de högsta eta-korrelationerna i kategorin "Samtliga partier". De tio högsta eta-värdena för respektive kategori är grönmärkade och de tio lägsta värdena är rödmärkade (eta-koefficienter). För att se respektive partis spatiala position och medelvärde för respektive fråga se figur A2a-A2b i det här appendixet.³

Sakpolitisk fråga från Medborgarpanelen 8	M vs FP	M vs C	M vs KD	M vs Fp, C & KD	FP vs M, C & KD	C vs M, FP & KD	KD vs M, FP & C	KD vs FP	KD vs C	Fp vs C
En förmögenhetsskatt ska återinföras	0,22	0,20	0,14	0,21	0,12	0,13	0,07	0,01	0,09	0,09
Skatten för höginkomsttagare ska höjas	0,23	0,21	0,12	0,22	0,13	0,14	0,06	0,00	0,15	0,13
RUT-avdraget ska behållas	0,10	0,12	0,02	0,04	0,00	0,10	0,02	0,04	0,18	0,14
Färre asylsökande ska få stanna i Sverige	0,32	0,19	0,13	0,30	0,25	0,10	0,05	0,12	0,11	0,02
Kärnkraften ska byggas ut	0,24	0,25	0,22	0,22	0,05	0,19	0,15	0,20	0,07	0,25
Skatten på arbete ska sänkas	0,26	0,07	0,14	0,24	0,23	0,01	0,07	0,05	0,11	0,16
EU: EU ska verka för att kärnkraften avvecklas	0,21	0,24	0,13	0,14	0,00	0,18	0,08	0,11	0,18	0,28
Skillnaderna mellan rika och fattiga i Sverige ska minska	0,24	0,18	0,09	0,23	0,18	0,11	0,03	0,09	0,14	0,04
Statliga bolag ska inte säljas	0,09	0,10	0,05	0,06	0,01	0,08	0,03	0,04	0,09	0,11
Sveriges vapenexport ska upphöra	0,09	0,08	0,13	0,11	0,04	0,05	0,09	0,10	0,05	0,04
RUT-avdraget för läxhjälp ska avskaffas	0,09	0,04	0,11	0,11	0,07	0,02	0,08	0,07	0,11	0,02
Sverige ska bli medlem i NATO	0,13	0,15	0,07	0,07	0,01	0,12	0,04	0,08	0,14	0,19
Det ska vara mer konkurrens och valfrihet i offentlig verksamhet	0,14	0,02	0,13	0,14	0,12	0,02	0,08	0,04	0,17	0,11
Kommunerna ska själva bestämma om de ska ta emot flyktingar	0,28	0,09	0,00	0,23	0,26	0,04	0,05	0,28	0,15	0,15
Bensinskatten ska höjas	0,18	0,02	0,06	0,14	0,17	0,04	0,02	0,08	0,12	0,17
Enbart invandrare som kan försörja sig ska kunna ta hit sina anhöriga	0,30	0,21	0,14	0,29	0,22	0,12	0,06	0,06	0,11	0,03
Det ska vara möjligt att söka asyl till Sverige på svenska ambassader utomlands	0,18	0,00	0,03	0,11	0,18	0,03	0,05	0,22	0,05	0,18
Vinster i välfärden ska förbjudas	0,07	0,05	0,05	0,07	0,05	0,03	0,03	0,00	0,01	0,01
Eleverna ska få betyg från årskurs 3	0,01	0,01	0,05	0,01	0,01	0,01	0,04	0,08	0,06	0,02
Sverige ska minska köttkonsumtionen	0,22	0,12	0,08	0,11	0,18	0,13	0,05	0,07	0,35	0,33
EU: En skatt ska införas på alla finansiella transaktioner inom EU	0,11	0,03	0,14	0,11	0,08	0,05	0,11	0,08	0,25	0,15
Privata vårdföretag som drivs med skattemedel ska kunna ge vinst till ägarna	0,02	0,03	0,01	0,01	0,01	0,02	0,01	0,02	0,03	0,04

³ Medelvärdena för EU-frågorna kan utläsas i figur A2c, där är uppdelningen dock gjord efter röstintention i Europaparlamentsvalet och därmed inte helt jämförbara.

Att bekämpa klimathotet ska överordnas alla andra politiska frågor	0,20	0,10	0,08	0,19	0,17	0,05	0,03	0,07	0,03	0,05
EU: EU ska öka arbetskraftsinvandringen	0,23	0,14	0,05	0,16	0,20	0,09	0,09	0,28	0,31	0,03
Betyg i ordning och uppförande ska införas i skolan	0,20	0,06	0,06	0,14	0,19	0,03	0,08	0,26	0,19	0,10
Kvinnor ska kunna kvoterar in i bolagsstyrelser	0,20	0,10	0,06	0,18	0,17	0,05	0,01	0,11	0,07	0,04
Antalet friskolor ska begränsas	0,11	0,04	0,06	0,11	0,10	0,01	0,03	0,03	0,02	0,05
Universitet och högskolor ska kunna privatiseras	0,17	0,03	0,17	0,16	0,14	0,05	0,12	0,07	0,28	0,18
Sverige ska lämna EU	0,12	0,08	0,12	0,00	0,11	0,07	0,11	0,27	0,07	0,20
EU: Det ska bli enklare för studenter och forskare från länder utanför EU att ko	0,22	0,06	0,03	0,17	0,20	0,02	0,02	0,20	0,06	0,14
Våldsbrott ska bestraffas hårdare	0,15	0,07	0,01	0,13	0,14	0,04	0,02	0,14	0,11	0,05
Friskolornas möjlighet att plocka ut vinst ska begränsas	0,10	0,04	0,02	0,09	0,09	0,02	0,00	0,07	0,03	0,04
Den som lämnar ekonomiska bidrag till politiska partier ska inte kunna vara anonym	0,23	0,15	0,06	0,18	0,20	0,10	0,09	0,32	0,34	0,01
Monarkin ska avskaffas	0,25	0,03	0,13	0,15	0,26	0,01	0,14	0,36	0,26	0,18
Alla gymnasieprogram ska leda till högskolebehörighet	0,18	0,07	0,09	0,12	0,15	0,09	0,05	0,03	0,24	0,25
EU: EU:s regionalpolitiska insatser ska koncentreras till ekonomiskt svagare län	0,21	0,13	0,18	0,23	0,15	0,06	0,11	0,04	0,05	0,00
EU: Det behövs ett europeiskt FB	0,09	0,06	0,01	0,03	0,07	0,05	0,02	0,07	0,09	0,14
EU: Sverige bör oftare säga nej till EU-direktiv	0,18	0,06	0,09	0,06	0,18	0,06	0,10	0,28	0,03	0,22
Privata riksinternatskolor som t.ex. Lundsberg ska inte få extra statligt stöd	0,18	0,10	0,23	0,08	0,18	0,08	0,22	0,47	0,50	0,03
Det ska vara fri entré till statliga museer	0,16	0,11	0,14	0,18	0,11	0,06	0,09	0,06	0,06	0,02
Det ska skjutas fler vargar i Sverige	0,01	0,00	0,20	0,06	0,03	0,02	0,18	0,32	0,37	0,00
Gårdsförsäljning av vin ska tillåtas	0,22	0,01	0,27	0,23	0,17	0,04	0,19	0,14	0,36	0,18
EU: Turkiet ska bli medlem i EU	0,34	0,20	0,13	0,31	0,27	0,10	0,03	0,17	0,15	0,02
EU: Sverige ska övergå till euro	0,18	0,07	0,04	0,13	0,17	0,03	0,07	0,22	0,17	0,08
Sverige ska övergå till euro	0,15	0,05	0,16	0,04	0,16	0,05	0,14	0,33	0,21	0,19
Föräldrar ska dela föräldraförsäkringen lika	0,08	0,01	0,15	0,01	0,10	0,01	0,13	0,27	0,24	0,09
Det ska hållas fler folkomröstningar	0,15	0,01	0,08	0,08	0,16	0,03	0,09	0,27	0,15	0,16
Staten ska kunna spana på internet och telefontrafik	0,12	0,03	0,05	0,11	0,11	0,00	0,02	0,05	0,03	0,08
Vårdnadsbidraget för småbarnsföräldrar ska avskaffas	0,14	0,08	0,19	0,01	0,14	0,07	0,17	0,38	0,21	0,21
Premiepensionen ska avskaffas	0,09	0,00	0,06	0,08	0,08	0,02	0,04	0,00	0,11	0,09
Biståndet ska inte gå till odemokratiska länder	0,18	0,01	0,10	0,16	0,17	0,03	0,05	0,04	0,15	0,16

Det ska vara lättare att hyra ut en lägenhet i andra hand	0,09	0,10	0,06	0,03	0,02	0,09	0,06	0,12	0,34	0,14
EU: EU bör utvecklas mot ett Europas förenta stater	0,09	0,04	0,04	0,05	0,09	0,02	0,06	0,14	0,15	0,02
Den militära värnplikten ska återinföras	0,07	0,01	0,12	0,01	0,09	0,01	0,11	0,24	0,21	0,08
EU: Det ska finnas ett gemensamt asylsystem för hela EU	0,22	0,04	0,20	0,23	0,18	0,01	0,14	0,07	0,24	0,17
Företagens ansvar för sjuklönen ska minskas från två till en vecka	0,19	0,17	0,10	0,02	0,13	0,15	0,08	0,23	0,13	0,33
Upphovsrättsskyddat material från internet ska fritt få laddas ner för eget bruk	0,08	0,02	0,08	0,03	0,09	0,02	0,08	0,18	0,10	0,10
Den kommunala skolan ska förstärkas	0,16	0,08	0,05	0,08	0,14	0,10	0,02	0,08	0,19	0,24
EU: EU ska ha rätt att ta ut skatt direkt från medborgarna	0,11	0,08	0,08	0,06	0,10	0,06	0,09	0,20	0,25	0,02
Pension och lön ska beskattas lika	0,11	0,11	0,06	0,10	0,04	0,09	0,03	0,02	0,11	0,10
EU: EU:s jordbruksstöd ska avvecklas	0,16	0,04	0,01	0,09	0,15	0,06	0,02	0,15	0,08	0,21
Sverige ska satsa på höghastighetståg	0,01	0,01	0,10	0,03	0,02	0,00	0,09	0,14	0,15	0,01

Kommentar: Se tabellkommentar till tabell A2a

Tabell A2d: Tabellen visar vilka sakfrågor som diskriminerar mest mellan respektive väljargrupp i Medborgarpanelen 8 (2013). Oberoende variabel är röstintention i riksdagsvalet 2014. Jämförelsegrupperna består av olika konstellationer i förhållande till Sverigedemokraterna. Frågorna är sorterade efter de högsta eta-korrelationerna i kategorin "Samtliga partier". De tio högsta eta-värdena för respektive kategori är grönmärkade och de tio lägsta värdena är rödmärkade (eta-koefficienter). För att se respektive partis spatiala position och medelvärde för respektive fråga se figur A2a-A2b i det här appendixet.⁴

Sakpolitisk fråga från Medborgarpanelen 8	SD vs Samtliga	SD vs S	SD vs S, V & MP	SD vs Alliansen	SD vs M	SD vs FP	SD vs C	SD vs KD	SD vs FP, KD & C
En förmögenhetsskatt ska återinföras	0,12	0,44	0,45	0,20	0,29	0,13	0,02	0,09	0,11
Skatten för höginkomsttagare ska höjas	0,08	0,47	0,46	0,22	0,31	0,14	0,01	0,11	0,12
RUT-avdraget ska behållas	0,09	0,36	0,36	0,24	0,27	0,26	0,08	0,22	0,24
Färre asylsökande ska få stanna i Sverige	0,51	0,69	0,71	0,52	0,51	0,75	0,70	0,64	0,72
Kärnkraften ska byggas ut	0,30	0,50	0,57	0,18	0,12	0,26	0,38	0,36	0,33
Skatten på arbete ska sänkas	0,23	0,58	0,55	0,03	0,05	0,24	0,04	0,13	0,19
EU ska verka för att kärnkraften avvecklas	0,25	0,44	0,54	0,04	0,02	0,04	0,24	0,12	0,12
Skillnaderna mellan rika och fattiga i Sverige ska minska	0,23	0,57	0,58	0,01	0,07	0,15	0,14	0,04	0,14
Statliga bolag ska inte säljas	0,02	0,38	0,35	0,28	0,32	0,31	0,14	0,20	0,29
Sveriges vapenexport ska upphöra	0,30	0,52	0,57	0,19	0,18	0,28	0,25	0,30	0,28
RUT-avdraget för läxhjälp ska avskaffas	0,06	0,35	0,35	0,23	0,29	0,20	0,17	0,10	0,20
Sverige ska bli medlem i NATO	0,14	0,37	0,44	0,10	0,13	0,12	0,06	0,03	0,07
Det ska vara mer konkurrens och valfrihet i offentlig verksamhet	0,09	0,37	0,39	0,18	0,24	0,11	0,16	0,05	0,12
Kommunerna ska själva bestämma om de ska ta emot flyktingar	0,47	0,64	0,66	0,48	0,47	0,71	0,54	0,44	0,65
Bensinskatten ska höjas	0,21	0,27	0,42	0,09	0,05	0,23	0,02	0,11	0,18
Enbart invandrare som kan försörja sig ska kunna ta hit sina anhöriga	0,40	0,58	0,59	0,41	0,38	0,67	0,68	0,54	0,64
Det ska vara möjligt att söka asyl till Sverige på svenska ambassader utomlands	0,48	0,59	0,64	0,49	0,50	0,64	0,43	0,39	0,58
Vinster i välfärden ska förbjudas	0,03	0,33	0,32	0,23	0,27	0,21	0,15	0,16	0,21
Eleverna ska få betyg från årskurs 3	0,21	0,41	0,48	0,06	0,06	0,05	0,06	0,11	0,08
Sverige ska minska köttkonsumtionen	0,28	0,40	0,49	0,21	0,20	0,40	0,01	0,29	0,32
EU: En skatt ska införas på alla finansiella transaktioner inom EU	0,19	0,38	0,42	0,01	0,06	0,05	0,07	0,10	0,05
Privata vårdföretag som drivs med skattemedel ska kunna ge vinst till ägarna	0,01	0,25	0,28	0,23	0,25	0,25	0,23	0,23	0,27
Att bekämpa klimatet ska överordnas alla andra politiska frågor	0,26	0,44	0,48	0,16	0,11	0,32	0,20	0,18	0,29
EU ska öka arbetskraftsinvandringen	0,48	0,63	0,60	0,54	0,55	0,71	0,58	0,48	0,66
Betyg i ordning och uppförande ska införas i skolan	0,28	0,40	0,47	0,24	0,22	0,45	0,29	0,13	0,37

⁴ Medelvärdena för EU-frågorna kan utläsas i figur A2c, där är uppdelningen dock gjord efter röstintention i Europaparlamentsvalet och därmed inte helt jämförbara.

Kvinnor ska kunna kvoterar in i bolagsstyrelser	0,30	0,50	0,51	0,23	0,20	0,40	0,28	0,24	0,37
Antalet friskolor ska begränsas	0,02	0,29	0,25	0,19	0,25	0,14	0,15	0,15	0,16
Universitet och högskolor ska kunna privatiseras	0,07	0,35	0,35	0,12	0,20	0,02	0,18	0,05	0,04
Sverige ska lämna EU	0,32	0,41	0,27	0,51	0,54	0,60	0,35	0,32	0,54
Det ska bli enklare för studenter och forskare från länder utanför EU att komma och forska och studera	0,45	0,49	0,53	0,48	0,45	0,57	0,35	0,36	0,56
Våldsbrott ska bestraffas hårdare	0,28	0,46	0,44	0,29	0,29	0,48	0,43	0,39	0,43
Friskolornas möjlighet att plocka ut vinst ska begränsas	0,08	0,38	0,36	0,10	0,15	0,04	0,07	0,09	0,06
Den som lämnar ekonomiska bidrag till politiska partier ska inte kunna vara anon	0,27	0,47	0,47	0,18	0,13	0,35	0,25	0,03	0,30
Monarkin ska avskaffas	0,07	0,22	0,26	0,10	0,17	0,09	0,10	0,27	0,02
Alla gymnasieprogram ska leda till högskolebehörighet	0,16	0,44	0,35	0,05	0,09	0,08	0,16	0,03	0,02
EU:s regionalpolitiska insatser ska koncentreras till ekonomiskt svagare länder	0,34	0,47	0,47	0,32	0,26	0,44	0,33	0,39	0,47
Det behövs ett europeiskt FB	0,17	0,23	0,31	0,06	0,07	0,01	0,10	0,06	0,04
Sverige bör oftare säga nej till EU-direktiv	0,26	0,31	0,23	0,42	0,43	0,55	0,25	0,27	0,47
Privata riksinternatskolor som t.ex. Lundsberg ska inte få extra statligt stöd	0,04	0,28	0,21	0,10	0,14	0,05	0,02	0,38	0,06
Det ska vara fri entré till statliga museer	0,19	0,35	0,38	0,09	0,04	0,20	0,17	0,20	0,22
Det ska skjutas fler vargar i Sverige	0,13	0,13	0,27	0,02	0,05	0,06	0,04	0,20	0,01
Gårdsförsäljning av vin ska tillåtas	0,11	0,26	0,25	0,00	0,09	0,14	0,07	0,24	0,13
Turkiet ska bli medlem i EU	0,31	0,41	0,38	0,37	0,31	0,62	0,48	0,44	0,58
Sverige ska övergå till euro	0,13	0,05	0,03	0,30	0,29	0,45	0,30	0,21	0,40
Sverige ska övergå till euro	0,11	0,10	0,02	0,26	0,28	0,42	0,18	0,03	0,32
Föräldrar ska dela föräldraförsäkringen lika	0,14	0,22	0,28	0,05	0,06	0,14	0,03	0,13	0,07
Det ska hållas fler folkomröstningar	0,29	0,45	0,35	0,35	0,36	0,52	0,30	0,20	0,46
Staten ska kunna spana på internet och telefontrafik	0,07	0,22	0,23	0,05	0,02	0,15	0,04	0,07	0,12
Vårdnadsbidraget för småbarnsföräldrar ska avskaffas	0,01	0,03	0,09	0,16	0,17	0,06	0,21	0,34	0,18
Premiepensionen ska avskaffas	0,04	0,20	0,18	0,08	0,12	0,03	0,10	0,03	0,05
Biståndet ska inte gå till odemokratiska länder	0,19	0,25	0,30	0,17	0,13	0,33	0,12	0,23	0,29
Det ska vara lättare att hyra ut en lägenhet i andra hand	0,04	0,18	0,17	0,08	0,08	0,11	0,18	0,01	0,12
EU: EU bör utvecklas mot ett Europas förenta stater	0,09	0,09	0,02	0,23	0,23	0,30	0,21	0,14	0,28
Den militära värnplikten ska återinföras	0,18	0,15	0,22	0,24	0,25	0,34	0,20	0,06	0,28
EU: Det ska finnas ett gemensamt asylsystem för hela EU	0,09	0,10	0,04	0,19	0,13	0,29	0,11	0,24	0,30
Företagens ansvar för sjuklönen ska minskas från två till en vecka	0,06	0,16	0,15	0,02	0,01	0,09	0,22	0,13	0,03
Upphovsrättsskyddat material från internet ska fritt få laddas ner för eget bruk	0,16	0,18	0,16	0,23	0,26	0,18	0,21	0,28	0,24
Den kommunala skolan ska förstärkas	0,03	0,13	0,03	0,05	0,09	0,06	0,17	0,02	0,01
EU: EU ska ha rätt att ta ut skatt direkt från medborgarna	0,13	0,19	0,18	0,15	0,15	0,27	0,23	0,03	0,21
Pension och lön ska beskattas lika	0,02	0,09	0,03	0,07	0,11	0,05	0,05	0,02	0,03

EU: EU:s jordbruksstöd ska avvecklas	0,03	0,11	0,05	0,01	0,05	0,11	0,09	0,03	0,04
Sverige ska satsa på höghastighetståg	0,03	0,03	0,07	0,01	0,02	0,03	0,01	0,11	0,00

Kommentar: Se tabellkommentar till tabell A2a

Tabell A3a: Tabellen visar vilka sakfrågor som diskriminerar mest mellan respektive väljargrupp i Medborgarpanelen 8 (2013) när det kommer till frågor som berör Sverige och EU. Oberoende variabel är röstintentionen i Europaparlamentsvalet 2014. Samtliga partier (Vänsterpartiet, Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Centerpartiet, Folkpartiet, Moderaterna, Kristdemokraterna, Sverigedemokraterna och Piratpartiet), mellan blocken och mellan partier över blockgränsen. Frågorna är sorterade efter de högsta eta-korrelationerna i kategorin ”*Samtliga partier*”. För att se respektive partis spatiala position och medelvärde för respektive fråga se figur A2c i det här appendixet. Av pedagogiska skäl så har respektive kolumn färglagt, där desto grönare färg indikerar högre eta-värde och där desto rödare färg indikerar lägre eta-värde.

Frågor som berör EU från Medborgarpanelen 8 (2013)	Samtliga partier	Alliansen vs S, V & MP	M vs S	S vs FP	S vs C	S vs KD	S vs Alliansen	MP vs Alliansen	MP vs C	MP vs Fp	MP vs M
EU ska verka för att kärnkraften avvecklas	0,64	0,63	0,57	0,47	0,16	0,26	0,47	0,47	0,36	0,66	0,72
Sverige ska lämna EU	0,53	0,33	0,21	0,34	0,15	0,06	0,18	0,49	0,11	0,40	0,28
En skatt ska införas på alla finansiella transaktioner inom EU	0,52	0,51	0,45	0,42	0,28	0,25	0,39	0,41	0,31	0,46	0,48
EU ska öka arbetskraftsinvandringen	0,50	0,12	0,17	0,09	0,08	0,20	0,07	0,67	0,04	0,01	0,25
Sverige bör oftare säga nej till EU-direktiv	0,47	0,24	0,19	0,30	0,01	0,07	0,17	0,45	0,07	0,19	0,08
Sverige ska övergå till euro	0,43	0,40	0,30	0,40	0,25	0,19	0,30	0,22	0,30	0,44	0,32
Det ska bli enklare för studenter och forskare från länder utanför EU att komma.....	0,42	0,09	0,10	0,12	0,04	0,09	0,02	0,52	0,06	0,01	0,23
Det behövs ett europeiskt FB	0,39	0,35	0,27	0,25	0,09	0,09	0,24	0,23	0,13	0,30	0,33
EU:s regionalpolitiska insatser ska koncentreras till ekonomiskt svagare länder	0,37	0,20	0,21	0,03	0,23	0,07	0,12	0,45	0,33	0,14	0,30
EU bör utvecklas mot ett Europas förenta stater	0,36	0,31	0,21	0,23	0,26	0,12	0,20	0,23	0,34	0,30	0,28
Turkiet ska bli medlem i EU	0,31	0,04	0,06	0,12	0,02	0,03	0,01	0,45	0,05	0,16	0,02
Det ska finnas ett gemensamt asylsystem för hela EU	0,21	0,15	0,01	0,17	0,07	0,18	0,08	0,12	0,09	0,21	0,05
EU:s jordbruksstöd ska avvecklas	0,18	0,10	0,13	0,19	0,05	0,09	0,14	0,12	0,05	0,20	0,13
EU ska ha rätt att ta ut skatt direkt från medborgarna	0,17	0,03	0,03	0,04	0,05	0,18	0,02	0,22	0,01	0,01	0,08

Kommentar: Samtliga frågor har fyra stycken svarsalternativ: (1) "Mycket bra förslag", (2) "Ganska bra förslag", (3) "Ganska dåligt förslag" och (4) "Mycket dåligt förslag". Respondenterna hade också möjligheten att välja alternativet "Ingen uppfattning" (IU). Samtliga IU-angivelser har här exkluderats från analysen. Observera att detta leder till högre eta-värden jämfört med SOM-analyserna i tabell A1a-A1d (där de svarande också fick möjligheten att ange ett mittenalternativ i form utav "Varken bra eller dåligt förslag"). Eta-värdena bör därför inte nivåskattas i förhållande till SOM-analysen. Eta är ett statistiskt mått för att mäta samband på nominalskalenivå och kan variera mellan .00 = inget samband 1.00 = perfekt samband. Vid eta-beräkningarna har respektive analys gjorts på de partier som nämns i den översta raden i respektive kolumn. Dvs. i "*Samtliga partier*" ingår nio partier (de 8 partierna med mandat i Europaparlamentet samt Sverigedemokraterna) i eta-beräkningarna (alltså nio olika grupper som jämförs med varandra), i "*S, V & MP vs Alliansen*" ingår samtliga partier utom Sverigedemokraterna och Piratpartiet" (alltså två olika grupper som jämförs med varandra) osv. För att tydliggöra vilka sakfrågor där det är störst skillnad mellan de olika väljargrupperna har de tio frågorna med högst eta-koefficient grönmärkats och de tio frågorna med lägst eta-koefficient rödmärkats.

Tabell A3b: Tabellen visar vilka sakfrågor som diskriminerar mest mellan respektive väljargrupp i Medborgarpanelen 8 (2013) när det kommer till frågor som berör Sverige och EU. Oberoende variabel är röstintentionen i Europaparlamentsvalet 2014. De olika jämförelsegrupperna är olika konstellationer inom den rödgröna oppositionen. Frågorna är sorterade efter de högsta eta-korrelationerna i kategorin *"Samtliga partier"*. För att se respektive partis spatiala position och medelvärde för respektive fråga se figur A2c i det här appendixet. Av pedagogiska skäl så har respektive kolumn färglagt, där desto grönare färg indikerar högre eta-värde och där desto rödare färg indikerar lägre eta-värde.

Frågor som berör EU från Medborgarpanelen 8 (2013)	S vs V & MP	V vs S & MP	Mp vs S & V	MP vs V	MP vs S	V vs S
EU ska verka för att kärnkraften avvecklas	0,32	0,26	0,08	0,17	0,26	0,40
Sverige ska lämna EU	0,22	0,38	0,14	0,39	0,07	0,43
En skatt ska införas på alla finansiella transaktioner inom E	0,18	0,28	0,10	0,28	0,06	0,33
EU ska öka arbetskraftsinvandringen	0,06	0,02	0,05	0,02	0,08	0,06
Sverige bör oftare säga nej till EU-direktiv	0,11	0,37	0,25	0,44	0,11	0,37
Sverige ska övergå till euro	0,11	0,19	0,07	0,22	0,02	0,22
Det ska bli enklare för studenter och forskare från länder utanför EU att ko	0,10	0,02	0,09	0,05	0,14	0,08
Det behövs ett europeiskt FB	0,16	0,27	0,09	0,28	0,05	0,31
EU:s regionalpolitiska insatser ska koncentreras till ekonomiskt svagare län	0,12	0,08	0,05	0,03	0,11	0,13
EU bör utvecklas mot ett Europas förenta stater	0,16	0,21	0,04	0,20	0,07	0,26
Turkiet ska bli medlem i EU	0,05	0,04	0,01	0,03	0,03	0,07
Det ska finnas ett gemensamt asylsystem för hela EU	0,10	0,15	0,04	0,14	0,04	0,18
EU:s jordbruksstöd ska avvecklas	0,07	0,16	0,08	0,18	0,00	0,17
EU ska ha rätt att ta ut skatt direkt från medborgarna	0,01	0,05	0,06	0,08	0,05	0,03

Kommenta: Se tabellkommentar till tabell A3a

Tabell A3c: Tabellen visar vilka sakfrågor som diskriminerar mest mellan respektive väljargrupp i Medborgarpanelen 8 (2013) när det kommer till frågor som berör Sverige och EU. Oberoende variabel är röstintentionen i Europaparlamentsvalet 2014. De olika jämförelsegrupperna är olika konstellationer inom de fyra borgliga partierna. Frågorna är sorterade efter de högsta eta-korrelationerna i kategorin "Samtliga partier". Av pedagogiska skäl så har respektive kolumn färglagt, där desto grönare färg indikerar högre eta-värde och där desto rödare färg indikerar lägre eta-värde.

Frågor som berör EU från Medborgarpanelen 8 (2013)	M vs Fp, C & KD	FP vs M, C & KD	C vs M, FP & KD	KD vs M, FP & C	KD vs FP	KD vs C	Fp vs C
EU ska verka för att kärnkraften avvecklas	0,20	0,05	0,16	0,11	0,11	0,11	0,20
Sverige ska lämna EU	0,02	0,18	0,25	0,14	0,36	0,10	0,47
En skatt ska införas på alla finansiella transaktioner inom E	0,06	0,00	0,00	0,09	0,11	0,12	0,00
EU ska öka arbetskraftsinvandringen	0,19	0,23	0,09	0,11	0,29	0,36	0,03
Sverige bör oftare säga nej till EU-direktiv	0,01	0,14	0,09	0,17	0,30	0,06	0,21
Sverige ska övergå till euro	0,08	0,12	0,01	0,06	0,14	0,09	0,07
Det ska bli enklare för studenter och forskare från länder utanför EU att ko	0,16	0,19	0,04	0,06	0,21	0,16	0,05
Det behövs ett europeiskt FB	0,07	0,01	0,05	0,09	0,12	0,04	0,09
EU:s regionalpolitiska insatser ska koncentreras till ekonomiskt svagare län	0,16	0,14	0,10	0,13	0,09	0,48	0,21
EU bör utvecklas mot ett Europas förenta stater	0,03	0,02	0,07	0,05	0,08	0,22	0,08
Turkiet ska bli medlem i EU	0,13	0,16	0,01	0,03	0,13	0,07	0,06
Det ska finnas ett gemensamt asylsystem för hela EU	0,16	0,11	0,01	0,09	0,07	0,14	0,05
EU:s jordbruksstöd ska avvecklas	0,04	0,07	0,04	0,01	0,05	0,06	0,10
EU ska ha rätt att ta ut skatt direkt från medborgarna	0,02	0,09	0,05	0,14	0,23	0,34	0,02

Kommenta: Se tabellkommentar till tabell A3a

Tabell A3.d: Tabellen visar vilka sakfrågor som diskriminerar mest mellan respektive väljargrupp i Medborgarpanelen 8 (2013) när det kommer till frågor som berör Sverige och EU. Oberoende variabel är röstintentionen i Europaparlamentsvalet 2014. De olika jämförelsegrupperna är olika konstellationer i förhållande till Sverigedemokraterna. Frågorna är sorterade efter de högsta eta-korrelationerna i kategorin "Samtliga partier". För att se respektive partis spatiala position och medelvärde för respektive fråga se figur A2c i det här appendixet. Av pedagogiska skäl så har respektive kolumn färglagt, där desto grönare färg indikerar högre eta-värde och där desto rödare färg indikerar lägre eta-värde.

Frågor som berör EU från Medborgarpanelen 8 (2013)	SD vs Samtliga	SD vs S	SD vs S, V & MP	SD vs Alliansen	SD vs M	SD vs FP	SD vs C	SD vs KD	SD vs FP, KD & C
EU ska verka för att kärnkraften avvecklas	0,23	0,47	0,53	0,01	0,07	0,05	0,21	0,14	0,10
Sverige ska lämna EU	0,35	0,49	0,32	0,58	0,62	0,70	0,24	0,29	0,60
En skatt ska införas på alla finansiella transaktioner inom E	0,18	0,41	0,42	0,01	0,02	0,01	0,01	0,11	0,04
EU ska öka arbetskraftsinvandringen	0,47	0,67	0,60	0,54	0,55	0,73	0,69	0,54	0,68
Sverige bör oftare säga nej till EU-direktiv	0,30	0,45	0,30	0,47	0,53	0,64	0,34	0,33	0,53
Sverige ska övergå till euro	0,20	0,22	0,13	0,41	0,46	0,57	0,51	0,42	0,51
Det ska bli enklare för studenter och forskare från länder utanför EU att ko	0,41	0,52	0,50	0,46	0,44	0,59	0,42	0,36	0,55
Det behövs ett europeiskt FB	0,13	0,23	0,27	0,01	0,02	0,01	0,08	0,11	0,04
EU:s regionalpolitiska insatser ska koncentreras till ekonomiskt svagare län	0,29	0,45	0,43	0,28	0,25	0,41	0,12	0,46	0,40
EU bör utvecklas mot ett Europas förenta stater	0,17	0,23	0,11	0,34	0,40	0,41	0,51	0,35	0,40
Turkiet ska bli medlem i EU	0,29	0,45	0,36	0,38	0,40	0,56	0,44	0,42	0,49
Det ska finnas ett gemensamt asylsystem för hela EU	0,09	0,12	0,06	0,18	0,13	0,25	0,14	0,23	0,26
EU:s jordbruksstöd ska avvecklas	0,02	0,12	0,07	0,01	0,00	0,06	0,04	0,00	0,03
EU ska ha rätt att ta ut skatt direkt från medborgarna	0,14	0,22	0,18	0,17	0,19	0,27	0,27	0,02	0,21

Kommenta: Se tabellkommentar till tabell A3a

Tabell A3.e: Tabellen visar vilka sakfrågor som diskriminerar mest mellan respektive väljargrupp i Medborgarpanelen 8 (2013) när det kommer till frågor som berör Sverige och EU. Oberoende variabel är röstintentionen i Europaparlamentsvalet 2014. De olika jämförelsegrupperna är olika konstellationer i förhållande till Piratpartiet. Frågorna är sorterade efter de högsta eta-korrelationerna i kategorin ”*Samtliga partier*”. För att se respektive partis spatiala position och medelvärde för respektive fråga se figur A2c i det här appendixet. Av pedagogiska skäl så har respektive kolumn färglagt, där desto grönare färg indikerar högre eta-värde och där desto rödare färg indikerar lägre eta-värde.

Frågor som berör EU från Medborgarpanelen 8 (2013)	PP vs ALLA	PP vs V	PP vs S	PP vs C	PP vs FP	PP vs M	PP vs KD	PP vs MP	PP vs SD
EU ska verka för att kärnkraften avvecklas	0,08	0,65	0,32	0,12	0,10	0,21	0,02	0,53	0,14
Sverige ska lämna EU	0,04	0,27	0,15	0,04	0,49	0,32	0,06	0,09	0,35
En skatt ska införas på alla finansiella transaktioner inom E	0,05	0,51	0,25	0,11	0,13	0,15	0,02	0,29	0,14
EU ska öka arbetskraftsinvandringen	0,06	0,25	0,21	0,30	0,30	0,06	0,00	0,31	0,54
Sverige bör oftare säga nej till EU-direktiv	0,10	0,13	0,23	0,23	0,48	0,34	0,17	0,31	0,23
Sverige ska övergå till euro	0,02	0,34	0,12	0,19	0,26	0,14	0,11	0,15	0,34
Det ska bli enklare för studenter och forskare från länder utanför EU att ko	0,00	0,11	0,04	0,09	0,15	0,04	0,06	0,16	0,43
Det behövs ett europeiskt FB	0,05	0,26	0,03	0,16	0,28	0,28	0,14	0,01	0,26
EU:s regionalpolitiska insatser ska koncentreras till ekonomiskt svagare län	0,07	0,31	0,20	0,08	0,17	0,02	0,29	0,30	0,22
EU bör utvecklas mot ett Europas förenta stater	0,01	0,28	0,04	0,28	0,17	0,14	0,09	0,10	0,26
Turkiet ska bli medlem i EU	0,04	0,08	0,12	0,14	0,23	0,07	0,09	0,10	0,35
Det ska finnas ett gemensamt asylsystem för hela EU	0,05	0,05	0,12	0,19	0,28	0,12	0,32	0,08	0,01
EU:s jordbruksstöd ska avvecklas	0,11	0,17	0,28	0,26	0,15	0,17	0,21	0,30	0,18
EU ska ha rätt att ta ut skatt direkt från medborgarna	0,03	0,06	0,08	0,15	0,12	0,05	0,16	0,12	0,15

Kommenta: Se tabellkommentar till tabell A3a

Tabell A4a: Favoritparti i SOM-undersökningen 2012.(procent och antal)

	n	Procent
v	302	5.35
s	1897	33.62
c	216	3.83
fp	345	6.11
m	1734	30.73
kd	171	3.03
mp	564	10.00
sd	413	7.32
Totalt	5642	100

Kommentar: Antalet svar i kategorin "övriga partier" n=194 (3.2 procent)

Tabell A4b: Röstningsintention i riksdagsvalet bland de som uppgett ett av de åtta riksdagspartierna i MP8. (procent och antal)

	MP totalt		MP8 sannolikhet		MP8 själv rekrytering	
	n	Procent	n	Procent	n	Procent
v	217	14	73	13	144	15
s	295	19	135	24	160	16
c	41	3	13	2	28	3
fp	151	10	58	10	93	10
m	376	24	146	26	230	24
kd	53	3	17	3	36	4
mp	196	13	64	11	132	14
sd	213	14	66	12	147	15
Totalt	1542	100	572	100	970	100

Kommentar: Annat parti, n=50. Rösta blankt, n=28. Kommer inte rösta, n=11. Har ej rösträtt, n=13. Vet ej, n=345. Totalt antal svarande, n=1989.

Tabell A4c: Röstningsintention i Europaparlamentsvalet bland de som uppgett ett av de åtta riksdagspartierna eller Piratpartiet MP8. (procent och antal)

	MP totalt		MP8 sannolikhet		MP8 själv rekrytering	
	n	Procent	n	Procent	n	Procent
V	199	13	81	13	118	13
S	243	16	127	20	116	13
C	37	2	11	2	26	3
FP	186	12	87	14	99	11
M	308	20	131	21	177	20
KD	41	3	12	2	29	3
MP	244	16	103	16	141	16
SD	163	11	52	8	111	13
PP	91	6	26	4	65	7
Totalt	1512	100	630	100	882	100

Kommentar: Annat parti, n=19. Tänker rösta blankt n=25. Tänker inte rösta n=104. Har ej rösträtt, n=4. Vet ej, n=562. Totalt antal svarande, n=2226.

Tabell A4d: Röstningsintention i riksdagsvalet och i Europaparlamentsvalet. Röstningsintentionen avser de som uppgett något av de åtta riksdagspartierna i "Enkät A" (riksdagsvalsfrågorna) och bland de som uppgett något av de åtta riksdagspartierna eller Piratpartiet i enkät B (europafrågorna). (procent och antal).

	Enkät A		Enkät B	
	(n)	procent	(n)	procent
v	101	13	101	13
s	142	19	130	17
c	22	3	19	2
fp	77	10	95	12
m	195	26	144	19
kd	23	3	27	4
mp	98	13	120	16
sd	96	13	82	11
pp	n/a	n/a	44	6
Totalt	754	100	762	100

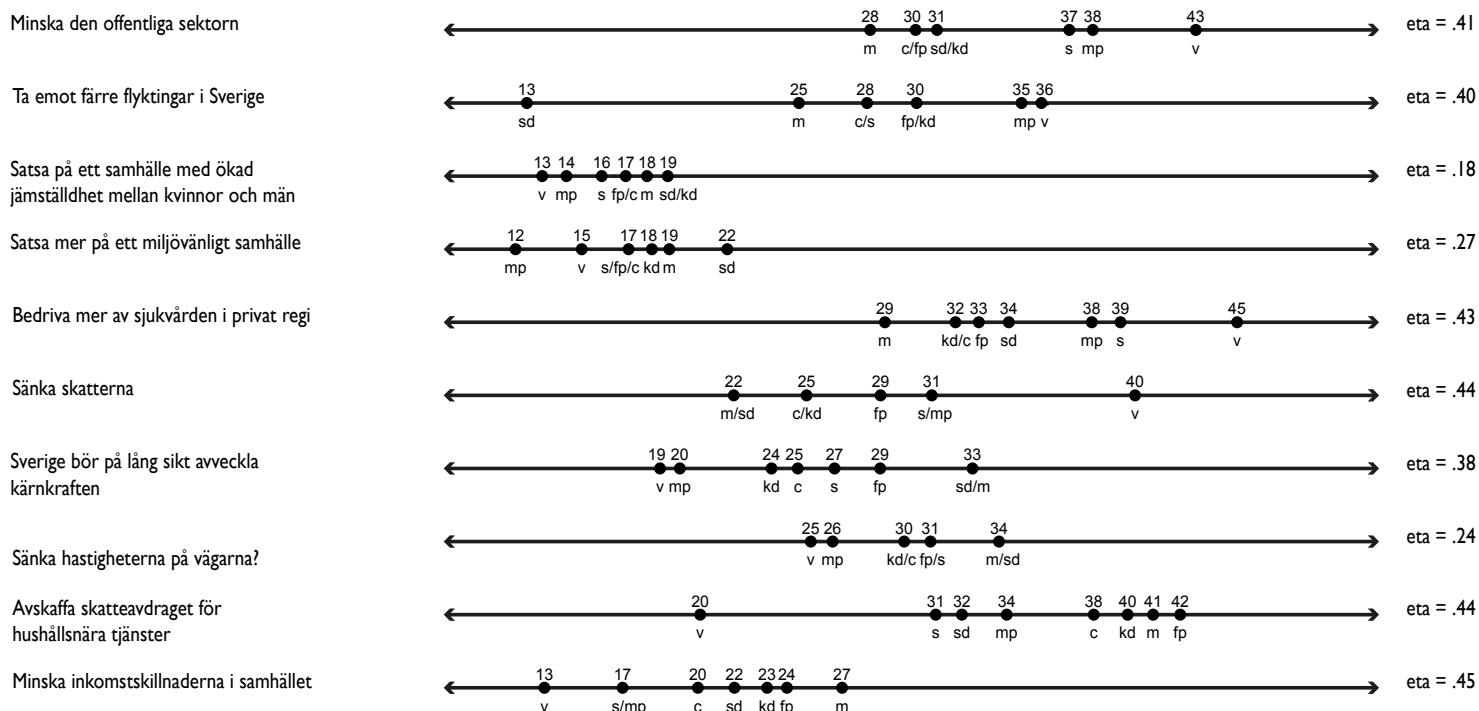
Kommentar: I enkät A uppgav 31 personer att de skulle rösta på något annat parti, 14 personer att de skulle rösta blankt, 7 personer att de inte kommer att rösta och 175 stycken uppgav att de inte visste. Ingen av dessa ingår i procentuträkningarna ovan. I enkät B uppgav 8 stycken att de skulle rösta på något annat parti, 12 stycken att de tänkte rösta blankt, 44 stycken att de inte tänkte rösta och 292 att de inte visste. Ingen av dessa ingår i procentuträkningarna ovan.

Figur A1a

Sakfrågeförslag/förslag på förändringar
i demokratin från den nationella
SOM-undersökningen 2012

Mycket bra förslag
(10)

Mycket dåligt förslag
(50)

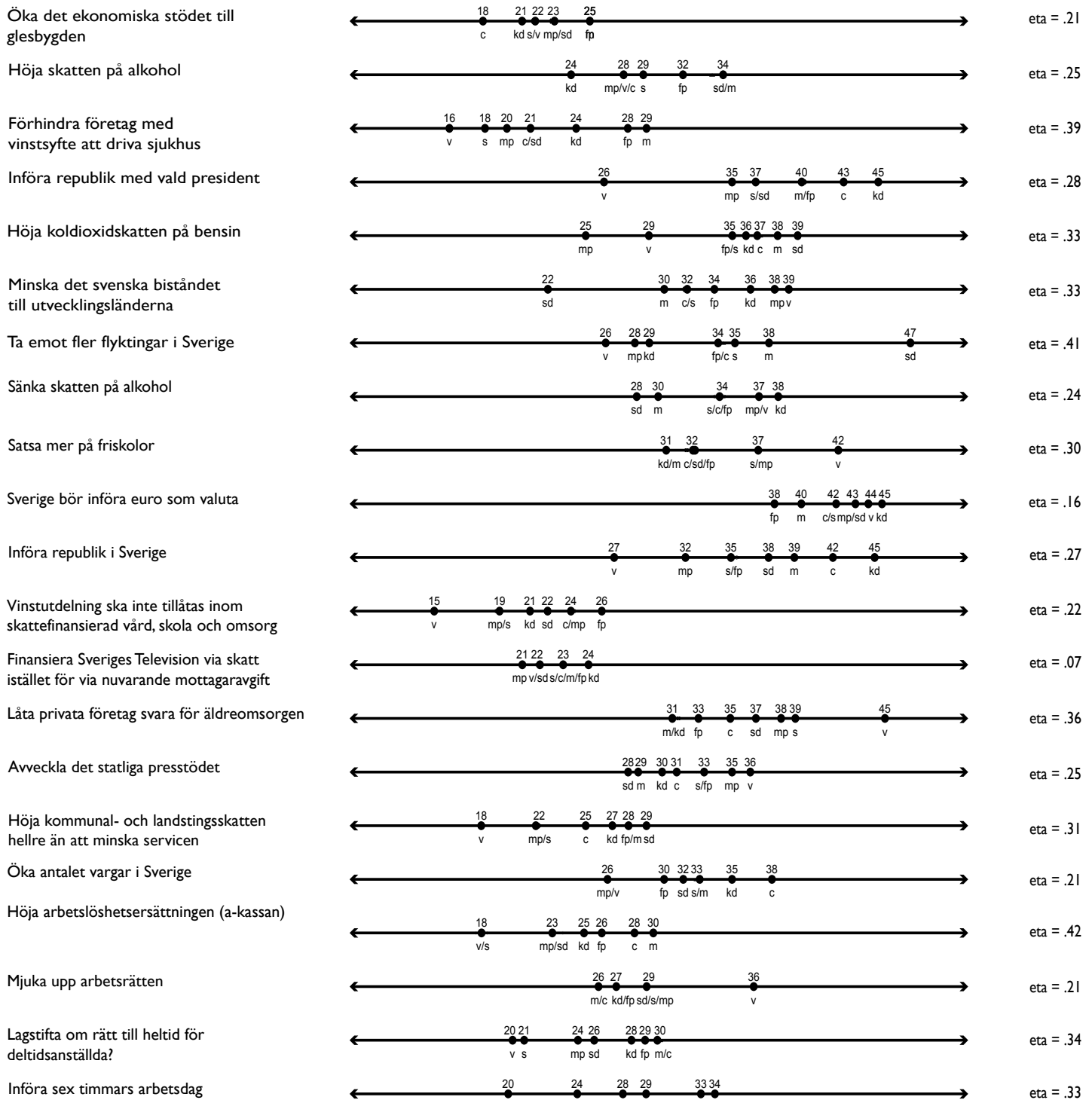

Figur A1b

Sakfrågeförslag/förslag på förändringar
i demokratin från den nationella
SOM-undersökningen 2012

Mycket bra förslag
(10)

Mycket dåligt förslag
(50)

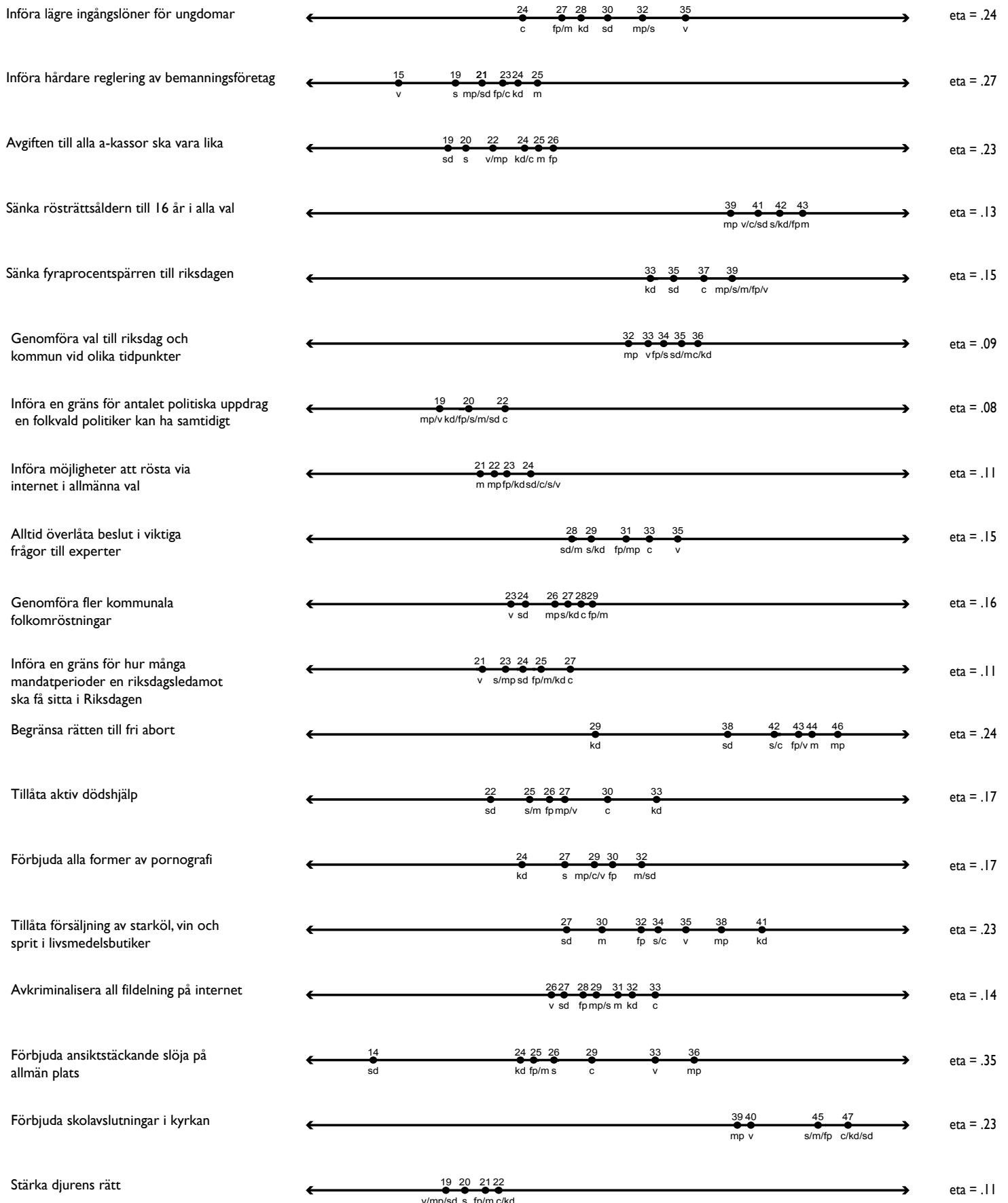

Figur A1c

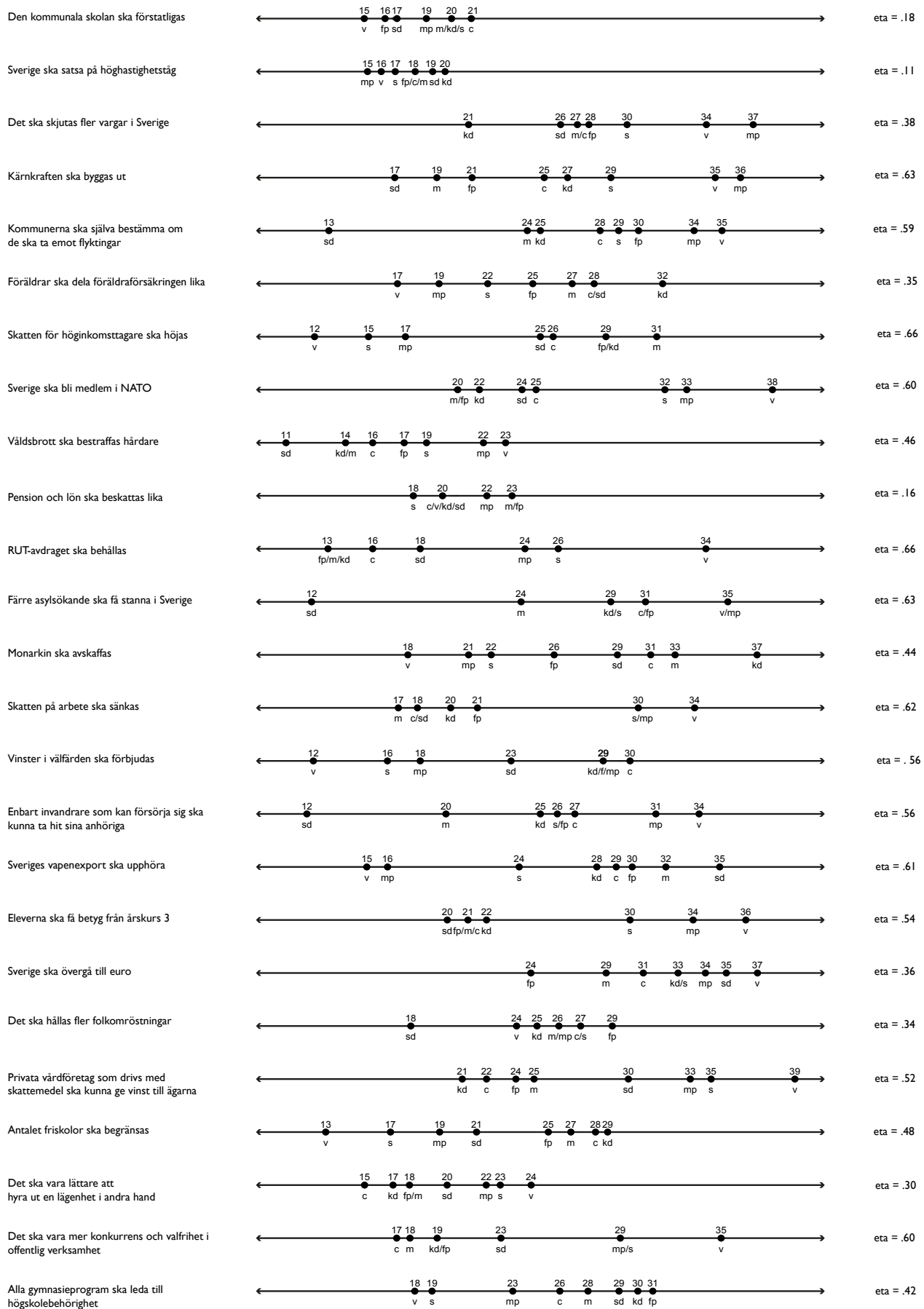
Sakfrågeförslag/förslag på förändringar
i demokratin från den nationella
SOM-undersökningen 2012

Mycket bra förslag
(10)

Mycket dåligt förslag
(50)

Figur A2a

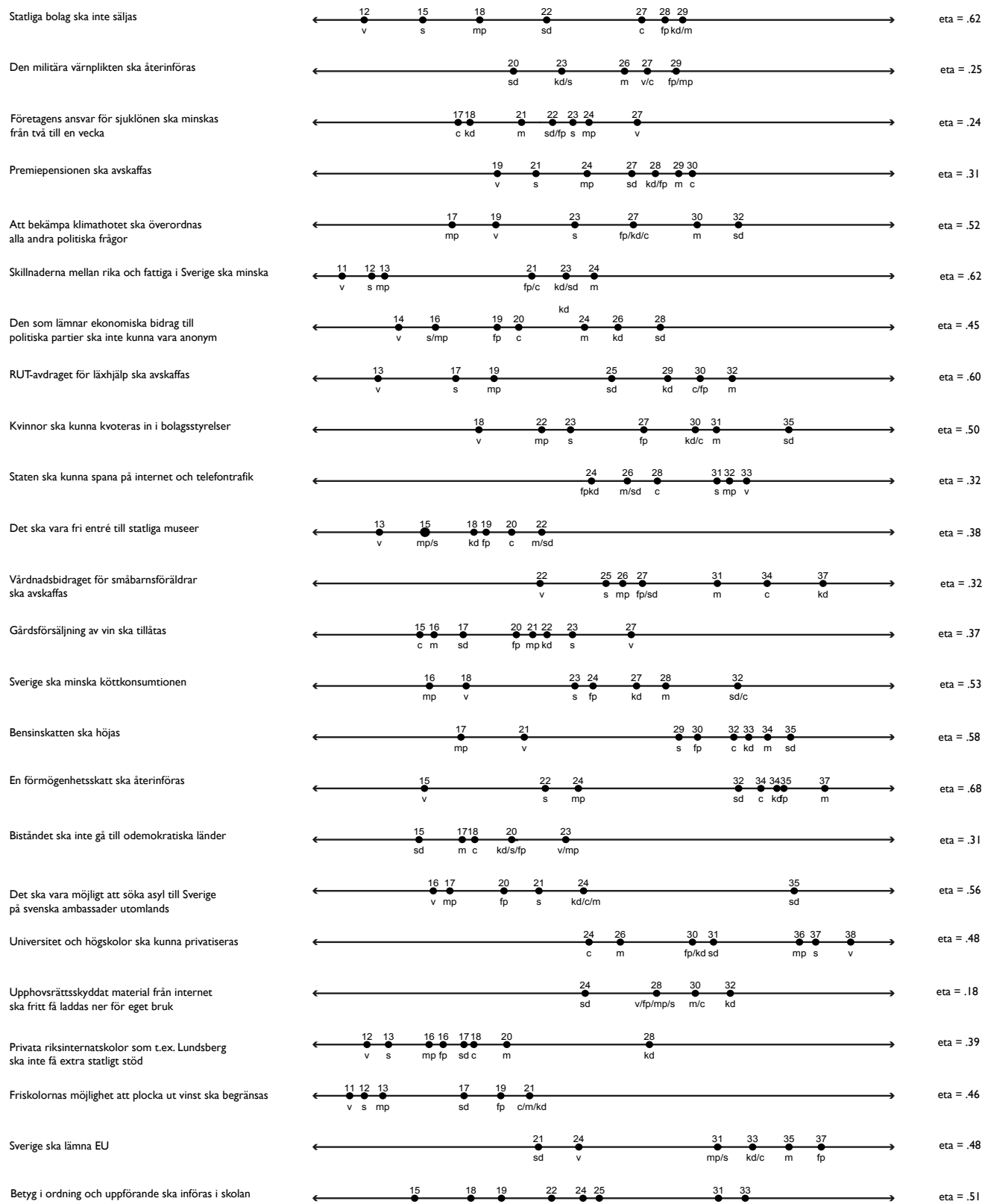
Sakfrågor från
Medborgarpanelen 8 (2013)Mycket bra förslag
(10)Mycket dåligt förslag
(40)

Figur A2b

Sakfrågor från
Medborgarpanelen 8 (2013)

Mycket bra förslag
(10)

Mycket dåligt förslag
(40)

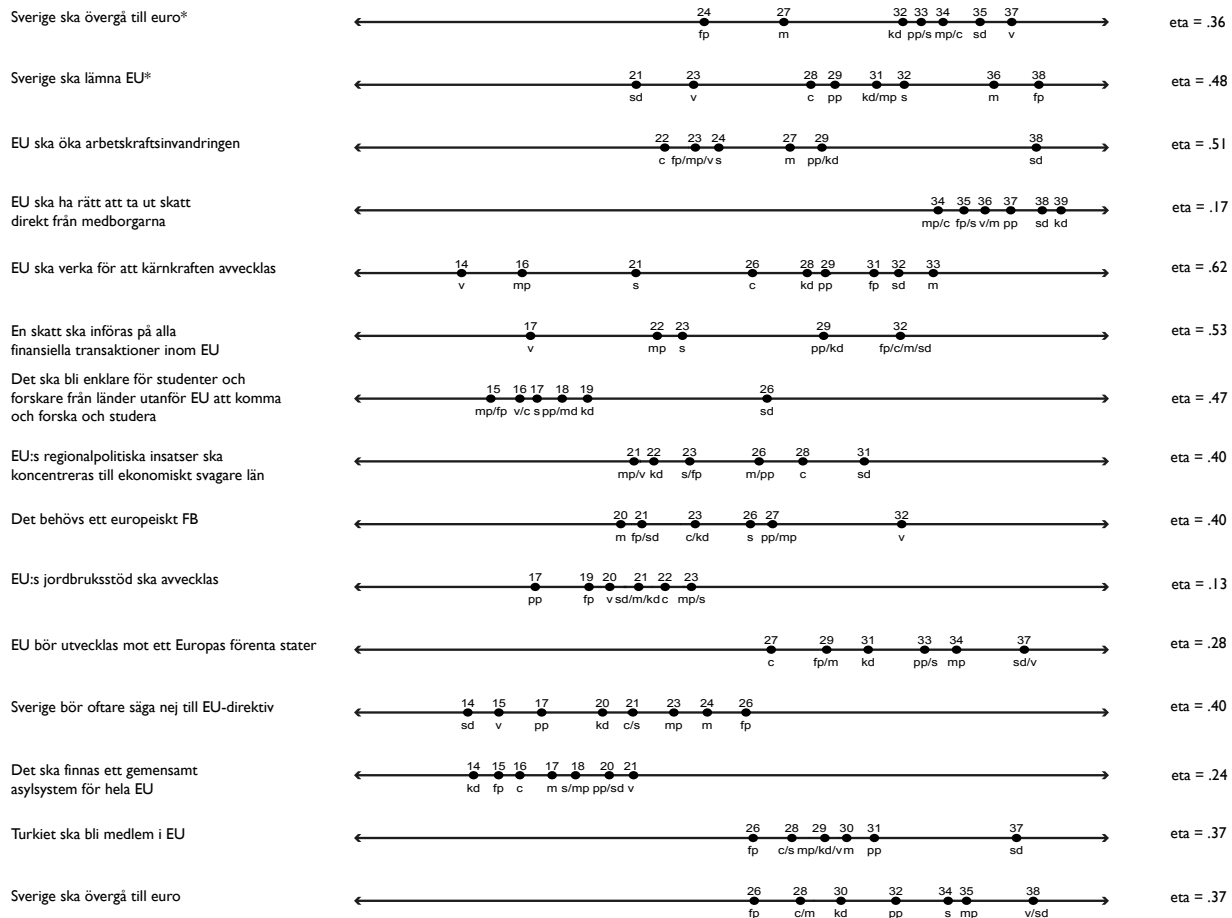

Figur A2c

Frågor som rör Europeisk politik
i Medborgarpanelen 8 (2013)

Mycket bra förslag
(10)

Mycket dåligt förslag
(40)

POLITISKA FÖRSLAG

Göteborgs universitet har fått i uppdrag att utveckla Sveriges televisions valkompass som kommer användas i samband med europaparlamentsvalet och riksdagsvalet 2014. Du kommer därför på följande sidor få svara på vad du tycker om cirka fyrtio olika politiska frågor som SVT har valt ut till 2014 års valkompass. Resultaten från denna undersökning kommer ha stor betydelse för Sveriges televisions valbevakning 2014.

Nästa

Vilken är din åsikt om följande politiska förslag?

	Mycket bra förslag	Ganska bra förslag	Ganska dåligt förslag	Mycket dåligt förslag	Ingen åsikt
Premiepensionen ska avskaffas	☐	☐	☐	☐	☐
Den militära värnplikten ska återinföras	☐	☐	☐	☐	☐
Företagens ansvar för sjuklönen ska minskas från två till en vecka	☐	☐	☐	☐	☐
Alla gymnasieprogram ska leda till högskolebehörighet	☐	☐	☐	☐	☐
Att bekämpa klimathotet ska överordnas alla andra politiska frågor	☐	☐	☐	☐	☐
Statliga bolag ska inte säljas	☐	☐	☐	☐	☐

Föregående Nästa

Vilken är din åsikt om följande politiska förslag?

	Mycket bra förslag	Ganska bra förslag	Ganska dåligt förslag	Mycket dåligt förslag	Ingen åsikt
Upphovsrättsskyddat material från internet ska fritt få laddas ner för eget bruk	☐	☐	☐	☐	☐
Betyg i ordning och uppförande ska införas i skolan	☐	☐	☐	☐	☐
Privata riksinternatskolor som t.ex. Lundsberg ska inte få extra statligt stöd	☐	☐	☐	☐	☐
Det ska vara möjligt att söka asyl till Sverige på svenska ambassader utomlands	☐	☐	☐	☐	☐
Friskolornas möjlighet att plocka ut vinst ska begränsas	☐	☐	☐	☐	☐
Sverige ska lämna EU	☐	☐	☐	☐	☐
Universitet och högskolor ska kunna privatiseras	☐	☐	☐	☐	☐

Föregående Nästa

Vilken är din åsikt om följande politiska förslag?

	Mycket bra förslag	Ganska bra förslag	Ganska dåligt förslag	Mycket dåligt förslag	Ingen åsikt
Våldsbrott ska bestraffas hårdare	☐	☐	☐	☐	☐
Färre asylsökande ska få stanna i Sverige	☐	☐	☐	☐	☐
RUT-avdraget ska behållas	☐	☐	☐	☐	☐
Sverige ska bli medlem i NATO	☐	☐	☐	☐	☐
Skatten för höginkomsttagare ska höjas	☐	☐	☐	☐	☐
Pension och lön ska beskattas lika	☐	☐	☐	☐	☐

[Föregående](#) [Nästa](#)

Vilken är din åsikt om följande politiska förslag?

	Mycket bra förslag	Ganska bra förslag	Ganska dåligt förslag	Mycket dåligt förslag	Ingen åsikt
Enbart invandrare som kan försörja sig ska kunna ta hit sina anhöriga	☐	☐	☐	☐	☐
Eleverna ska få betyg från årskurs 3	☐	☐	☐	☐	☐
Skatten på arbete ska sänkas	☐	☐	☐	☐	☐
Sveriges vapenexport ska upphöra	☐	☐	☐	☐	☐
Monarkin ska avskaffas	☐	☐	☐	☐	☐
Vinster i välfärden ska förbjudas	☐	☐	☐	☐	☐

[Föregående](#) [Nästa](#)

Vilken är din åsikt om följande politiska förslag?

	Mycket bra förslag	Ganska bra förslag	Ganska dåligt förslag	Mycket dåligt förslag	Ingen åsikt
Antalet friskolor ska begränsas	☐	☐	☐	☐	☐
Det ska hållas fler folkomröstningar	☐	☐	☐	☐	☐
Det ska vara mer konkurrens och valfrihet i offentlig verksamhet	☐	☐	☐	☐	☐
Privata vårdföretag som drivs med skattemedel ska kunna ge vinst till ägarna	☐	☐	☐	☐	☐
Sverige ska övergå till euro	☐	☐	☐	☐	☐
Det ska vara lättare att hyra ut en lägenhet i andra hand	☐	☐	☐	☐	☐

[Föregående](#) [Nästa](#)

Vilken är din åsikt om följande politiska förslag?

	Mycket bra förslag	Ganska bra förslag	Ganska dåligt förslag	Mycket dåligt förslag	Ingen åsikt
Den som lämnar ekonomiska bidrag till politiska partier ska inte kunna vara anonym	☐	☐	☐	☐	☐
Det ska vara fri entré till statliga museer	☐	☐	☐	☐	☐
RUT-avdraget för läxhjälp ska avskaffas	☐	☐	☐	☐	☐
Skillnaderna mellan rika och fattiga i Sverige ska minska	☐	☐	☐	☐	☐
Staten ska kunna spana på internet och telefontrafik	☐	☐	☐	☐	☐
Kvinnor ska kunna kvoterats in i bolagsstyrelser	☐	☐	☐	☐	☐

Föregående Nästa

Vilken är din åsikt om följande politiska förslag?

	Mycket bra förslag	Ganska bra förslag	Ganska dåligt förslag	Mycket dåligt förslag	Ingen åsikt
Bensinskatten ska höjas	☐	☐	☐	☐	☐
Sverige ska minska köttkonsumtionen	☐	☐	☐	☐	☐
Vårdnadsbidraget för småbarnsföräldrar ska avskaffas	☐	☐	☐	☐	☐
Biståndet ska inte gå till odemokratiska länder	☐	☐	☐	☐	☐
En förmögenhetsskatt ska återinföras	☐	☐	☐	☐	☐
Gårdsförsäljning av vin ska tillåtas	☐	☐	☐	☐	☐

Föregående Nästa

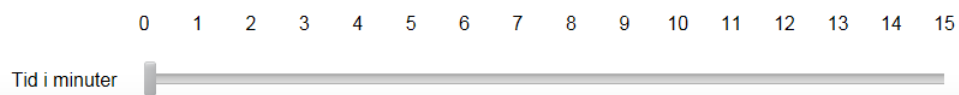
Vilken är din åsikt om följande politiska förslag?

	Mycket bra förslag	Ganska bra förslag	Ganska dåligt förslag	Mycket dåligt förslag	Ingen åsikt
Kärnkraften ska byggas ut	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunerna ska själva bestämma om de ska ta emot flyktingar	☐	☐	☐	☐	☐
Det ska skjutas fler vargar i Sverige	☐	☐	☐	☐	☐
Föräldrar ska dela föräldraförsäkringen lika	☐	☐	☐	☐	☐
Den kommunala skolan ska förstärkas	☐	☐	☐	☐	☐
Sverige ska satsa på höghastighetståg	☐	☐	☐	☐	☐

Föregående Nästa

Har du några synpunkter på SVT:s frågor du har besvarat på de föregående sidorna? Om du har några synpunkter har du möjlighet att skriva ned dem här:

Hur lång tid bedömer du att det hittills har tagit dig att svara på den här enkäten?

Föregående Nästa

POLITISKA FÖRSLAG

Göteborgs universitet har fått i uppdrag att utveckla Sveriges televisions valkompass som kommer användas i samband med europaparlamentsvalet 2014. Du kommer därför på följande sidor få svara på vad du tycker om några olika politiska frågor som SVT har valt ut till 2014 års valkompass. Resultaten från denna undersökning kommer ha stor betydelse för Sveriges televisions valbevakning 2014.

Nästa

Vilken är din åsikt om följande politiska förslag?

	Mycket bra förslag	Ganska bra förslag	Ganska dåligt förslag	Mycket dåligt förslag	Ingen åsikt
Det ska finnas ett gemensamt asylsystem för hela EU	☐	☐	☐	☐	☐
Sverige ska övergå till euro	☐	☐	☐	☐	☐
EU:s jordbruksstöd ska avvecklas	☐	☐	☐	☐	☐
Sverige bör oftare säga nej till EU-direktiv	☐	☐	☐	☐	☐
Turkiet ska bli medlem i EU	☐	☐	☐	☐	☐
EU bör utvecklas mot ett Europas förenta stater	☐	☐	☐	☐	☐
Det behövs ett europeiskt FBI	☐	☐	☐	☐	☐

Föregående

Nästa

Vilken är din åsikt om följande politiska förslag?

	Mycket bra förslag	Ganska bra förslag	Ganska dåligt förslag	Mycket dåligt förslag	Ingen åsikt
Det ska bli enklare för studenter och forskare från länder utanför EU att komma hit för att forska och studera	☐	☐	☐	☐	☐
EU:s regionalpolitiska insatser ska koncentreras till ekonomiskt svagare länder	☐	☐	☐	☐	☐
EU ska öka arbetskraftsinvandringen	☐	☐	☐	☐	☐
EU ska verka för att kärnkraften avvecklas	☐	☐	☐	☐	☐
En skatt ska införas på alla finansiella transaktioner inom EU	☐	☐	☐	☐	☐
EU ska ha rätt att ta ut skatt direkt från medborgarna	☐	☐	☐	☐	☐

Föregående

Nästa

Har du några synpunkter på SVT:s frågor du har besvarat på de föregående sidorna? Om du har några synpunkter har du möjlighet att skriva ned dem här:

[Föregående](#) [Nästa](#)

POLITISKA FÖRSLAG

Göteborgs universitet har fått i uppdrag att utveckla Sveriges televisions valkompass som kommer användas i samband med europaparlamentsvalet 2014. Du kommer därför på följande sidor få svara på vad du tycker om några olika politiska frågor som SVT har valt ut till 2014 års valkompass. Resultaten från denna undersökning kommer ha stor betydelse för Sveriges televisions valbevakning 2014.

Nästa

Vilken är din åsikt om följande politiska förslag?

	Mycket bra förslag	Ganska bra förslag	Ganska dåligt förslag	Mycket dåligt förslag	Ingen åsikt
Det ska finnas ett gemensamt asylsystem för hela EU	☐	☐	☐	☐	☐
Sverige ska övergå till euro	☐	☐	☐	☐	☐
EU:s jordbruksstöd ska avvecklas	☐	☐	☐	☐	☐
Sverige bör oftare säga nej till EU-direktiv	☐	☐	☐	☐	☐
Turkiet ska bli medlem i EU	☐	☐	☐	☐	☐
EU bör utvecklas mot ett Europas förenta stater	☐	☐	☐	☐	☐
Det behövs ett europeiskt FBI	☐	☐	☐	☐	☐

Föregående

Nästa

Vilken är din åsikt om följande politiska förslag?

	Mycket bra förslag	Ganska bra förslag	Ganska dåligt förslag	Mycket dåligt förslag	Ingen åsikt
Det ska bli enklare för studenter och forskare från länder utanför EU att komma hit för att forska och studera	☐	☐	☐	☐	☐
EU:s regionalpolitiska insatser ska koncentreras till ekonomiskt svagare länder	☐	☐	☐	☐	☐
EU ska öka arbetskraftsinvandringen	☐	☐	☐	☐	☐
EU ska verka för att kärnkraften avvecklas	☐	☐	☐	☐	☐
En skatt ska införas på alla finansiella transaktioner inom EU	☐	☐	☐	☐	☐
EU ska ha rätt att ta ut skatt direkt från medborgarna	☐	☐	☐	☐	☐

Föregående

Nästa

Har du några synpunkter på SVT:s frågor du har besvarat på de föregående sidorna? Om du har några synpunkter har du möjlighet att skriva ned dem här:

[Föregående](#) [Nästa](#)